การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 และผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่

กรณ์กาญจน์ สนั่นแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2558

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 และผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่

.....

นางสาวกรณ์กาญจน์ สนั่นแก้ว

ผู้วิจัย

.....

รองศาสตราจารย์สุรีย์ กาญจนวงศ์,

Ph.D. (Health Psychology)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภัทร์ พลอยแหวน,

Ph.D. (Development Education)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....

รองศาสตราจารย์สมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ,

Ph.D. (Educational Administration)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....

ศาสตราจารย์พัชรีย์ เลิศฤทธิ์,

พ.บ., Ph.D. (Biochemistry)

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดล

.....

รองศาสตราจารย์สมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ,

Ph.D. (Educational Administration)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 และผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2558

.....	.....
รองศาสตราจารย์ พ.ต.อ.นพรุจ ศักดิ์ศิริ,	นางสาวกรณ์กาญจน์ สนั่นแก้ว
Ph.D. (Educational Administration)	ผู้วิจัย
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภัทร์ พลอยแหวน,	ผู้ช่วยศาสตราจารย์กมลพร สอนศรี,
Ph.D. (Development Education)	D.P.A. (Public Administration)
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
.....	.....
รองศาสตราจารย์สมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ,	รองศาสตราจารย์สุรีย์ กาญจนวงศ์,
Ph.D. (Educational Administration)	Ph.D. (Health Psychology)
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์	กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
.....	.....
ศาสตราจารย์พัชรีย์ เลิศฤทธิ์,	รองศาสตราจารย์ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย, Ph.D.
พ.บ., Ph.D. (Biochemistry)	รักษาการแทนคณบดี
คณบดี	คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยมหิดล	

Copyright by Mahidol University

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รศ.ดร. สุรีย์ กาญจนวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รศ.ดร. สมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ ประธานกรรมการหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผศ.ดร.กมลพร สอนศรี ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.ภัทร์ พลอยแหวน และ รศ.พ.ต.อ. ดร. นพรุจ ศักดิ์สิริ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขอบคุณ คุณกิตติพัฒน์ รัตนภักดี คุณนิวัฒน์ ตุ่นบุตรเสลา คุณวราพรรณ เครือมา ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล ให้ความช่วยเหลือในด้านเนื้อหา และดูแลการเข้าไปเก็บรวมรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ขอบคุณ พนักงานเจ้าหน้าที่ สำนักงาน ป.ป.ส. ทุกท่าน ที่สละเวลาตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูล

และขอบคุณ คุณน้ำอ้อย คำชื่น (พี่อ้อย) และคุณสิทธิพร ชุลีธรรม (น้องเอ็ม) เจ้าหน้าที่คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดียิ่ง รวมถึงอีกหลายท่านที่มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

กรณ์กาญจน์ สนั่นแก้ว

Copyright by Mahidol University

การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 และผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่

THE MANAGEMENT OF PROPERTY - FORFEITURE AMONG PERSONS INVOLVING IN THE NARCOTIC CASE ACCORDING TO THE SUPRESSION OF OFFENDERS IN THE OFFENCE RELATED TO NARCOTIC ACT B.E. 2534 (1991) AND THE ACHIEVEMENT OF OFFICERS ' PERFORMANCE

กรณ์กาญจน์ สนั่นแก้ว 5336784 SHPA/M

ศศ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สุรีย์ กาญจนวงศ์, Ph.D., สมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ, Ph.D., ภัทร์ พลอยแหวน, Ph.D.,

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) ศึกษาการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด (2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ และ (4) ศึกษาความสามารถของปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดในการทำนายผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จำนวน 69 คน

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\overline{X} = 3.56$) ผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการตามมาตรการริบทรัพย์สินอยู่ในระดับสูงเช่นกัน ($\overline{X} = 3.46$) ส่วนปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 โดยปัจจัยด้านการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สินเป็นปัจจัยเดียวที่สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ได้ร้อยละ 21.2 สำนักงาน ป.ป.ส. จึงควรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สินให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : มาตรการยึดทรัพย์สิน / ปราบปรามยาเสพติด /
ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน

Copyright by Mahidol University

113 หน้า

THE MANAGEMENT OF PROPERTY - FORFEITURE AMONG PERSONS INVOLVING IN THE NARCOTIC CASE ACCORDING TO THE SUPRESSION OF OFFENDERS IN THE OFFENCE RELATED TO NARCOTIC ACT B.E. 2534 (1991) AND THE ACHIEVEMENT OF OFFICERS ' PERFORMANCE

KRONKRAN SANANKAEW 5336784 SHPA/M

M.A. (PUBLIC ADMINISTRATION)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUREE KANJANAWONG, Ph.D.,SOMBOON SIRISUNHIRUN, Ph.D., PHUT PLOYWAN, Ph.D.,

ABSTRACT

The objectives of this research were to study (1) the management of property-forfeiture among persons involving in narcotic case, (2) an achievement of officers' performance in enforcing measure for the suppression offenders in offence related to narcotic act, (3) the relationships between the property-forfeiture management factors and an achievement of law enforcement, and (4) property-forfeiture management factors accounting for the variation of an achievement of officers' performance in enforcing measure for the suppression offenders in offence related to narcotic act. Sixty-nine samples were selected from officers in The Office of Narcotics Control Board.

The research findings were that the management of property-forfeiture among persons involving in narcotic case was at a high level ($\overline{X}$ = 3.56), and an achievement of officers' performance in enforcing measure for the suppression offenders in offence related to narcotic act was at a high level as well ($\overline{X}$ = 3.46). Almost all of the property-forfeiture management factors had relationships with an achievement of officers' performance in enforcing measure for the suppression offenders in offence related to narcotic act at .01 and .05 level of significance. However, factor concerning essential knowledge and performance skills development was the only one that could account for 21.2 % of the variance of an achievement of law enforcement. Thus, an establishment of an intervention program concerning essential knowledge and skills development would be recommended.

KEY WORDS: PROPERTY FORFEITURE MEASURES /
NARCOTIC SUPPRESSION /
ACHIEVEMENT IN PROPERTY EXAMINATION

113 pages

Copyright by Mahidol University

สารบัญ

		หน้า
กิตติกรรมประกาศ		**ค**
บทคัดย่อภาษาไทย		**ง**
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		**จ**
สารบัญตาราง		**ฌ**
สารบัญแผนภาพ		**ญ**
บทที่ 1	**บทนำ**	**1**
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	1.2 ปัญหาการวิจัย	4
	1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
	1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
	1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	5
	1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
	1.7 สมมติฐานการวิจัย	6
	1.8 กรอบแนวคิดการวิจัย	7
บทที่ 2	**ทบทวนวรรณกรรม**	**8**
	2.1 กระบวนการในการดำเนินการยึดอายัดทรัพย์สินในคดียาเสพติด	8
	2.2 การวิเคราะห์องค์การ	15
	2.3 ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	31
	2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
	2.5 การสร้างกรอบการวิจัย	42
บทที่ 3	**ระเบียบวิธีวิจัย**	**44**
	3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	44
	3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	45

Copyright by Mahidol University

สารบัญ(ต่อ)

		หน้า
	3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
	3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	46
บทที่ 4	**ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**	**49**
	4.1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่	52
	4.2 การวิเคราะห์การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด	54
	4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่	64
	4.4 การวิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่	66
บทที่ 5	**อภิปรายผล**	**67**
	5.1 การอภิปรายการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด	68
	5.2 การอภิปรายผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินการตามมาตรการริบทรัพย์สินผู้ที่เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด	70
	5.3 การอภิปรายความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่	74
	5.4 การอภิปรายปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่	73
	5.5 การอภิปรายปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน	74

Copyright© by Mahidol University

สารบัญ(ต่อ)

		หน้า
บทที่ 6	**สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ**	**76**
	6.1 สรุปวัตถุประสงค์และระเบียบวิธีการวิจัย	76
	6.2 สรุปผลการวิจัย	77
	6.3 ข้อเสนอแนะการวิจัย	79
	6.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	81
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาไทย		**83**
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาอังกฤษ		**93**
บรรณานุกรม		**103**
ภาคผนวก		**105**
ประวัติผู้วิจัย		**113**

Copyright by Mahidol University

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
4.1	จำนวนร้อยละของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล	50
4.2	ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่	52
4.3	ความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน	54
4.4	การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน	56
4.5	ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร	58
4.6	ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา	60
4.7	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน	62
4.8	การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด	63
4.9	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่	64
4.10	ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ กำลังสองของค่าสหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณ กำลังสองของค่าสหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณที่ปรับแก้และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	66

Copyright by Mahidol University

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ		หน้า
1.1	เปรียบเทียบจำนวนคดีที่ตรวจสอบกับมูลค่าทรัพย์สินที่ยึดอายัดในคดียาเสพติด	3
1.2	กรอบแนวคิดการวิจัย	7

Copyright by Mahidol University

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาพปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกวัน ส่งผลกระทบต่อประชากร ชุมชน และสังคมต่าง ๆ แม้รัฐบาลในทุกยุคทุกสมัยจะมีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามผู้ลักลอบจำหน่าย และบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดมาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังไม่สามารถขจัดปัญหายาเสพติดให้หมดไป ข่าวการจับกุมนักค้ายาเสพติดรายใหญ่ การตรวจพบยาเสพติดของกลางในปริมาณครั้งละมาก ๆ หรือการจับกุมนักค้ายาเสพติดเครือข่ายในเรือนจำเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าปัญหายาเสพติดในปัจจุบันกลับทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จากการสำรวจของนิด้าโพลล์ เมื่อวันที่ 26-29 มิถุนายน 2555 เรื่อง 5 อันดับสถานการณ์รุนแรงในสังคมไทย ซึ่งได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชน ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศโดยมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1,175 พบว่า ประชาชนมีความกังวลในปัญหายาเสพติดมากที่สุด ผลการรายงานสถานการณ์การค้ายาเสพติด ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ในระหว่างปี พ.ศ. 2548 - 2553 พบว่าผู้ค้ายาเสพติดถูกจับกุมเพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับสถานการณ์ปัญหาในช่วงก่อนประกาศสงครามกับยาเสพติดเมื่อปี พ.ศ. 2546 ซึ่งมีจำนวนผู้ถูกจับกุมในคดียาเสพติดไม่เกิน 50,000 ราย แต่ในปี พ.ศ. 2552 มีผู้ถูกจับกุมในคดียาเสพติดถึง 56,853 ราย สำหรับในปี พ.ศ.2553 มีผู้ถูกจับกุมในคดียาเสพติดจำนวน 42,243 ราย และในช่วงระหว่างวันที่ 11 กันยายน 2554 ถึงวันที่ 28 มิถุนายน 2555 มีการจับกุมคดียาเสพติดจำนวนถึง 295,327 คดี จำนวนผู้ต้องหา 286,715 ราย เป็นการจับกุมในข้อหาสำคัญ คือ ข้อหาผลิต ข้อหานำเข้า – ส่งออก ข้อหาจำหน่าย และครอบครองเพื่อจำหน่าย จำนวน 47,348 คดี จำนวนผู้ต้องหา 53,212 ราย สะท้อนให้เห็นว่าคดียาเสพติดมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจับกุมคดียาเสพติดรายสำคัญที่ในแต่ละคดีสามารถยึดของกลางยาบ้าได้จำนวนมากโดยในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมามีแนวโน้มการจับกุมที่ยึดยาเสพติดของกลางได้เป็นจำนวนมากสูงขึ้นโดยตลอด คือสามารถจับกุมได้ถึง 91 คดี จำนวนผู้ต้องหา 180 ราย ยึดยาบ้าของกลางได้ถึง 30,644,640 เม็ด ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับในช่วงปี พ.ศ. 2549 จับกุมได้เพียง 19 คดี จำนวนผู้ต้องหา 49 ราย ยึดยาบ้าของกลาง 2,863,256 เม็ด (สำนักงาน ป.ป.ส., 2556)

Copyright by Mahidol University

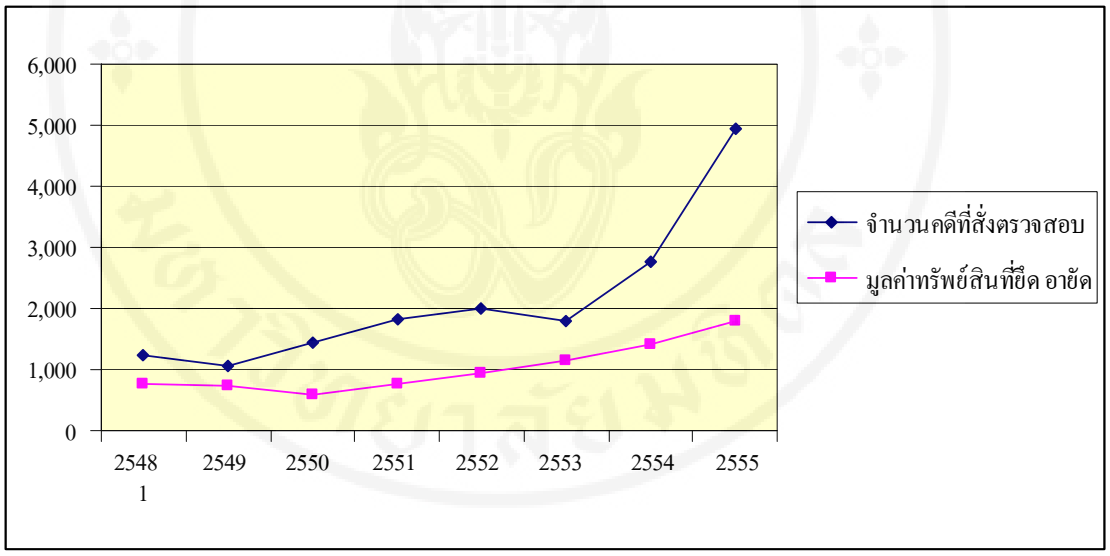
เมื่อศึกษาย้อนไปถึงนโยบายการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล พบว่า ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลสมัยใดต่างก็มุ่งเน้นในด้านการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด กล่าวคือ มีการสกัดกั้นตามแนวชายแดน การสกัดกั้นสารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด การจับกุมผู้ค้า การบำบัดรักษาผู้เสพ ซึ่งนโยบายดังกล่าวนี้มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันในรัฐบาลทุกยุคทุกสมัย ต่างกันแต่เฉพาะการให้ความสำคัญ และการเร่งรัดให้เกิดการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงของแต่ละรัฐบาลเท่านั้น จากแถลงการณ์เปิดปฏิบัติการวาระแห่งชาติ “พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด” ของรัฐบาลสมัยนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2554 โดยร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง รองนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้มีนโยบายให้ความสำคัญต่อการยึดอายัดทรัพย์สินของนักค้ายาเสพติด โดยใช้มาตรการด้านริบทรัพย์สิน ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 โดยต่อมาได้กำหนดเป็นเป้าหมายสำคัญว่า จะต้องเร่งรัดให้เกิดการดำเนินมาตรการด้านทรัพย์สินของนักค้ายาเสพติดให้ได้กว่า 8,000 คดี ภายในปี พ.ศ. 2555

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มีผลบังคับใช้มาจนถึงปัจจุบันนี้ เป็นเวลากว่า 20 ปี ตราขึ้นโดยมีเจตนารมณ์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการปราบปรามผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติด ซึ่งได้บัญญัติให้มีมาตรการพิเศษ คือ มาตรการในการริบทรัพย์ที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่เข้าทำการยึดอายัดทรัพย์สินได้มากขึ้นกว่าที่สามารถริบได้ตามกฎหมายอาญา มีมาตรการสมคบเพื่อดำเนินการต่อผู้ที่อยู่เบื้องหลังหรือผู้สั่งการ มีการกำหนดโทษแก่ผู้ให้การสนับสนุน หรือผู้ที่ให้การช่วยเหลือผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และขยายเขตอำนาจศาลให้สามารถพิพากษาผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่อยู่นอกราชอาณาจักรได้ แต่จากข้อมูลการจับกุมตามที่ได้กล่าวแล้ว เห็นได้ว่าสถิติตัวเลขการจับกุมผู้ต้องหาในคดียาเสพติดยังคงทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นทุกวัน แสดงให้เห็นว่าแม้จะมีกฎหมายที่เพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามยาเสพติดแล้ว ก็ยังไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพสมตามเจตนารมณ์ในการร่างกฎหมาย ซึ่งปัญหาความไม่มีประสิทธิภาพดังกล่าว อาจเกิดขึ้นจากปัญหาในการบริหารจัดการ ทั้งในส่วนบุคลากร และทั้งองค์กร ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านบังคับใช้กฎหมาย

นับตั้งแต่มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 (มาตรา 27) ตั้งแต่ปี 2535 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2556 ได้มีการตรวจสอบทรัพย์สินผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดทั้งสิ้น 26,181 ราย ริบทรัพย์สินได้รวมมูลค่า 15,487 ล้านบาท ซึ่งเมื่อทำการเปรียบเทียบร้อยละของการเพิ่มขึ้นและลดลง ของจำนวนคดีที่สั่งให้มีการตรวจสอบทรัพย์สิน และยึดอายัดทรัพย์สินพบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 นับแต่เริ่มมีการบังคับใช้กฎหมายสามารถริบทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

Copyright by Mahidol University

ได้มูลค่าเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ.2546 ซึ่งรัฐบาลในยุคนั้นได้มีนโยบายทำสงครามยาเสพติด มีคดีดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและผู้เกี่ยวข้องจำนวน 1,838 คดี ริบทรัพย์สินได้เป็นมูลค่า 2,272.8 ล้านบาท แม้ในช่วงระยะเวลาต่อมารัฐบาลจะมีนโยบายในการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นผลให้มีปริมาณคดีที่เข้าสู่การดำเนินการตรวจสอบเพิ่มมากขึ้น แต่ปริมาณมูลค่าทรัพย์สินที่สามารถริบได้กลับลดลง โดยในปี พ.ศ. 2554 ซึ่งมีจำนวนคดีตรวจสอบทรัพย์สินเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2553 ร้อยละ 54.07 แต่อัตรามูลค่าทรัพย์สินที่ยึดเพิ่มจาก พ.ศ. 2553 เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 23.56 และในปี พ.ศ. 2555 ซึ่งมีจำนวนคดีตรวจสอบทรัพย์สินเทียบกับ พ.ศ.2554 มากขึ้นกว่าร้อยละ 79.46 แต่กลับมีอัตราเพิ่มเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2554 เพียงร้อยละ 26.71 ข้อมูลสถิติดังกล่าวสามารถกำหนดได้เป็นแผนภูมิภาพแสดงให้เห็นแนวโน้มของจำนวนคดีเปรียบเทียบกับมูลค่าทรัพย์สินที่ยึดอายัดได้ ดังนี้

แผนภาพ 1.1 เปรียบเทียบจำนวนคดีที่ตรวจสอบกับมูลค่าทรัพย์สินที่ยึดอายัดในคดียาเสพติด
ที่มา : สำนักงาน ป.ป.ส. (2556)

จากแผนภาพ 1.1 แสดงให้เห็นว่า ในแต่ละปีปริมาณคดีที่เข้าสู่การดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่าต่อเนื่องโดยเฉพาะในช่วงปี 2553 - 2555 ในขณะที่มูลค่าทรัพย์สินที่รัฐจะสามารถยึดได้จากผู้กระทำความผิดกลับมีปริมาณเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยไม่แปรผันตามกัน ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากตัวผู้ปฏิบัติหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน หรือองค์การยังขาดความพร้อมในด้านทรัพยากร เครื่องมือ หรือจำนวนบุคคลกรที่ไม่สมดุลกับปริมาณของงาน

Copyright by Mahidol University

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรการยึดทรัพย์สิน โดยใช้พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ข้อขัดข้อง และปรับปรุงการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐ ตลอดจนเพื่อแสวงหาแนวทางที่จะพัฒนาการดำเนินการดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

1.2 ปัญหาการวิจัย

ปัจจัยในการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 เป็นอย่างไร และมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการทำงานอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด

1.3.2 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินการตามมาตรการริบทรัพย์สินผู้ที่เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด

1.3.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

1.3.4 เพื่อศึกษาความสามารถของปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดในการทำนายผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นข้าราชการในตำแหน่งนักสืบสวนสอบสวน และตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับปฏิบัติการและชำนาญการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงาน

Copyright© by Mahidol University

เจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 และรับผิดชอบในการทำสำนวนคดี จำนวนทั้งสิ้น 69 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาเฉพาะกรณีมาตรการริบทรัพย์สิน ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 มาบังคับใช้ โดยมุ่งศึกษา

1.4.2.1 ปัจจัยการดำเนินการริบทรัพย์ผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน (2) การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน (3) ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร และ (4) ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา

1.4.2.2 ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน 3 ด้าน ได้แก่ (1) ความสามารถในการสืบหาทรัพย์ที่ต้องการยึดเพิ่ม (2) ความสามารถในการทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน และ (3) ความสามารถในการสรุปสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินได้ทันเวลา

1.4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาการศึกษาในครั้งนี้อยู่ในช่วงเดือนมกราคม ถึง กรกฎาคม 2558

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การริบทรัพย์สิน หมายถึง การดำเนินการของรัฐที่ไปพรากเอาทรัพย์สินมาจากบุคคลใดโดยไม่มีค่าตอบแทนให้ เนื่องจากการที่บุคคลนั้นได้กระทำความผิดขึ้น หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า เป็นการบังคับเอาไปซึ่งทรัพย์สินเฉพาะอย่าง อันมีความเกี่ยวพันอยู่กับการกระทำความผิด

ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติ หมายถึง 1) ความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การให้อำนาจในการตรวจสอบทรัพย์สิน 2) การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน 3) ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ และจำนวนบุคลากรที่มีหน้าที่ปฏิบัติงาน ความสมดุลระหว่างจำนวนผู้ปฏิบัติงานกับปริมาณงาน และ 4) ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา การสื่อสารระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชากับผู้บังคับบัญชา สิทธิประโยชน์ และเส้นทางความเจริญก้าวหน้า

การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน หมายถึง การพัฒนาพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสรุปบทเรียนจากการทำงาน การพูดคุยในกลุ่มผู้ทำงาน

Copyright by Mahidol University

หรือขอคำแนะนำจากผู้บังคับบัญชา รวมถึงการฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการและสามารถนำมาใช้ในการทำงานตรวจสอบทรัพย์สินให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน หมายถึง ความสามารถของพนักงานเจ้าหน้าที่ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การสืบหาทรัพย์ที่ต้องการยึดเพิ่ม 2) การทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน และ 3) การสรุปสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินได้ทันเวลา

พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายถึง ข้าราชการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นข้าราชการในตำแหน่งนักสืบสวนสอบสวน และตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผน ที่อยู่ในระดับปฏิบัติการ และระดับชำนาญการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534

ผู้ที่เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด หมายถึง ผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดเพื่อจำหน่าย และให้หมายความถึง ผู้ที่มีการสมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือหรือพยายามกระทำความผิด

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ทำให้ทราบความคิดเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด

1.6.2 ทำให้ทราบผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินการตามมาตรการริบทรัพย์สินผู้ที่เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด

1.6.3 ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด กับผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน

1.6.4 ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดให้มีประสิทธิภาพได้

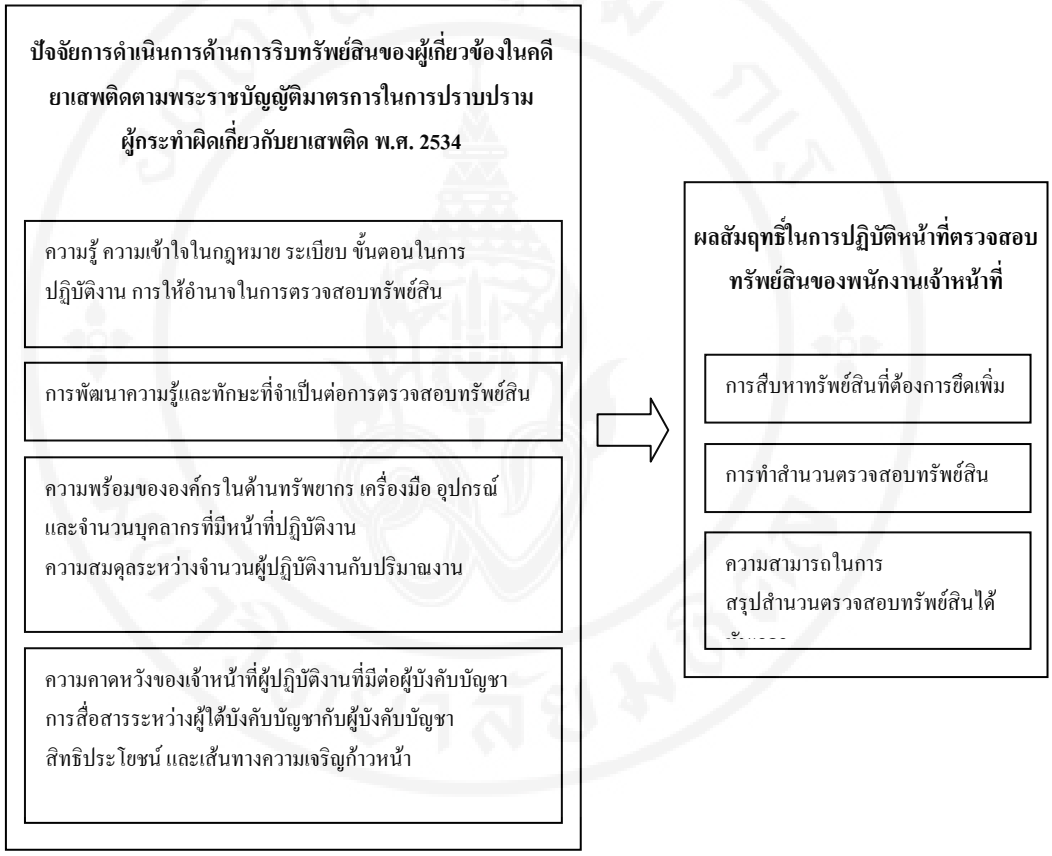
1.7 สมมติฐานการวิจัย

1.7.1 ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ในทางบวก

Copyright by Mahidol University

1.7.2 ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

1.8 กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพ 1.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

Copyright by Mahidol University

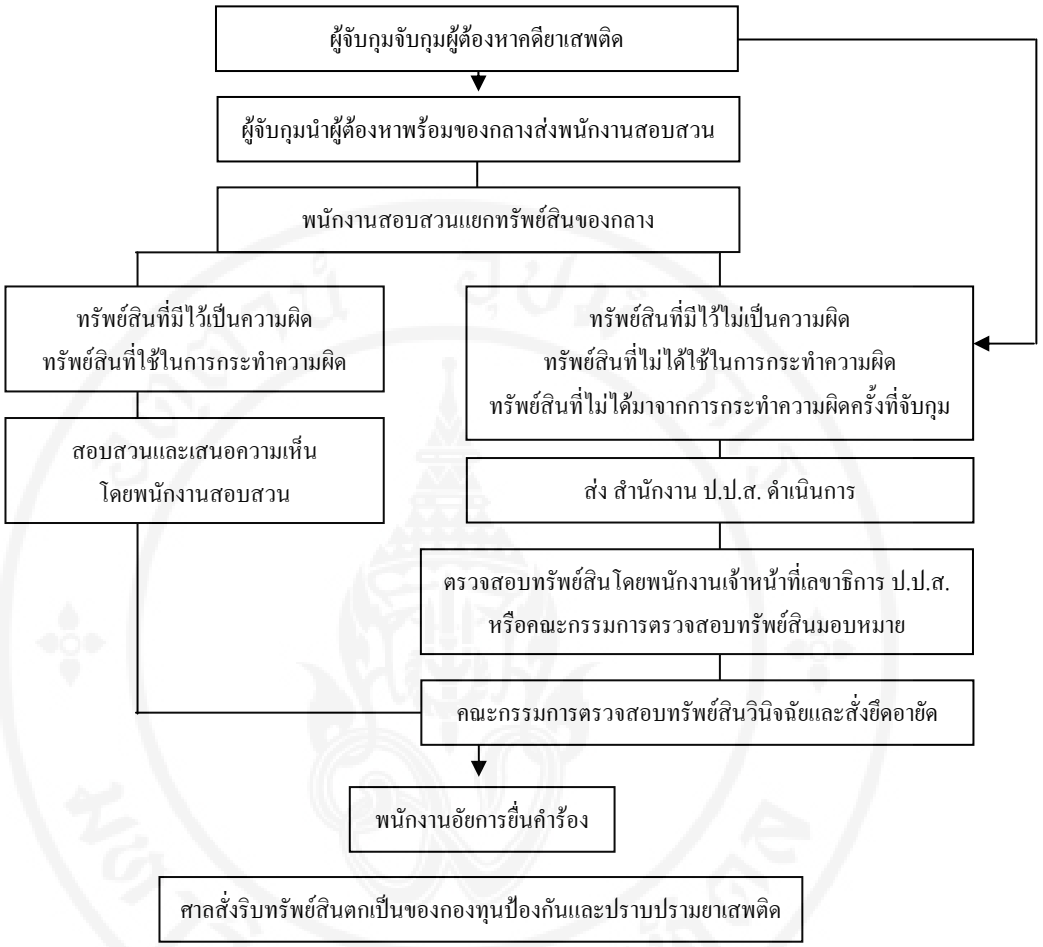
บทที่ 2
ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ค้นคว้าพร้อมทั้งนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและกรอบแนวความคิดในการวิจัย ประกอบด้วย 2.1 กระบวนการในการดำเนินการยึดอายัดทรัพย์สินในคดียาเสพติด ประกอบด้วย ขั้นตอนการริบทรัพย์สิน เงื่อนไขในการสั่งตรวจสอบทรัพย์สิน บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทรัพย์สิน เครื่องมือสนับสนุนการตรวจสอบทรัพย์สิน และข้อจำกัดในการตรวจสอบทรัพย์สิน 2.2 การวิเคราะห์องค์การ ประกอบด้วย ความหมายของทฤษฎีองค์การ องค์ประกอบขององค์การ ขั้นตอนการเกิดทฤษฎีองค์การ กรอบแนวคิดทฤษฎีองค์การที่มีประสิทธิภาพ และการวิเคราะห์โครงสร้างของสำนักงาน ป.ป.ส. 2.3 การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 2.5 การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย โดยสาระสำคัญของแต่ละหัวข้อมีตามลำดับ ดังนี้

2.1 กระบวนการในการดำเนินการยึดอายัดทรัพย์สินในคดียาเสพติด

การริบทรัพย์สินในคดียาเสพติดเป็นมาตรการสำคัญมาตรการหนึ่งที่นำมาใช้ในการปราบปรามยาเสพติด เพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้รับประโยชน์ใด ๆ จากเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด ทั้งในด้านสร้างความสุขสบายให้กับตนเองหรือคนในครอบครัว หรือใช้เป็นทุนขยายเครือข่ายการค้ายาเสพติด ดังแผนภาพ 2.1

Copyright by Mahidol University

แผนภาพ 2.1 ภาพรวมกระบวนการริบทรัพย์สิน
ที่มา : มาตรการริบทรัพย์สินคดียาเสพติดสำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด
(สำนักงาน ป.ป.ส. : 2553)

2.1.1 ขั้นตอนการริบทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

2.1.1.1 การสั่งตรวจสอบทรัพย์สินและมอบหมายพนักงานเจ้าหน้าที่

เมื่อผู้สืบสวนจับกุมหรือพนักงานสอบสวนพบว่าผู้ต้องหามีทรัพย์สินที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดและไม่สามารถริบได้ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 จะประสานงานมายังสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อให้ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน ตามพระราชบัญญัติมาตรการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

Copyright by Mahidol University

สำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. จะรวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับคดี ตัวผู้ต้องหาและทรัพย์สิน หากไม่เข้าเงื่อนไขของกฎหมายซึ่งรวมถึงทรัพย์สินนั้นไม่มีเหตุอันควรสงสัยก็จะยังไม่มีคำสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สิน และยังไม่มีคำสั่งยึดอายัดทรัพย์สินตามที่ผู้สืบสวนหรือพนักงานสอบสวนให้ข้อมูลมา และจะแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบเพื่อคืนทรัพย์นั้น แต่หากเป็นไปตามเงื่อนไขก็จะมีคำสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สินและมอบหมายพนักงานเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่พนักงานสอบสวนให้ข้อมูลมา และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจะไปรับทรัพย์สินที่มีคำสั่งยึดจากพนักงานสอบสวนมาเก็บรักษา

2.1.1.2 การดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

เมื่อเลขาธิการ ป.ป.ส. หรือคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินมีคำสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ต้องหารายใด และมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและยึดอายัดทรัพย์สินที่มีคำสั่งยึดอายัดแล้ว สิ่งที่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจะต้องดำเนินการ สรุปดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลและเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับพฤติการณ์ อาชีพ รายได้ และทรัพย์สินของผู้ต้องหา

2. เสนอยึดอายัดทรัพย์สินที่ตรวจพบไว้ชั่วคราวเพื่อตรวจสอบป้องกันไม่ให้มีการโอน ยักย้าย ซุกซ่อนทรัพย์สิน

3. ดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดแล้วส่งมอบทรัพย์สินให้กับผู้มีอำนาจเก็บรักษา

4. แจ้งคำสั่งตรวจสอบทรัพย์สินและคำสั่งยึดอายัดทรัพย์สินให้ผู้ถูกตรวจสอบและผู้ที่อาจอ้างเป็นเจ้าของทรัพย์สินทราบ เพื่อให้พิสูจน์ที่มาของทรัพย์สิน

5. รวบรวมข้อมูลและเอกสารหลักฐาน เพิ่มเติมเพื่อพิสูจน์คำชี้แจงของผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ที่อ้างเป็นเจ้าของทรัพย์สิน

6. สรุปผลการตรวจสอบทรัพย์สินพร้อมเสนอความเห็นต่อคณะอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน

7. เสนอคดีผ่านความเห็นชอบของคณะอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินเพื่อวินิจฉัย

Copyright by Mahidol University

8. เสนอสำนวนให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินที่คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินวินิจฉัยว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดไว้

2.1.1.3 การพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน

ในการวินิจฉัยว่าทรัพย์สินรายการใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่นั้น คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินจะพิจารณาจากข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานที่พนักงานเจ้าหน้าที่รวบรวมมาภายใต้ข้อบัญญัติในมาตรา 22 และมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยพิจารณาว่า

1. ผู้ต้องหาที่ถูกตรวจสอบทรัพย์สินมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่ อย่างไร

2. ทรัพย์สินที่ผู้ถูกตรวจสอบเป็นทรัพย์สินที่ผู้ต้องหาสามารถมีอยู่หรือหามาได้ตามฐานะหรือความสามารถในการประกอบอาชีพโดยสุจริตหรือไม่

3. คำชี้แจงและพยานหลักฐานที่ผู้ต้องหาพิสูจน์ที่มาของทรัพย์สินที่ตรวจสอบมีน้ำหนักให้รับฟังได้หรือไม่

หากปรากฏข้อเท็จจริง ผู้ต้องหาที่ถูกตรวจสอบทรัพย์สินมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และทรัพย์สินที่ตรวจสอบเป็นทรัพย์สินที่ผู้ต้องหามีอยู่หรือได้มาเกินกว่าฐานะหรือความสามารถในการประกอบอาชีพโดยสุจริต และผู้ต้องหาไม่สามารถพิสูจน์ให้เห็นได้ว่าได้มาโดยสุจริต คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินก็จะวินิจฉัย โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 ที่บัญญัติว่า หากผู้ถูกตรวจสอบไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าได้ทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริต ไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ประกอบกับข้อสันนิษฐานตามความในมาตรา 29 วรรคสอง ที่ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดเพื่อเสนอพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินนั้น ส่วนทรัพย์สินที่เจ้าของทรัพย์สินสามารถพิสูจน์ได้ว่าได้มาโดยสุจริต ก็จะมีคำสั่งให้ยกเลิกการยึดอายัด คืนทรัพย์สินนั้นให้กับเจ้าของ

2.1.1.4 การยื่นคำร้องของพนักงานอัยการ

เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินวินิจฉัยและมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินรายการใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และเสนอให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินนั้น พนักงานอัยการจะยื่นคำร้องไปยังศาลที่พิจารณาคดีอาญา ให้สั่งริบทรัพย์สินที่คณะกรรมการสั่งยึดหรืออายัดไว้ โดยจะยื่นคำร้องไป

Copyright by Mahidol University

ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาหรือภายใน 1 ปี หลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร และเมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นคำร้องแล้ว ก็จะแจ้งกลับมายังสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อมีหนังสือแจ้งให้เจ้าของทรัพย์สินหรือผู้อาจอ้างเป็นเจ้าของทรัพย์สินได้ทราบและยื่นคำร้องคัดค้านในคดี

2.1.1.5 การไต่สวนของศาล

เมื่อศาลสั่งรับคำร้องของพนักงานอัยการที่ยื่นคำร้องขอให้สั่งริบทรัพย์สินที่คณะกรรมการสั่งยึดหรืออายัดไว้ ศาลจะสั่งให้มีการประกาศลงในหนังสือพิมพ์ เพื่อให้เจ้าของทรัพย์สินยื่นคำร้องคัดค้านเข้าในคดี จากนั้นศาลจะใช้การไต่สวน โดยพิจารณาข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐาน ที่ฝ่ายผู้ร้อง (พนักงานเจ้าหน้าที่) นำสืบว่าคดีมีมูลให้ฟังได้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่ เข้าองค์ประกอบของกฎหมายที่บัญญัติว่า กรณีจำเลยเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าทรัพย์สินที่จำเลยมีอยู่หรือได้มาเกินกว่าฐานะหรือความสามารถในการประกอบอาชีพโดยสุจริต เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหากศาลเห็นว่าไม่เข้าองค์ประกอบหรือคดีไม่มีมูล ศาลก็จะสั่งยกคำร้อง แต่หากเห็นว่าคดีมีมูลศาลก็จะสั่งริบทรัพย์สินนั้น เว้นแต่จำเลยหรือเจ้าของทรัพย์สินสามารถนำเอกสารหลักฐานมานำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายได้ หรือพิสูจน์ได้ว่าได้มาโดยสุจริตไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิด ศาลจึงจะสั่งคืนทรัพย์สินให้

2.1.2 เงื่อนไขในการสั่งตรวจสอบทรัพย์สิน

2.1.2.1 บุคคลที่จะถูกสั่งตรวจสอบทรัพย์สินต้องตกเป็นผู้ต้องหาหรือผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดก่อน ไม่ว่าจะจับกุมตัวได้หรือไม่

2.1.2.2 นอกจากบุคคลนั้นจะต้องตกเป็นผู้ต้องหาแล้ว ข้อหาที่ถูกกล่าวหาต้องเป็นความผิดที่พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 กำหนดว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดด้วย ซึ่งข้อเท็จจริงจะคลอบคลุมทุกข้อหายกเว้นข้อหาเสพ และข้อหาครอบครองยาเสพติด กฎหมายฉบับนี้ไม่ได้กำหนดว่าเป็นความผิด ผู้ต้องหาในคดีเสพ หรือคดีครอบครองยาเสพติด จึงไม่อาจสั่งตรวจสอบทรัพย์สินได้

2.1.2.3 นอกจากข้อกล่าวหาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดข้องต้นแล้ว ตัวยาเสพติดของกลางจะต้องเป็นตัวยาที่กฎกระทรวงออกตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 กำหนดว่าเป็นยาเสพติดด้วย จึงจะสั่งตรวจสอบทรัพย์สินได้

Copyright by Mahidol University

2.1.2.4 เงื่อนไขที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ต้อพบทรัพย์สินของผู้ต้องหาและทรัพย์สินนั้นมีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

2.1.3 บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทรัพย์สิน

2.1.3.1 คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน มีอำนาจในการสั่งตรวจสอบทรัพย์สินและสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ตลอดจนวินิจฉัยว่าทรัพย์สินรายการใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ก่อนที่จะเสนอให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งริบ โดยคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิต่าง ๆ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยตำแหน่ง โดยมีปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานกรรมการอัยการสูงสุดเป็นรองประธานกรรมการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมบังคับคดี อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมสรรพากร และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการ และเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นกรรมการและเลขานุการ

2.1.3.2 เลขาธิการ ป.ป.ส. ในฐานะกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน มีอำนาจในการสั่งตรวจสอบทรัพย์สินและสั่งยึดอายัดทรัพย์สินชั่วคราวเพื่อตรวจสอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินในกรณีเร่งด่วน และจากการที่เลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นเลขานุการของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินจึงเท่ากับว่า สำนักงาน ป.ป.ส. มีบทบาทเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน

2.1.3.3 พนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินหรือเลขาธิการ ป.ป.ส.มีคำสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สินผู้ต้องหารายใด จะมีคำสั่งมอบหมายพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ต้องหารายนั้น แล้วรายงานพร้อมเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่เหล่านั้นจะแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. โดยจะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่จากทั้งสองหน่วยงานที่ปฏิบัติราชการในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินร่วมกัน

2.1.3.4 คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน เป็นคณะบุคคลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินแต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลให้คำแนะนำกลั่นกรองผลการตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ ก่อนเสนอคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินวินิจฉัย

Copyright by Mahidol University

2.1.4 เครื่องมือสนับสนุนการตรวจสอบทรัพย์สิน

2.1.4.1 กรรมการ อนุกรรมการ เลขาธิการ ป.ป.ส. มีอำนาจในการเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหลักฐาน

2.1.4.2 บทกำหนดโทษกับบุคคลที่ไม่มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารตามข้อ 1 รวมทั้งบุคคลที่ยักย้าย ซุกซ่อนเอาไปเสียซึ่งทรัพย์สินที่มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัด หรือที่รู้ว่าจะถูกยึดหรืออายัด

2.1.4.3 เพื่อป้องกันการโอน ยักย้าย ซุกซ่อนทรัพย์สิน คณะกรรมการและเลขาธิการ ป.ป.ส. มีอำนาจที่จะสั่งยึดอายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวเพื่อตรวจสอบ

2.1.4.4 ผลักภาระการพิสูจน์ให้เป็นของเจ้าของทรัพย์สิน โดยพะราชบัญญัติมาตรการในการปราบปราบผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 นี้ โดยเมื่อผู้ต้องหาถูกจับกุม หรือถูกกล่าหาในคดียาเสพติดในข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย สมคบ สนับสนุนช่วยเหลือ หรือพยายามกระทำความผิดตามที่ได้กล่าวมา บรรดาเงินหรือทรัพย์สินที่ผู้นั้นมีอยู่ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าทรัพย์สินเหล่านั้นเป็นทรัพย์สินที่ผู้ต้องหามีอยู่หรือได้มาเกินกว่าฐานะหรือความสามารถในการประกอบอาชีพหรือกิจกรรมอย่างอื่นโดยสุจริต เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

2.1.4.5 กรณีไม่อาจดำเนินคดีได้ภายในสองปีและไม่อาจจับตัวผู้ต้องหาได้ ให้ทรัพย์สินที่คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินวินิจฉัยว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รวมทั้งกรณีที่ไม่อาจดำเนินคดีต่อไปได้เนื่องจากผู้ต้องหาหรือจำเลยถึงแก่ความตายก็ให้ ทรัพย์สินที่คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินวินิจฉัยว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเช่นกัน เว้นแต่ภายในสองปีนับแต่วันที่ผู้ต้องหาถึงแก่ความตาย ทายาทสามารถพิสูจน์ได้ว่าทรัพย์สินนั้นไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ก็ให้คืนทรัพย์สินนั้นให้แก่ทายาท

2.1.5 ข้อจำกัดในการตรวจสอบทรัพย์สิน

2.1.5.1 ไม่สามารถริบทรัพย์สินที่ได้มาก่อนวันที่ 29 เมษายน 2534 เนื่องจากเป็นทรัพย์สินที่ได้มาก่อนวันที่พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มีผลบังคับใช้

2.1.5.2 การยึดหรืออายัดทรัพย์สินสิ้นสุดลงหากพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีอาญา หรือศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง

Copyright by Mahidol University

2.1.5.3 พนักงานอัยการจะต้องยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินที่คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินมีคำวินิจฉัยว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และมีคำสั่งให้ยึดอายัดไว้ก่อนศาลชั้นต้นคดีอาญา มีคำพิพากษา หากมีมีเหตุอันสมควรสามารถยื่นคำร้องได้ภายใน 1 ปี นับแต่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา

2.2 การวิเคราะห์องค์การ

การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับทฤษฎีแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีองค์การ จะนำเสนอ 5 หัวข้อ ประกอบด้วย ความหมายของทฤษฎีองค์การ องค์ประกอบขององค์การ ขั้นตอนการเกิดทฤษฎีองค์การ กรอบแนวคิดทฤษฎีองค์การที่มีประสิทธิภาพ และการวิเคราะห์โครงสร้างของสำนักงาน ป.ป.ส. มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ความหมายของทฤษฎีองค์การ

องค์การ (Organization) คือการที่มีคนมาทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบสัมพันธ์กันเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมายขององค์การไว้ ดังนี้

*ฮันท์*และออสบอร์น (Hunt & Osborn, 2000 : G-8 อ้างในศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ และสมศักดิ์ วานิชยาภรณ์, 2545 : 10) ให้ความหมายว่า องค์การ เป็นการรวบรวมการทำงานของคน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายโดยรวม

เบอร์นาด (Barnard, 1938 : 81 อ้างในสมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ, 2553 : 3) ให้ความหมายว่า องค์การเป็นระบบของการประสานกิจกรรม หรือกำลังแรงงานอย่างมีจิตสำนึกของคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป

คาร์สแอนด์ โรเซนส์วาย (Kast & Rosenzweig, 1979 : 6 อ้างในสมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ, 2553 : 3) องค์การคือการจัดโครงสร้าง และการบูรณาการของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้คนจำนวนหนึ่งได้มาทำงานหรือประสานความร่วมมือกันในรูปแบบความสัมพันธ์ที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

2.2.2 องค์ประกอบขององค์การ

ฮิกส์และกูลเล็ต (Hicks & Gullet, 1967 อ้างในสมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ, 2553 : 3) ชี้ให้เห็นว่าองค์การทุกองค์การจะต้องมีองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญที่เหมือนกันอยู่ 5 ประการคือ

Copyright by Mahidol University

1. องค์การจะต้องมีตัวบุคคล (Person) ซึ่งหมายถึงสมาชิกภายในองค์การ
2. บุคคลเหล่านั้นต้องมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ต่อกันทางใดทางหนึ่ง

3. ลักษณะการปฏิสัมพันธ์ดังกล่าว มักจะเป็นไปในลักษณะของการรับคำสั่งหรือถ่ายทอดมาโดยอาศัยโครงสร้าง (Structure) ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

4. ทุกคนที่อยู่ในองค์การจะมีวัตถุประสงค์ส่วนตัว (Personal Objectives) อันเป็นสาเหตุจูงใจในการทำงาน และมีความคาดหวังว่าการร่วมมือกันปฏิบัติงานในองค์การ จะเป็นหนทางให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ส่วนตัวได้

5. การมีปฏิสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมขององค์การ

*บราวน์และ*โมเบิร์ก (Brown & Moberg, 1980 อ้างในสมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ, 2553 :3-4) กล่าวถึงองค์ประกอบขององค์การว่ามีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การที่จะเรียกว่าหน่วยงานใดเป็นองค์การได้ จะต้องได้รับการยอมรับว่าหน่วยงานนั้นมีฐานะคงอยู่ในสังคม (Existence) และคงมีการปฏิบัติกิจกรรมที่ต่อเนื่อง (Continue Operation) ไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสักกี่ครั้ง หรือกี่คนก็ตาม

2. องค์การทุกองค์กรจะต้องมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานที่เป็นของตนเอง (Goal - Oriented Nature) กล่าวคือองค์การแต่ละแห่งที่ถูกจัดตั้งขึ้นมาย่อมมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานทั้งสิ้น ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากสิ่งบ่งชี้ทางพฤติกรรมการดำเนินงานซึ่งเกิดขึ้นภายใน และระหว่างองค์กรนั้น ๆ

3. จะต้องมีการแบ่งงานกันทำโดยอาศัยหลักความสามารถชำนาญเฉพาะ (Specialization) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์การที่มีขนาดใหญ่ หรือใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานสูง ซึ่งมีความแตกต่างในลักษณะงานที่ปฏิบัติมากก็ยิ่งมีความจำเป็นจ้องแบ่งงานโดยใช้ความชำนาญเฉพาะด้านมากยิ่งขึ้น

4. องค์การทุกองค์การจะต้องมีโครงสร้าง (Structure) มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ และลำดับชั้นการบังคับบัญชาของแต่ละส่วนงาน กำหนดความสัมพันธ์ในด้านการงานซึ่งจะเป็นหนทางที่นำไปสู่การร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ

สมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ (2553 : 4) สรุปลักษณะร่วมขององค์การไว้ ดังนี้

1. องค์การจะต้องมีโครงสร้าง โดยมีการจัดแบ่งหน่วยงานภายใน ตามหลักความชำนาญงานเฉพาะ มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภายในองค์การ

2. องค์การจะต้องมีกระบวนวิธีการปฏิบัติงานในองค์การ ซึ่งหมายถึงแบบอย่างวิธีปฏิบัติที่เป็นแบบแผนคงที่แน่นอนที่ทำให้ทุกคนในองค์การต้องยึดถือเป็นหลักในการปฏิบัติงาน

Copyright by Mahidol University

3. องค์การจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลทั้งในลักษณะกลุ่มคนที่เป็นสมาชิกภายในองค์การ ซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย และยังต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกองค์การ ซึ่งได้แก่ผู้รับบริการ และผู้ให้การสนับสนุน

4. องค์การจะต้องมีวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายในการก่อตั้งซึ่งจะนำไปสู่กิจกรรมหรือผลผลิตขององค์การในท้ายที่สุด

2.2.3 ขั้นตอนการเกิดทฤษฎีองค์การ

แนวคิดการพัฒนาทฤษฎีองค์การเริ่มขึ้นเมื่อประมาณปี 1880 โดยแบ่งเป็นช่วงได้ดังนี้

ช่วงที่ 1 ปี ค.ศ. 1880 - 1930 เป็นช่วงของสำนักคิดแบบคลาสสิค (Classical Doctrine) ประกอบด้วยกลุ่มแนวคิดที่สำคัญ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มหลักการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific management) กลุ่มทฤษฎีการบริหารและการจัดการ (Administrative Management) และกลุ่มตัวแบบระบบราชการ (Bureaucratic Model)

ช่วงที่ 2 ปี ค.ศ. 1930 - 1970 เป็นช่วงของการปฏิวัติแนวคิดแบบดั้งเดิม โดยหันมาให้ความสนใจหลักพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Science and Management Science Revolutions) ประกอบด้วยกลุ่มแนวคิดที่สำคัญ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแนวคิดพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Science) และกลุ่มวิทยาการจัดการ (Management Science)

ช่วงที่ 3 ปี ค.ศ. 1970 - ปัจจุบัน เป็นการเกิดขึ้นของทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ (Modern Organization Theory) นักทฤษฎีในยุคนี้จะให้ความสนใจองค์การใน 2 ลักษณะ คือ ทำการศึกษาองค์การในเชิงระบบ (System Approach) มีสมมุติฐานว่าองค์การเป็นระบบย่อยระบบหนึ่งของสังคม และทำการศึกษาองค์การตามสถานการณ์ (Contingency) โดยจะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์การกับสิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ต่าง

จากการเกิดขึ้นของทฤษฎีองค์การในช่วงเวลาต่าง ๆ นั้น นักทฤษฎีองค์การพยามวิเคราะห์ลักษณะขององค์การเพื่อค้นหาว่าองค์ประกอบ หรือปัจจัยใดที่จะส่งผลให้องค์การสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ และเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการสูงสุด การศึกษาและวิจัยในครั้งนี้ ผู้เขียนจึงมีสนใจที่จะศึกษาว่าในการดำเนินการมาตรการริบทรัพย์ ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งในการบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด นั้น ยังมีองค์ประกอบหรือปัจจัยใดในองค์การ เป็นตัวแปรสำคัญที่ผลักดันให้การดำเนินการดังกล่าวเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดจึงทำการศึกษาตัวแบบทฤษฎี 2 ทฤษฎีที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในการวิจัย คือ ทฤษฎีระบบราชการ โดยใช้หลักการบริหาร POSDCORB และหลักการประเมินองค์การที่มีประสิทธิภาพ 7S Framework โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับหลักคิดทฤษฎี ดังนี้

Copyright by Mahidol University

2.2.4 กรอบแนวคิดทฤษฎีองค์การที่มีประสิทธิภาพ

ทฤษฎีระบบราชการ (Bureaucracy Theory) เกิดขึ้นในช่วงปี ค.ศ.1864 - 1920 โดย แมกซ์ *เวเบอร์* (*Max Weber*) ได้มีงานเขียนชื่อ “Essays in Sociology” เผยแพร่แนวความคิดเกี่ยวกับระบบราชการว่าเป็นแนวทางที่เชื่อว่าทำให้องค์การเกิดประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) สูงสุดระบบราชการมีลักษณะของการใช้อำนาจ มีระบบ ระเบียบ ข้อบังคับ การรับคำสั่งและการปฏิบัติตามผู้บังคับบัญชา นอกจากนี้ระบบราชการยังมีลักษณะเป็นองค์การใหญ่ ไม่มีความคล่องตัว แต่สามารถอยู่ได้เนื่องจากไม่มีองค์การใดที่ใหญ่เท่าเข้ามาแข่งขัน มีการโกงเป็นขั้นเป็นตอน คนที่อยู่ในองค์การแบบราชการนี้จะมีอำนาจเพื่อให้ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาเคารพนับถือและสร้างอิทธิพลได้ ส่วนผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีฐานะด้อยแค่มีความมั่นคงในสายงาน ซึ่งหลักการของระบบราชการมีรายละเอียด ดังนี้ (บุญทัน ดอกไธสง, 2523 : 270)

1. มีกฎ ระเบียบ (Rules) เป็นแนวทางสำหรับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของพนักงานอย่างเป็นทางการ กฎทำให้องค์การมีระเบียบวินัยมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์การ การที่พนักงานทุกคนยึดมั่นในกฎ ระเบียบจะทำให้เกิดการกระทำที่มีขั้นตอนและการปฏิบัติงานในรูปแบบเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้องค์การมีความมั่นคง แต่อาจไม่คำนึงถึงความต้องการส่วนตัวของผู้บริหารหรือพนักงาน

2. ไม่ยึดตัวบุคคล (Impersonality) การยึดมั่นในกฎ ระเบียบ จะนำไปสู่การไม่ยึดในตัวบุคคลซึ่งในที่นี้พนักงานทุกคนจะถูกประเมินค่าว่า ปฏิบัติงานตามกฎและวัตถุประสงค์ขององค์การหรือไม่ โด*ยเวเบอร์*เชื่อว่าจะเกิดความยุติธรรมสำหรับพนักงานทุกคนเมื่อผู้บริหารระดับสูงไม่ให้ความรู้สึกส่วนตัวในการพิจารณาหรือประเมินผู้ใต้บังคับบัญชา (Subordinates)

3. การแบ่งงานกันทำ (Division of Labor) เป็นการแบ่งแยกหน้าที่เพื่อให้เกิดความชัดเจน โดยงานที่มีลักษณะเฉพาะจะทำให้องค์การสามารถใช้ทรัพยากรบุคคลและการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารหรือพนักงานจะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตามลักษณะของงานและความชำนาญของบุคคล (Personal Expertise)

4. โครงสร้างแบบลำดับขั้น มีสายการบังคับบัญชา (Hierarchical Structure) โครงสร้างของลำดับชั้นสายการบังคับบัญชาในองค์การสามารถแสดงได้เป็นรูปปิรามิด (Pyramid - Shaped) ตำแหน่งของงานในโครงสร้างตามลำดับชั้นนี้จะขึ้นอยู่กับจำนวนของอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับในแต่ละตำแหน่ง ซึ่งรูปแบบชองอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบนี้จะเพิ่มขึ้นเมื่ออยู่ในตำแหน่งที่สูง ส่วนตำแหน่งที่อยู่ในระดับล่างจะถูกควบคุมและสั่งการโดยผู้ที่อยู่ในตำแหน่งที่สูงกว่า *เวเบอร์*เสนอว่าการกำหนดลำดับชั้นสายการบังคับบัญชาที่ดีจะ

Copyright© by Mahidol University

สามารถควบคุมพฤติกรรมของพนักงานได้ ซึ่งสามารถทำได้ชัดเจนว่าพนักงานแต่ละคนอยู่ในส่วนใด และมีความสัมพันธ์กับพนักงานคนอื่น ๆ อย่างไร

5. โครงสร้างตามอำนาจหน้าที่ (Authority Structure) จะมีความเกี่ยวข้องกับกฎระเบียบ การไม่ยึดตัวบุคคล การแบ่งงานกันทำ และโครงสร้างตามลำดับสายการบังคับบัญชา ซึ่งจะเป็นการกำหนดว่าใครเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่มีความสำคัญในองค์การ โดย*เวเบอร์*ได้แบ่งอำนาจหน้าที่ออกเป็น 3 ลักษณะ คือ อำนาจจากบุญบารมี (Charismatic Domination) อำนาจจากแบบแผนประเพณีที่สืบทอด (Traditional Domination) และอำนาจจากกฎหมายกำหนด (Legal Domination) นอกจากนี้*เวเบอร์*ได้เสนอความคิดว่าอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเป็นพื้นฐานของระบบราชการเนื่องจากเป็นพื้นฐานของการจัดการที่มีความต่อเนื่อง และมีการกำหนดอย่างชัดเจนรอบคอบ

6. ข้อผูกมัดด้านอาชีพระยะยาว (Lifelong Career Commitment) ในระบบราชการจะมีการจ้างงานแบบระยะยาวพนักงานจะสามารถทำงานในบริษัทได้ตลอดชีวิต ก่อให้เกิดความมั่นคงและเป็นหลักประกันว่าพนักงานสามารถปฏิบัติงานได้เท่าที่พอใจ ในการจ้างงานจะพิจารณาถึงคุณสมบัติของพนักงานมากกว่าการใช้ระบบอุปถัมภ์ (Patronage) ซึ่งองค์การจะใช้ความมั่นคงของงาน (Job Security) การครอบครองตำแหน่งหน้าที่ (Tenure) การขึ้นเงินเดือนเป็นลำดับขั้น (Step-by-Step Salary Increase) และการให้บำนาญเป็นหลักประกันเพื่อให้พนักงานเกิดความพอใจ องค์การแบบราชการมักมีการทดสอบข้อเขียนและสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการแบ่งระดับชั้นของการบังคับบัญชาซึ่งระดับของการศึกษาและประสบการณ์จะสามารถใช้ในการกำหนดช่วงระดับของงาน

7. ความมีเหตุผล (Rationality) ผู้บริหารในระบบบริหารจัดการแบบราชการจะใช้หลักการตัดสินใจแบบมีเหตุมีผล และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้

*เวเบอร์*และโมเดลเหตุผลตามระบบราชการ (Weber and Rational - Bureaucratic Model) ทฤษฎีของ*เวเบอร์*เกี่ยวกับระบบราชการที่มีอิทธิพลต่อทฤษฎีองค์การและการดำเนินการบริหาร ดังตาราง 2.1

Copyright by Mahidol University

ตาราง 2.1 ระบบราชการของแม็กซ์ *เวเบอร์* และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับองค์การ

หลักของแม็กซ์ *เวเบอร์*	สิ่งที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างขององค์การและการปฏิบัติงาน
1. กิจกรรมปกติที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การจะมีการแยกแนวทางในการปฏิบัติอย่างชัดเจน เช่น หน้าที่ของราชการ	คำบรรยายลักษณะงานและตำแหน่งที่เป็นราชการ : ความชำนาญเฉพาะด้าน (Specialization) การแบ่งงานกันทำในแนวนอน (Horizontal Division of Labor)
2. หลักของการบังคับบัญชาภายในองค์การ คือ ผู้มีตำแหน่งต่ำกว่าจะอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ที่มีตำแหน่งสูงกว่า	โครงสร้างของลำดับการบังคับบัญชา ลำดับของอำนาจในแต่ละตำแหน่ง การแบ่งงานกันทำในแนวดิ่ง (Vertical Division of Labor)
3. การปฏิบัติงานถูกควบคุมโดยกฎที่เป็นนามธรรม และประกอบด้วยความเกี่ยวข้องของกฎในกรณีเฉพาะ	หลักสากล (Universalism) : กฎและข้อบังคับซึ่งนำมาใช้กับสมาชิกทั้งหมดในองค์การ มีมาตรฐานและระบบเดียวกัน
4. การดำเนินงานที่ดีขององค์การจะต้องมีความเด็ดเดี่ยวไม่มีอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้องปราศจากความเกลียดหรืออารมณ์ต่าง ๆ ดังนั้นจึงไม่มีการเสแสร้งหรือความกระตือรือร้น	ความไม่เป็นส่วนตัว (Impersonality) : ไม่มีความลำเอียง ไม่มีการเห็นแก่ญาติมิตร การตัดสินใจจะอาศัยหลักความยุติธรรม
5. ส่วนประกอบของอาชีพของระบบการเลื่อนตำแหน่งจะขึ้นอยู่กับความอาวุโส หรือความสำเร็จหรือทั้งสองอย่าง	การสรรหาสมาชิกใหม่ การว่าจ้าง การเลื่อนตำแหน่งพิจารณาจากความเหมาะสมและความสำเร็จขององค์การ : การให้รางวัลตามความสามารถ : ตลาดแรงงานภายใน : การทำให้เกิดความเชี่ยวชาญ
6. รูปแบบการบริหารตามระบบราชการจะทำให้องค์การสามารถบรรลุประสิทธิภาพสูงสุด	โครงสร้างที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของตำแหน่งงานและประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้นของแรงงาน : องค์การที่เน้นความมีประสิทธิภาพจะใช้โครงสร้างองค์การแบบระบบราชการ

ที่มา: ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ และสมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ (2545 : 71)

Copyright© by Chiang Mai University

จากการศึกษาระบบราชการของ*เวเบอร์*สรุปได้ว่าองค์การในรูปแบบระบบราชการนั้นจะเป็นองค์การที่มีลักษณะที่เป็นทางการ ยึดถือตำแหน่งหน้าที่ตามหลักสายการบังคับบัญชา มีการสั่งงานเป็นระบบขั้นตอน ซึ่งโดยส่วนใหญ่องค์การราชการจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมายหรือพระราชบัญญัติต่าง ๆ ดังนั้นจึงมีอำนาจที่ชัดเจนเป็นทางการ อย่างไรก็ตามการมีสายบังคับบัญชาที่ซับซ้อน และเต็มไปด้วยกฎระเบียบของระบบราชการ ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการ และทำให้องค์การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ยากแต่กฎเกณฑ์ที่มากมายนี้ก็จะเป็นประโยชน์ในเรื่องการตรวจสอบ เพื่อป้องกันการทุจริต ที่อาจเกิดขึ้นได้

ทฤษฎีการบริหารของฟาโยล (Fayol's Administrative Theory) เกิดขึ้นในปี ค.ศ.1841 - 1925 โดยฟาโยลได้เสนอแนวคิดว่าการบริหารองค์กรจำเป็นจะต้องมีความรู้ในด้านการบริหารการจัดการ และผู้นำที่จะเป็นผู้บริหารที่ดีจะต้องมีความรู้และความสามารถทางการบริหารการจัดการมากกว่าทางเทคนิค โดยได้นำเสนอหลักการบริหารจัดการ 14 ประการซึ่งถือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารจัดการ มีรายละเอียดดังนี้

1. การแบ่งงานกันทำ (Division of labor) คนงานควรจะได้รับการมอบหมายหน้าที่ปฏิบัติมาขึ้น หรือได้รับการกระตุ้นให้มีความรับผิดชอบในผลลัพธ์ของงานมากขึ้น

2. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility) แบ่งเป็นอำนาจหน้าที่แบบเป็นทางการ ซึ่งได้รับมาโดยตำแหน่ง นอกจากนี้ยังมีอำนาจหน้าที่แบบไม่เป็นทางการซึ่งเกิดขึ้นจากความชำนาญงานของบุคคล ความรู้ทางเทคนิค ความมีคุณค่าทางศีลธรรม ความสามารถในการนำ และสร้างความผู้พันกับผู้ใต้บังคับบัญชา โดยอำนาจหน้าที่จะต้องเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นควบคู่กับความรับผิดชอบ

3. การมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว (Unity of Command) เป็นการกำหนดว่าพนักงานจะต้องรับฟังคำสั่งและรายงานผลการปฏิบัติกับบุคคลใด ฟาโยลเชื่อว่าการออกคำสั่งสองคำสั่งก่อให้เกิดปัญหาในการทำงาน ทำให้เกิดความสับสนในบางสถานการณ์ และเกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา

4. สายการบังคับบัญชาตามอำนาจหน้าที่ (Line of Authority) การจำกัดจำนวนระดับขั้นในการบังคับบัญชาสั่งการ การมีสายบังคับบัญชาที่ยาวก่อให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน แนวทางแก้ไขจึงควรลดจำนวนลำดับขั้นการบังคับบัญชาให้น้อยลงเพื่อองค์การจะสามารถปฏิบัติงานได้รวดเร็วและมีความยืดหยุ่นได้มากขึ้น

5. การรวมอำนาจ (Centralization) เป็นการกำหนดว่าควรมีการรวมอำนาจไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงเท่าไร และอย่างไร ในขณะเดียวกันจะมีการกระจายอำนาจไปสู่

Copyright by Mahidol University

ผู้ใต้บังคับบัญชา และพนักงานระดับล่าวอย่างไร เพราะการกระทำดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของพนักงาน

6. การมีเป้าหมายเดียวกัน (Unity of Direction) องค์การที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีเป้าหมายร่วม และสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ

7. หลักความเสมอภาค (Equity) คือ การจัดการโดยใช้หลักความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

8. การออกคำสั่ง (Order) เป็นการให้ความสนใจในการวิเคราะห์งาน ตำแหน่ง และตัวบุคคล เพื่อให้องค์การสามารถใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

9. ความคิดริเริ่ม (Initiative) เป็นความสามารถของบุคคลในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่ใช่การสั่งการของผู้บังคับบัญชา โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความคิดริเริ่มเพื่อพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ให้เกิดขึ้น ฟาโยลเชื่อว่าความสามารถจะทำให้เกิดความสมดุลระหว่างองค์การและความต้องการของพนักงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่ใช้วัดผู้บริหารในการพัฒนาองค์การ

10. ความมีระเบียบวินัย (Discipline) เป็นการให้ความสำคัญกับอำนาจการสั่งการ และการเชื่อฟังคำสั่ง ซึ่งจะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของสมาชิกภายในองค์การ

11. ค่าตอบแทน (Remuneration of Personnel) ระบบการให้รางวัล โบนัส เงินประจำตำแหน่ง หรือส่วนแบ่งผลกำไร จะเป็นตัวกระตุ้นที่สำคัญในการทำงานของพนักงาน ฟาโยลเชื่อว่าระบบรางวัลที่มีประสิทธิภาพสามารถให้ความยุติธรรมทั้งพนักงานและองค์การ รวมทั้งสามารถกระตุ้นการเกิดผลผลิต

12. ความมั่นคงในงาน (Stability of Tenure of Personnel) มีความสำคัญต่อการจ้างงานในระยะยาว การลาออกจากงานของพนักงานบ่อยครั้งเป็นสาเหตุของการจัดการที่ไม่ดี ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม เกิดการชะงักในการทำงาน และเป็นการเสียขวัญกำลังใจ

13. ผลประโยชน์ส่วนตัวมีความสำคัญน้อยกว่าผลประโยชน์ขององค์การ (Subordination of Individual Interests to The Common interest) ผลประโยชน์ขององค์การจะถือว่าเป็นผลประโยชน์ของทุกคน หรือทุกกลุ่มภายในองค์การ

14. ความสามัคคี (Esprit de Corps) คือความรู้สึกร่วมของสมาชิกภายในองค์การที่จะช่วยสนับสนุนการทำงาน ความสามัคคีร่วมมือกันถือเป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะทำให้องค์การมีความเข้มแข็ง มีการพัฒนา และประสบความสำเร็จ

Copyright by Mahidol University

จะเห็นได้ว่าแนวคิดทฤษฎีการบริหารของฟาโยลมีความสอดคล้องคล้ายคลึงกับแนวคิดของเวเบอร์อยู่หลายประการ แต่เริ่มมีการให้ความสำคัญกับพนักงานหรือบุคลากรภายใน

องค์การเพิ่มขึ้นโดยมีการให้ความสำคัญกับการให้ค่าตอบแทน ความมั่นคงในงาน และการกระตุ้นให้พนักงานได้แสดงความคิดริเริ่มมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการพัฒนาให้องค์การมีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น

หลักการของศาสตร์ในการบริหาร “POSDCORB” เป็นแนวคิดของกูลิค*และ*เออร์วิกค์ (Gulick & Urwick) ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1937 เป็นแนวคิดที่ต่อเนื่องจากฟาโยล โดยได้รวบรวมหลักการ เพื่ออธิบายข้อดีและข้อเสียของวิธีการต่าง ๆ และเสนอแนวคิดหลักการบริการในรูปแบบของ POSDCORB เพื่อให้การบริหารงานในองค์การมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เป็นการคาดคะเนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจะต้องคำนึงถึงทรัพยากรภายในองค์การ และสภาพแวดล้อมภายนอก ทั้งนี้เพื่อให้แผนที่กำหนดขึ้นมีความรอบคอบ และสามารถนำไปปฏิบัติได้

2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการจัดองค์การที่เป็นส่วนราชการโดยแบ่งงานตามความชำนาญเฉพาะอย่าง ออกเป็นกรม กอง ฝ่าย และแผนก โดยพิจารณาจากปริมาณงาน คุณภาพงาน ขนาดของการควบคุม และพิจารณาแบ่งสายงานหลักและสายงานที่ปรึกษา โดยคำนึงถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบควบคู่กัน

3. การจัดหาบุคคลเข้าทำงาน (Staffing) เป็นการคัดเลือกบุคคลให้เข้ามาดำรงตำแหน่งภายในองค์การโดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถ และคุณสมบัติ ให้ได้ปริมาณที่เพียงพอที่จะทำให้งานประสบความสำเร็จได้

4. การสั่งการ (Directing) เป็นการกำกับดูแลและสั่งงานผู้ใต้บังคับบัญชา โดยอาศัยความเป็นผู้นำ การจูงใจ ศิลปะการปกครองคน และการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ของผู้บังคับบัญชา

5. การประสานงาน (Co-ordinating) เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทุกฝ่าย ทั้งในระดับสูงกว่าและระดับต่ำกว่าเพื่อให้งานสามารถดำเนินไปได้โดยราบรื่น

6. การรายงานผลการปฏิบัติงาน (Reporting) เป็นการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้บริหารในระดับต่าง ๆ โดยมีการติดต่อสื่อสารแบบเป็นลายลักษณ์อักษร

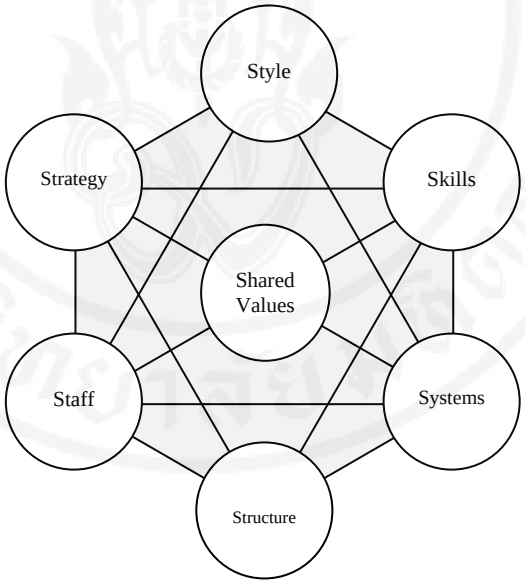
7. การงบประมาณ (Budgeting) เป็นเครื่องมือที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยมีขั้นตอน คือ การขออนุมัติงบประมาณ การเสนอให้ผู้บังคับบัญชามีความเห็นชอบการดำเนินงานตามงบประมาณ และการตรวจสอบการใช้จ่าย

Copyright by Mahidol University

แนวคิดศาสตร์ในการบริหาร “POSDCORB” ของกูลิค*และ*เออร์วิกค์เป็นการแนวทางหนึ่งที่ทำให้องค์การมีรูปแบบที่เป็นระบบมากขึ้นกล่าวคือ มีการวางแนวทางในการคัดเลือกบุคลากรเข้ารับตำแหน่ง มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน การประสานงานเพื่อให้งานสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีการให้ความสำคัญต่อการบริหารงบประมาณซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่ง ในการบริหารองค์การ

McKinsey 7-S Framework ปัจจัย 7 ประการในการประเมินองค์การ

ในปี ค.ศ. 1980 ปีเตอร์สและวอเตอร์แมน (Peters & Waterman) ได้เผยแพร่แนวคิดการประเมินองค์การของทั้งสองในหนังสือ “In Search of Excellence” โดยทั้งสองเรียกกรอบแนวคิดในการประเมินองค์การที่มีประสิทธิภาพนี้ว่า “McKinsey 7-S Framework” ซึ่งกรอบแนวความคิดนี้นั้น ประกอบด้วยปัจจัยที่ใช้เป็นหัวข้อในการประเมินองค์การในด้านต่าง ๆ 7 ประการ ใช้วัดองค์การเพื่อประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนในแต่ละด้าน รายละเอียดดังแผนภาพ 2.2

แผนภาพ 2.2 McKinsey 7-S Framework

ที่มา : McKinsey&Company (2008)

1. กลยุทธ์ขององค์การ (Strategy) ในองค์การต้องมีการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารองค์การทั้งนี้ การกำหนดกลยุทธ์ก็เพื่อให้องค์การมีเป้าหมายที่ชัดเจนให้มีพันธกิจและเพื่อให้รู้ถึงใครคือกลุ่มผู้รับบริการขององค์การดังนั้นในองค์การที่มีการนำการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้จะช่วยให้องค์การสามารถกำหนดและพัฒนาข้อได้เปรียบทางการแข่งขันขององค์การขึ้นมาและเพื่อให้บุคคลากรภายในองค์การรู้ทิศทางในการทำงานเพื่อให้ตนและองค์การประสบความสำเร็จ

Copyright by Mahidol University

2. โครงสร้างองค์การ (Structure) โครงสร้างที่ได้ตั้งขึ้นตามกระบวนการหรือหน้าที่ของงานโดยให้บุคลากรทำหน้าที่ในฝ่ายต่าง ๆ ตามโครงสร้างเพื่อให้งานบรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ หรือหมายถึง การจัดระบบระเบียบในองค์การ ให้กับบุคคลากรเพื่อให้สามารถทำงานไปสู่เป้าหมายที่วางไว้การจัดองค์การที่ดีจะมีส่วนช่วยให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ลดความซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งในหน้าที่ ช่วยให้บุคคลทราบเขตงานความรับผิดชอบสะดวกในการติดต่อประสานงานผู้บริหารสามารถตัดสินใจในการบริหารได้ถูกต้องและรวดเร็ว

3. ระบบการปฏิบัติงาน (Systems) การจัดระบบการทำงาน (Working System) เช่น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology System) ระบบบัญชี/ การเงิน (Accounting/ Financial System) ระบบพัสดุ (Supply System) ระบบการติดตาม/ ประเมินผล (Monitoring/ Evaluation System) ฯลฯ ระบบภายในขององค์การในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนแล้วแต่ช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เกิดความรวมเร็ว และง่ายต่อการตรวจสอบ

4. บุคลากร (Staff) คือ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ขององค์การ ซึ่งนับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานอย่างยิ่ง เพราะองค์การที่ประสบความสำเร็จส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) ดังนั้น การวางแผนทรัพยากรมนุษย์เป็นกระบวนการวิเคราะห์ความต้องการที่สำคัญ และต้องอยู่บนพื้นฐานของกลยุทธ์องค์การเพื่อกำหนดทิศทางการกำหนดคุณลักษณะการคัดเลือก การจัดวางและการพัฒนาบุคลากรให้เป็นไปตามที่องค์การต้องการ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ให้องค์การบรรลุเป้าหมายตามกลยุทธ์

5. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skills) ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 2 ด้านหลัก ได้แก่ ทักษะด้านงานอาชีพ (Occupational Skills) เป็นทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่และลักษณะงานที่รับผิดชอบ เช่น ด้านกฎหมาย ด้านการเงินทักษะด้านนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานการศึกษาการอบรม และทักษะความถนัดหรือความชาญฉลาดพิเศษ (Aptitudes and Special Talents) เป็นความสามารถที่ทำให้พนักงานนั้น ๆ โดดเด่นกว่าคนอื่นซึ่งจะส่งผลให้มีผลงานที่ดีกว่าและเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้รวดเร็ว ซึ่งองค์การคงต้องมุ่งเน้นและให้การส่งเสริมในทั้ง 2 ทักษะความสามารถไปควบคู่กัน

6. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style) แบบแผนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญขององค์การเพราะผู้นำมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์การโดยผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะต้องวางโครงสร้างวัฒนธรรมองค์การ ให้ผสมผสานกันระหว่างความเป็นเลิศในการทำงาน และจรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงานและองค์การ

Copyright by Mahidol University

7. ค่านิยมร่วม (Shared Values) วัฒนธรรมองค์การ หรือ ความเชื่อ ค่านิยมและบรรทัดฐานที่ยึดถือร่วมกันในองค์การที่ได้กลายเป็นรากฐานของระบบการทำงาน การบริหารการปฏิบัติของบุคลากรและผู้บริหาร ซึ่งจะสะท้อนถึงบุคลิกภาพและเป้าหมายของผู้ก่อตั้งหรือผู้บริหารระดับสูงเมื่อค่านิยมและความเชื่อได้ถูกยอมรับทั่วทั้งองค์การบุคลากรก็จะปฏิบัติตามค่านิยม ซึ่งจะส่งผลให้องค์การมีวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง มีบรรทัดฐาน และเป็นพฤติกรรมประจำวันภายในองค์การ

นอกจากนี้ อุทัย เลาหวิเชียร (2556) ได้กล่าวถึงการบริหารงานในมิติของค่านิยมไว้อย่างน่าสนใจว่า มนุษย์มีค่านิยมเพื่อช่วยในการตัดสินใจ การเลือก การดำรงชีวิต การทุ่มเทต่องานที่มีต่อองค์การ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย การเลือกผลิตสินค้าและบริการ ค่านิยมจึงเป็นสิ่งที่ติดตัวอยู่กับมนุษย์และจะสั่งสมอยู่ตลอดเวลา ค่านิยมยังมีประโยชน์อย่างมากกับนักบริหารและนักการเมืองในการกำหนดนโยบาย และการหาทิศทางใหม่ให้กับองค์การและประเทศ ดังนั้น ผู้ที่มีค่านิยมสอดคล้องกับค่านิยมของงานก็จะทำให้ผลของการปฏิบัติงานสูงตามมาด้วย โดยค่านิยมที่สำคัญและสอดคล้องกับการบริหารงานที่อุทัยกำหนดไว้ซึ่งมีทั้งหมด 37 ค่านิยม

การประเมินสมรรถนะขององค์การถือว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาเนื่องจากจะทำให้เราได้รู้สภาพความเป็นจริงขององค์การของเราว่ามีสมรรถนะอย่างไรเป็นเสมือนการตรวจสอบเพื่อให้ทราบถึงจุดอ่อนละจุดแข็งขององค์การ และเมื่อองค์การได้รับการปรับปรุง พัฒนา แก้ไข ก็จะทำให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้องค์การมีความเข้มแข็ง และยั่งยืนต่อไป

จากที่กล่าวมาเกี่ยวกับองค์ประกอบขององค์การ กรอบแนวคิดทฤษฎีองค์การที่มีประสิทธิภาพซึ่งประกอบไปด้วยทฤษฎีระบบราชการ (Bureaucracy Theory) ทฤษฎีการบริหารของฟาโยล (Fayol's Administrative Theory) หลักการของศาสตร์ในการบริหาร "POSDCORB" และปัจจัย 7 ประการในการประเมินองค์การ 7-S Framework สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 และผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดจากทฤษฎีมาใช้เป็นแนวทางการสร้างกรอบการวิจัย ซึ่งโดยทั่วไปองค์การที่เป็นระบบราชการจะมีลักษณะหรือรูปแบบเดียวกัน เนื่องจากองค์การในระบบราชการเกิดขึ้นภายใต้กฎหมายหรือพระราชบัญญัติ ดังนั้นองค์การในระบบราชการจะต้องมีกฎระเบียบข้อบังคับ มีการแบ่งหน้าที่กันทำอย่างชัดเจน มีโครงสร้างสายการบังคับบัญชา และเนื่องจากองค์การในระบบราชการเป็นการจ้างงานในระยาว ดังนั้น จึงจะต้องให้ความเชื่อมั่นต่อผู้ปฏิบัติงานในการครองตำแหน่งหน้าที่ และได้รับค่าตอบแทนหรือเงินเดือน ตลอดจนความ

Copyright by Mahidol University

เจริญก้าวหน้าในการทำงานเพื่อให้ผู้ปฏิบัติเกิดความมั่นใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ซึ่งทฤษฎีการบริหารยังได้เพิ่มความสำคัญในด้านการกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานมีความริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาองค์การอีกด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดหลักการของศาสตร์ในการบริหาร หรือ POSDCORB และปัจจัย 7 ประการในการประเมินองค์การ 7-S Framework มาใช้เป็นกรอบการวิจัยในการวิเคราะห์องค์การ แนวคิดดังกล่าวได้เสนอหลักในการบริหารองค์การไว้ว่าองค์การที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องประกอบด้วย การวางแผนหรือการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหาร การจัดองค์การตามสายงานที่เป็นระบบคำนึงถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ มีการสรรหาคัดเลือกบุคคลากรเข้าปฏิบัติหน้าที่พร้อมทั้งเพิ่มพูนความรู้หรือทักษะในการทำงานซึ่งองค์การจะต้องส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ องค์การต้องมีการสั่งการซึ่งจะเป็นรูปแบบในการบริหารของผู้นำองค์การที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การ องค์การต้องมีการติดต่อประสานงานไม่ว่าจะเป็นการประสานงานภายในองค์การ หรือการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์การต้องมีการรายงานผลการปฏิบัติงาน นอกจากนี้องค์การยังจะต้องให้ความสำคัญในด้านงบประมาณ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ในส่วนของหลัก 7-S Framework ได้เพิ่มการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการสร้างค่านิยมร่วมหรือวัฒนธรรมองค์การซึ่งจะเป็นรากฐานที่สำคัญให้องค์การมีวัฒนธรรมที่เข็มแข็ง

ผู้วิจัยจึงนำกรอบแนวคิดดังกล่าวมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เกี่ยวกับปัจจัยในการดำเนินการด้านการิบทรัพย์สิน เพื่อศึกษาว่าปัจจัยที่น่าจะมีส่วนสำคัญที่องค์การควรจะผลักดันให้เกิดขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรประกอบไปด้วย ความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การให้อำนาจในการตรวจสอบทรัพย์สิน การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ และจำนวนบุคลากรที่มีหน้าที่ปฏิบัติงาน ความสมดุลระหว่างจำนวนผู้ปฏิบัติงานกับปริมาณงาน ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา การสื่อสารระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชากับผู้บังคับบัญชา และสิทธิประโยชน์ และเส้นทางความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน

2.2.5 วิเคราะห์โครงสร้างองค์การของสำนักงาน ป.ป.ส.

เป็นการวิเคราะห์รูปแบบโครงสร้างขององค์การในด้านความพร้อมของบุคคลากรในการดำเนินงาน ซึ่งในที่นี้จะทำให้เห็นว่าองค์การมีพื้นฐาน และความพร้อมในการดำเนินการมากน้อยเพียงไร

Copyright by Mahidol University

พนักงานเจ้าหน้าที่ คือ ผู้ที่ได้รับการมอบหมายจากคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินหรือเลขาธิการ ป.ป.ส. ให้ดำเนินการตรวจสอบ ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือดำเนินการอื่น ดังนั้นผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีความสุจริต ยุติธรรม ดังนั้นจึงจะต้องมีคุณสมบัติ คือ จะต้องเป็นข้าราชการตั้งแต่ระดับสามหรือเทียบเท่า หรือชั้นสัญญาบัตรขึ้นไป หรือเป็นพนักงานขององค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับสามหรือชั้นสัญญาบัตร ในการขอแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ข้าราชการของสำนักงาน ป.ป.ส. จะต้องยื่นคำขอต่อผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป ในส่วนของข้าราชการในหน่วยงานอื่นจะต้องยื่นคำขอต่ออธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการเทียบเท่าอธิบดี เมื่อสำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับคำขอแต่งตั้งแล้วจะต้องดำเนินการตรวจสอบประวัติ ตลอดจนพฤติการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วเสนอต่อเลขาธิการ ป.ป.ส. ว่าสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือไม่ จากนั้นให้เลขาธิการ ป.ป.ส. นำรายชื่อที่เห็นสมควรแต่งตั้งเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้ง และเมื่อมีการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วให้เลขาธิการ ป.ป.ส. นำรายชื่อพนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบ

หลังจากบุคคลได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว สำนักงาน ป.ป.ส. จะดำเนินการจัดการฝึกอบรมก่อน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการตาม พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ขั้นตอนในการทำสำนวนคดีตรวจสอบทรัพย์สิน การสืบหาทรัพย์เพิ่ม เทคนิคในการสอบสวนปากคำและการแสวงหาข้อเท็จจริง ตลอดจนการสรุปสำนวนคดีและรายงานผลการดำเนินการต่อต่อเลขาธิการ ป.ป.ส. เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการตรวจสอบพิจารณา ซึ่งในการอบรมจะเป็นการปรับความรู้และทักษะพื้นฐานให้กับผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้และความเข้าใจก่อนที่จะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่จะประจำอยู่ที่สำนักงาน ป.ป.ส. ทั้ง 9 ภาคมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบคดีที่เกิดขึ้นในพื้นที่สอบสวนของตำรวจภูธรภาค สำนักงาน ป.ป.ส. กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบคดีที่เกิดในพื้นที่สอบสวนของตำรวจนครบาล และสำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติดที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบคดีสอบสวนของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด โดยกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดมีอำนาจในการสอบสวนคดีที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ และเป็นคดีรายสำคัญที่มีลักษณะเป็นขบวนการหรือเครือข่ายในการกระทำความผิด

จากสถิติผลการดำเนินการด้านการยึดอายัดทรัพย์สินที่ผ่านมา ได้มีการรวบรวมยอดจำนวนคดีที่เข้าสู่การดำเนินการตรวจสอบและยึดอายัดทรัพย์สิน นับตั้งแต่พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มีผลบังคับใช้ โดยมีรายงานผลการดำเนินการดังตาราง 2.2 และ 2.3

Copyright by Mahidol University

ตาราง 2.2 รายงานผลการดำเนินการตรวจสอบ และยึดอายัดทรัพย์สินในคดียาเสพติด

ปี พ.ศ.	ตรวจสอบ (ราย)	ยึดอายัด (ล้านบาท)	ประเภททรัพย์สิน (ล้านบาท)			
			เงินสด	เงินฝาก	สังหาริมทรัพย์	อสังหาริมทรัพย์
2535	4	11.4	1.8	3.7	1.1	4.8
2536	38	82	40.1	26.9	5.1	9.9
2537	44	115.3	2.6	57.6	14.3	40.8
2538	57	139.3	36.2	47.4	17.6	38.1
2539	92	107	23	41.2	17.6	25.2
2540	188	236	35.8	48.2	134	18
2541	284	174.3	70.7	60.1	22.2	21.3
2542	275	178.1	39.7	76.2	41.8	20.4
2543	449	246.4	44.3	99.9	52.1	50.3
2544	811	487.2	106.2	134.3	145.9	100.8
2545	1,042	709.1	123.6	157.4	213.9	214.2
2546	1,838	2,272.8	265.3	307.4	871.3	828.8
2547	1,059	679	128.5	114.1	263.1	173.3
2548	1,238	760	92.2	149.2	307.6	211.2
2549	1,052	735.4	69.4	173.8	181.1	311.1
2550	1,453	595	112.2	156.8	255.4	70.6
2551	1,834	768.6	97.1	257	338.2	76.3
2552	2,009	929.5	159.5	291	348.9	130.1
2553	1,792	1,140.5	137.5	313.5	567.2	122.3
2554	2,761	1,409.2	432.9	289.4	529.6	157.3
2555	4,955	1,785.5	176.9	126.5	1,324	157.8
2556	2,337	1,460.28	100.71	150.62	525.84	683.11
รวม	26,181	15,487	2,326	3,214	6,373	3,574

(ข้อมูล ณ มิถุนายน 2556)

ที่มา : สำนักงาน ป.ป.ส. (2556)

Copyright by Mahidol University

ตาราง 2.3 เปรียบเทียบร้อยละของการเพิ่มขึ้นและลดลง ของจำนวนคดีที่สั่งให้มีการตรวจสอบทรัพย์สิน และยึดอายัดทรัพย์สินในคดียาเสพติด

ปี พ.ศ.	จำนวนคดีที่สั่งตรวจสอบ	ร้อยละเพิ่มขึ้น/ลดลง เทียบปีเก่า	มูลค่าทรัพย์สินที่ยึด/อายัด	ร้อยละเพิ่มขึ้น/ลดลง เทียบปีเก่า
2548	1,238	16.90	760	11.93
2549	1,052	-15.02	735.4	-3.24
2550	1,453	38.12	595	-19.09
2551	1,834	26.22	768.6	29.18
2552	2,009	9.54	929.5	20.93
2553	1,792	-10.80	1,140.5	22.70
2554	2,761	54.07	1,409.2	23.56
2555	4,955	79.46	1,785.58	26.71

(ข้อมูล ณ ธันวาคม 2555 จำนวนคดีตรวจสอบ 1,059 คดี มูลค่าทรัพย์สินที่ยึด 679 ล้านบาท)
ที่มา : สำนักงาน ป.ป.ส. (2556)

จากตาราง 2.2 และ 2.3 จะเห็นว่าประสิทธิผลของการดำเนินนโยบายด้วยมาตรการริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ตั้งแต่เริ่มมีการบังคับใช้ สามารถริบทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ได้มูลค่าเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2546 ซึ่งรัฐบาลในยุคนั้นได้มีนโยบายทำสงครามยาเสพติด มีคดีดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและผู้เกี่ยวข้องจำนวน 1,838 คดี ริบทรัพย์สินได้เป็นมูลค่า 2,272.8 ล้านบาท แม้ในช่วงระยะเวลาต่อมารัฐบาลจะมีนโยบายในการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นผลให้มีปริมาณคดีที่เข้าสู่การดำเนินการตรวจสอบเพิ่มมากขึ้น แต่ปริมาณมูลค่าทรัพย์สินที่สามารถริบได้กลับลดลง โดยพบว่าในปี พ.ศ. 2554 ซึ่งมีจำนวนคดีตรวจสอบทรัพย์สินเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2553 ร้อยละ 54.07 แต่อัตรามูลค่าทรัพย์สินที่ยึดเพิ่มจาก พ.ศ. 2553 เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 23.56 และในปี พ.ศ. 2555 ซึ่งมีจำนวนคดีตรวจสอบทรัพย์สินเทียบกับ พ.ศ. 2554 มากขึ้นกว่าร้อยละ 79.46 แต่กลับมีอัตราเพิ่มเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2554 เพียงร้อยละ 26.71 ซึ่งจากข้อมูลสถิติดังกล่าวทำให้เกิดข้อสงสัยได้ว่าเพราะเหตุใดประสิทธิผลในการดำเนินการยึดอายัดทรัพย์สินจึงลดลงไม่เป็นไปตามจำนวนคดีที่มีการดำเนินการตรวจสอบ ดังนั้น จึงควรจักต้องมีการวิเคราะห์ว่าปัจจัย หรือสภาพปัญหาใดในองค์การที่มีส่วนสำคัญที่จะส่งผลให้การดำเนินการดังกล่าวมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพิ่มมากขึ้น

Copyright by Mahidol University

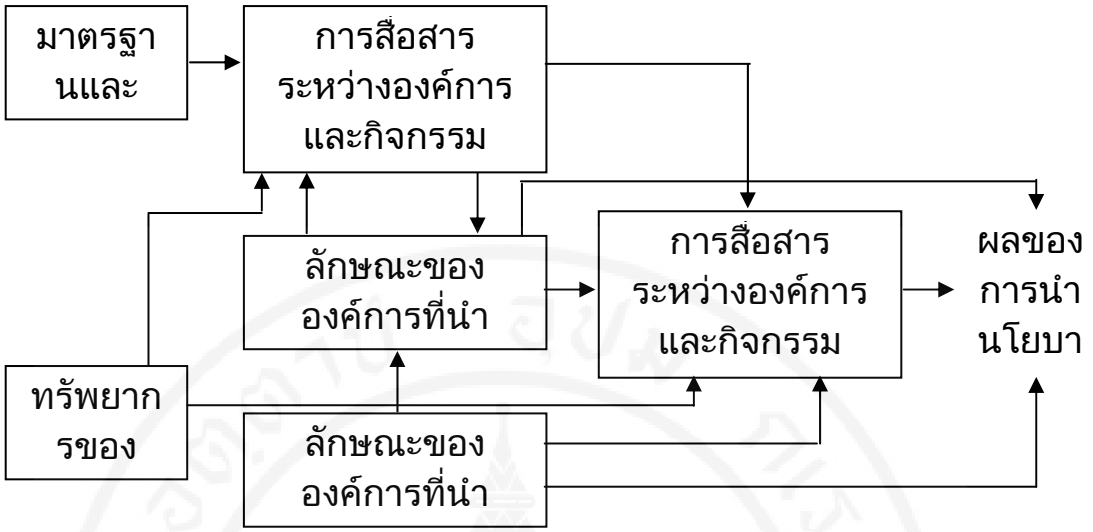
2.3 ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

นโยบายสาธารณะนั้นต้องประกอบด้วยการตัดสินใจโดยรัฐในการเลือกแนวทางที่พึงประสงค์ และแนวทางที่พึงประสงค์ที่เกิดจากการตัดสินใจนั้นต้องถูกนำมาเป็นกรอบในการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงและมีเป้าหมายเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม (สุรสิทธิ์ วชิรขจร, 2549 : 10-11)

การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เป็นกระบวนการหลังจากที่กฎหมายผ่านสภาหรือนโยบายได้รับการอนุมัติ เป็นกิจกรรมของการนำนโยบายที่อยู่ในรูปของกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือรูปแบบอื่นไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการที่อยู่ระหว่างการก่อรูปนโยบายและผลลัพธ์ อย่างไรก็ตามการนำนโยบายไปปฏิบัติจริงนั้นอาจไม่ตรงกับที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของนโยบาย เพราะการปฏิบัติจริงขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่แน่นอนและควบคุมไม่ได้จำนวนมาก เช่น จำนวนหน่วยงาน ผลประโยชน์ของหน่วยงาน และผลประโยชน์ส่วนตัวของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนทรัพยากรและความสนับสนุนของฝ่ายต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์การ ยิ่งไปกว่านั้นนโยบายอาจล้มเหลวมาตั้งแต่ขั้นตอนการก่อรูปนโยบายก็ได้ การที่การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความไม่แน่นอนนี้เองที่นักวิชาการหลายคนมองว่าเป็นการเมืองคือมีการเมืองอยู่ในนั้น สังเกตได้จากการเกิดความขัดแย้ง การแสวงหาความร่วมมือ การต่อรองและต่อสู้เพื่อแย่งชิงทรัพยากรจากนโยบาย (เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ, 2551 : 7-8)

ในเรื่องตัวแบบการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัตินั้นโดยทั่วไปมี 3 ลักษณะ ได้แก่ Top-Down, Bottom-up และแบบผสมผสาน แต่ตัวแบบที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปของระบบราชการและยังคงใช้อยู่จนกระทั่งปัจจุบันเป็นตัวแบบการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติแบบ Top-Down ซึ่งมีนักวิชาการหลายคนที่มีผลงานตัวแบบในลักษณะนี้ เช่น เพรสแมนและวิลดัฟสกี้, แวน มีเตอร์และแวน ฮอร์น, บาร์เตซ, กันน์, ซาบาเตียร์และแมซมาเนียน และฮอกวูดส์และกันน์ โดยเฉพาะแวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น ได้พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของนโยบายกับระดับการยอมรับของเป้าหมายนโยบาย โดยที่ตัวแบบของนโยบายประกอบไปด้วยตัวแปรจำนวน 6 ตัวแปรเชื่อมโยงระหว่างนโยบายและสมรรถนะการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่มีต่อกัน และความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม รายละเอียดดังแผนภาพ 2.3

Copyright by Mahidol University

แผนภาพ 2.3 ตัวแบบการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติของแวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น
ที่มา : วรเดช จันทรศร (2552 : 122)

จากแผนภาพ 2.3 จะเห็นได้ว่ามีตัวแปรอิสระจำนวน 6 ตัวแปร (Van Meter & Van Horn, 1975 : 462 อ้างในวรเดช จันทรศร, 2552 : 120-128) ได้แก่

1. มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย เป็นปัจจัยที่ต้องกำหนดขึ้นอย่างชัดเจนซึ่งจะบอกได้ว่านโยบายมีสมรรถนะมากน้อยเพียงใด

2. ทรัพยากรของนโยบาย ได้แก่ เงินงบประมาณและแรงช่วยเหลือสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

3. การสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมส่งเสริมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ต้องมีความชัดเจน เที่ยงตรงและสม่ำเสมอ

4. ลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ปริมาณและความสามารถของบุคลากร ระดับการควบคุมการตัดสินใจ ทรัพยากรสนับสนุน ความมั่นคง การสื่อสารและความเชื่อมโยงของผู้กำหนดนโยบายและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ

5. เงื่อนไขและทรัพยากรทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

6. ความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ การรับรู้และความเข้าใจ ทิศทางในการตอบสนองและระดับการยอมรับในนโยบายของผู้ปฏิบัติ

นอกจากนี้ วรเดช จันทรศร (2552 : 376-379) ได้สังเคราะห์องค์ความรู้เชิงบูรณาการจากตัวแบบต่าง ๆ ของนักวิชาการที่ได้ศึกษาไว้แล้ว เพื่อพัฒนาทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติใช้อธิบายว่าองค์การต่าง ๆ หากจะนำนโยบาย แผนงานหรือโครงการไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Copyright by Mahidol University

และเกิดผลสัมฤทธิ์ตรงตามวัตถุประสงค์นั้นต้องมีปัจจัยใดเกี่ยวข้องบ้าง ซึ่งผลการศึกษาพบปัจจัยหลักสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติจำนวน 11 ปัจจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ได้แก่ การมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายที่ชัดเจน มีทฤษฎีที่เหมาะสมรองรับ สอดคล้องกับส่วนกลางและส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง ตรงความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย กำหนดตัวชี้วัดและมาตรฐานการบรรลุผลสำเร็จไว้ชัดเจน มีศักยภาพในการบรรลุผลสำเร็จ และควรมีการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายบางส่วน

2. การแปลงนโยบายมาเป็นแผนงาน โครงการ วิธีการ และกระบวนการปฏิบัติงาน ได้แก่ การออกแบบโครงการให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายหลัก กำหนดกฎระเบียบขั้นตอนและวิธีการในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการจัดสรรอำนาจหน้าที่และกำหนดบทลงโทษและการให้รางวัล

3. ทรัพยากร ได้แก่ มีความเหมาะสมของการจัดสรรทรัพยากรทางการเงิน มีความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และสถานที่ และมีการกระจายทรัพยากรไปยังหน่วยงานต่าง ๆ

4. องค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ลักษณะโครงสร้างขององค์การ ความซับซ้อนของปฏิสัมพันธ์และการประสานงานภายใน ความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน กฎระเบียบในการปฏิบัติงาน จำนวนบุคลากร การติดต่อสื่อสารภายใน สมรรถนะในการนำนโยบายไปปฏิบัติ การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน และลักษณะการเรียนรู้ขององค์การ

5. ผู้บริหารและการบริหารงาน ได้แก่ ภาวะผู้นำ ทักษะและความเข้าใจด้านการบริหารงาน อำนาจหน้าที่ การเข้าไปมีส่วนร่วมและการสนับสนุนของผู้บริหาร ความซับซ้อนของกระบวนการคัดสินใจ และความสามารถในการแก้ไขปัญหาความล่าช้าที่เกิดขึ้น

6. บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ ทัศนคติที่มีต่อนโยบาย ระดับการยอมรับในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ความเต็มใจในการปฏิบัติงาน ความรู้ความสามารถทักษะการดำเนินงาน ความสามารถในการเรียนรู้จากประสบการณ์หรือการฝึกอบรม ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากนโยบาย ขอบเขตของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อผู้ปฏิบัติงาน และความจงรักภักดีต่อองค์การ

7. สภาพแวดล้อม ได้แก่ การสนับสนุนทางการเมืองและกฎหมาย การสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ผลกรทบจากสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและเทคโนโลยี ผลกระทบจากการคัดค้านและต่อต้านนโยบายจากฝ่ายต่าง ๆ และผลกระทบต่อศีลธรรมทางสังคม

Copyright by Mahidol University

8. กลุ่มเป้าหมายของนโยบาย ได้แก่ ทัศนคติที่มีต่อนโยบาย ความเข้าใจในประโยชน์ที่ได้รับและผลเสียที่อาจเกิดขึ้น

9. ความร่วมมือและการประสานงาน ได้แก่ ความสามารถในการประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ จำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และระดับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

10. การประชาสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร ได้แก่ รูปแบบของสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร และผลกระทบจากการประชาสัมพันธ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานและกลุ่มเป้าหมาย

11. มาตรการในการควบคุมและประเมินผล ได้แก่ วิธีการควบคุม ดูแลและประเมินผลการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพในการดำเนินการควบคุม มาตรการในการกระตุ้นส่งเสริม และผลกระทบต่อบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน

อย่างไรก็ตามสุรสิทธิ์ วชิรขจร (2549 : 105-108) ได้รวบรวมปัญหาของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติจากนักวิชาการหลายคนที่ได้วิเคราะห์ไว้ โดยได้รวบรวมสรุปไว้เฉพาะประเด็นสำคัญจำนวน 6 ด้าน ดังนี้

1. ปัญหาด้านสมรรถนะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสมรรถนะของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์นั้นยังขึ้นอยู่กับปัจจัยย่อยอีกหลายประการได้แก่ (1) ด้านบุคลากรที่มักพบว่างานภาครัฐมักจะมีบุคลากรที่ไม่สมดุลย์กับงานที่รับผิดชอบ (2) ด้านงบประมาณโดยพบว่าฝ่ายกำหนดนโยบายมักจะพยายามกำหนดนโยบายให้หน่วยงานต่าง ๆ ทำมากขึ้นแต่ในขณะเดียวกันก็จะพบว่างบประมาณที่จัดสรรให้มักจะไม่เป็นไปตามภาระหน้าที่ที่เพิ่มมากขึ้น (3) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนปัจจัยด้านวิชาการงานหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในนโยบายนั้น

2. ปัญหาด้านการควบคุม

เป็นความสามารถในการวัดความก้าวหน้าหรือผลการปฏิบัติของนโยบายแผนงานหรือโครงการ ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะเพิ่มมากขึ้นหากผู้รับผิดชอบในนโยบายขาดความสามารถที่จะทำการวัดผลหรือควบคุมผลงานของหน่วยปฏิบัติ การควบคุมจะมีมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลายประการ เช่น ความสามารถของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบายออกมาเป็นแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับความต้องการของนโยบายเพียงใด กิจกรรมของนโยบายมีวัตถุประสงค์ชัดเจนเพียงใด การกำหนดภารกิจหรือมาตรฐานในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติงานโดยรวมเพียงใด เป็นต้น

Copyright by Mahidol University

3. ปัญหาด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง

ในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะสำเร็จไม่ได้หากบุคลากรในโครงการไม่ร่วมมือกันปฏิบัติตามแนวทางของนโยบาย ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีมากขึ้นหากสมาชิกในองค์การหรือหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากนโยบาย ปัญหาที่เกิดจากการต่อต้านของผู้ปฏิบัติงานมาจากสาเหตุสำคัญ 7 ประการได้แก่ นโยบายนั้นไม่ได้มาจากรากฐานความต้องการที่แท้จริงของบุคลากรในหน่วยงานหรือบุคลากรไม่ให้ความสำคัญต่อนโยบายนั้น นโยบายส่งผลให้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานตลอดจนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานต้องเปลี่ยนแปลงไป หัวหน้าหน่วยปฏิบัติไม่ได้ให้การสนับสนุนนโยบายเท่าที่ควร บุคลากรในหน่วยปฏิบัติต่อต้านเพราะเห็นว่าการปฏิบัติตามนโยบายจะส่งผลให้งบประมาณและอัตรากำลังของหน่วยงานต้องลดลงในระยะยาว บุคลากรในหน่วยปฏิบัติเห็นว่านโยบายถูกกำหนดขึ้นโดยฝ่ายบริหารที่ไม่เข้าใจสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติงาน บุคลากรในหน่วยปฏิบัติไม่เห็นด้วยกับสาระหรือวิธีปฏิบัติในนโยบายเพราะไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และบุคลากรในหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือและต่อต้านเนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจว่าปฏิบัติตามนโยบายนั้นอย่างไร

4. ปัญหาด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์การอื่นที่เกี่ยวข้อง

อาจมีสาเหตุมาจากผู้รับผิดชอบหรือมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้วยกัน การปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นถือเป็นการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเมืองซึ่งเน้นการเผชิญหน้า การแสวงหาการสนับสนุน การเจรจาต่อรองในการจัดสรรทรัพยากรหรือผลประโยชน์ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ลักษณะของการติดต่อและความสัมพันธ์ที่หน่วยปฏิบัติมีกับหน่วยงานที่ควบคุมนโยบายต่าง ๆ ระดับความจำเป็นที่หน่วยปฏิบัติจะต้องแสวงหาความร่วมมือหรือทำการตกลงกับหน่วยงานอื่น และระดับของความเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานจะสามารถทำงานร่วมกันได้ เป็นต้น

5. ปัญหาด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์การหรือบุคคลสำคัญ

หากขาดการสนับสนุนและความผูกพันขององค์การหรือบุคคลสำคัญ ได้แก่ ผู้มีอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ นักการเมือง ข้าราชการระดับสูง และสื่อมวลชน ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจเกิดขึ้นได้ ในบางกรณีปัญหาดังกล่าวอาจส่งผลไปถึงความล้มเหลวของนโยบายโดยตรงได้ องค์การหรือบุคคลสำคัญดังกล่าวอาจให้การสนับสนุนทางการเมือง เงินทุน งบประมาณ รวมถึงสามารถสร้างอุปสรรคในการต่อต้านได้ตลอดเวลาตามสภาวะอำนาจและสถานการณ์ โดยสรุปการนำนโยบายไปปฏิบัติจะเกิดอุปสรรคมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ

Copyright by Mahidol University

ผู้รับผิดชอบหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับฝ่ายการเมืองหรือฝ่ายบริหารหรือไม่ กลุ่มอิทธิพลกลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจและเห็นประโยชน์ของนโยบายมากน้อยเพียงใด ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติกับสื่อมวลชนมีความสำคัญในการสร้างแนวร่วมและความน่าเชื่อถือของนโยบาย และบุคคลสำคัญให้ความสนับสนุนนโยบายเพียงใด

6. ปัญหาด้านความซ้ำซ้อนของนโยบายและผู้รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ในการกำหนดนโยบายบ่อยครั้งที่พบว่ากำหนดขึ้นมาไม่พร้อมกันแต่มุ่งเน้นที่การแก้ไขปัญหาเดียวกัน โดยมอบหมายให้หน่วยงานต่างกันทำหน้าที่บริหารหรือให้บริการ ปัญหาที่มักจะเกิดขึ้นคือการแย่งงานกันทำ หรือเกิดการแข่งขันในการให้บริการระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ โดยอาจเป็นไปในรูปแบบของการให้บริการมากเกินไปหรือเป็นการบังคับใช้กฎ ระเบียบ ในลักษณะที่หย่อนยานกว่าที่ควรจะเป็น นอกจากนี้ความซ้ำซ้อนของนโยบายจะเพิ่มปัญหามากขึ้นในกรณีที่นโยบายที่กำหนดขึ้นภายหลังขัดแย้งกับนโยบายที่กำหนดขึ้นก่อนโดยไม่มีการยกเลิกนโยบายเดิม

จากที่กล่าวมาเกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสรุปได้ว่า นโยบายสาธารณะนั้นต้องประกอบด้วยการตัดสินใจโดยรัฐในการเลือกแนวทางที่พึงประสงค์โดยนำมาเป็นกรอบในการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาลประกอบด้วยกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงและมีเป้าหมายเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ส่วนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เป็นกระบวนการหลังจากที่กฎหมายผ่านสภาหรือนโยบายได้รับการอนุมัติ เป็นกิจกรรมที่อยู่ในรูปของกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งหรือรูปแบบอื่นไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการที่อยู่ระหว่างการก่อรูปนโยบายและผลลัพธ์ สำหรับตัวแบบการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติมีนักวิชาการศึกษาไว้หลายคน แต่ตัวแบบที่เป็นที่ยอมรับแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่มีต่อกัน และความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตามเป็นตัวแบบของ แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น อย่างไรก็ตามการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติยังพบปัญหาหลักที่สำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสมรรถนะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านการควบคุม ด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์การอื่นที่เกี่ยวข้อง ด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์การหรือบุคคลสำคัญ และด้านความซ้ำซ้อนของนโยบายและผู้รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

Copyright by Mahidol University

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยทบทวนงานวิจัยให้มีความสอดคล้องกับวรรณกรรมที่ได้ทบทวน เพื่อให้ทราบถึงตัวแปรที่สำคัญ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยใช้มาตรการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดมีกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีรายละเอียดดังนี้

วัฒนา ชั้นบุญ (2540) ศึกษาการดำเนินคดีริบทรัพย์สินให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นการศึกษาจากเอกสาร พบปัญหาพนักงานอัยการใช้ดุลพินิจในการพิจารณาสั่งไม่ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และไม่ยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งริบทรัพย์สินของกลางในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และพบปัญหาการเลือกกฎหมายมาปรับใช้กับการริบทรัพย์สินกรณีที่เข้าหลักเกณฑ์ตามกฎหมายที่จะขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินได้ นอกจากนี้ยังพบว่า พ.ร.บ.มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2534 ควรบัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่สามซึ่งอาจถูกริบทรัพย์สินของตนก่อนที่จะมีการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ริบทรัพย์สินเช่นเดียวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และสำนักงานอัยการสูงสุดควรกำหนดบทบาทหน้าที่ของพนักงานอัยการในการดำเนินคดีริบทรัพย์สินให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ชัยรัตน์ แก่นแก้ว (2543) ศึกษาการยึดทรัพย์สินและการริบทรัพย์สินในคดียาเสพติด ศึกษาเฉพาะกรณี: การริบทรัพย์สินของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถึงแก่ความตายเพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินในคดียาเสพติด และทราบมาตรการริบทรัพย์สินทั้งทางแพ่งและอาญา เป็นการศึกษาจากเอกสารพบว่า พ.ร.บ.มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2534 บัญญัติไว้ไม่ชัดเจนในกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยถึงแก่ความตายว่าจะดำเนินการริบทรัพย์สินของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถึงแก่ความตายอย่างไร การริบทรัพย์สินจึงไม่ขึ้นสู่การไต่สวนของศาลทำให้เกิดปัญหาอื่นตามมาหลายประการ จึงเสนอว่า ควรแก้ไขกฎหมายในส่วนของการริบทรัพย์สินของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถึงแก่ความตายให้ชัดเจน และแก้ไขเพิ่มเติมให้กระบวนการริบทรัพย์สินของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถึงแก่ความตายขึ้นไปสู่การไต่สวนของศาลได้

ณัฐพงษ์ ปุระตา (2546) ศึกษาการคุ้มครองสิทธิกับมาตรการการยึดอายัดและริบทรัพย์สินคดียาเสพติดเพื่อศึกษาอำนาจรัฐตามกระบวนการตรวจสอบ ยึด อายัด และริบทรัพย์สินในคดีเกี่ยวกับยาเสพติด และเปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการ เป็นการศึกษาจากเอกสาร พบว่า อำนาจรัฐใช้กฎหมาย 2 ฉบับ ได้แก่ พ.ร.บ.มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2534 กับ พ.ร.บ.การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดยยึดหลักแห่ง

Copyright by Mahidol University

ความได้สัดส่วนเป็นสำคัญ สำหรับกฎหมายฉบับแรกได้ให้อำนาจหน้าที่แก่พนักงานของ ป.ป.ส. ไว้อย่างกว้างขวางในการตรวจค้น และยึดทรัพย์คดียาเสพติด จึงเกิดผลกระทบต่อทรัพย์สินของประชาชน เป็นการจำกัดและลิดรอนสิทธิโดยเจ้าพนักงานของรัฐ ส่วนอีกกฎหมายอีกฉบับหนึ่งให้อำนาจแก่ ป.ป.ง. มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินได้หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน โยกย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นปกปิดทรัพย์สินนั้นซึ่งเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ทั้ง 2 หน่วยงานมีความแตกต่างกันในกระบวนการริบทรัพย์สิน ความชัดเจน ระยะเวลาในการยื่นฟ้องและหน่วยงานที่ได้รับทรัพย์สินที่ยึดมาได้นั้นไปมีความเห็นว่ากฎหมายให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการยึดทรัพย์สินมากเกินไป จึงเสนอแนะให้ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับกระบวนการยึดอายัด และริบทรัพย์สินและการให้ความคุ้มครองต่อทรัพย์สินที่ถูกยึดให้มีความชัดเจนเพียงพอต่อการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ควรมีโครงการจัดฝึกอบรมความรู้และดำเนินการอย่างถูกต้องของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปในแนวเดียวกัน ควรกำหนดแนวทางปฏิบัติระหว่างกฎหมายแต่ละฉบับมิให้เกิดความซ้ำซ้อนและขัดแย้งกันระหว่างหน่วยงาน และรัฐควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอเพื่อคุ้มครองสิทธิทั้งของเจ้าหน้าที่และประชาชน

ไพรวัน ทัพวงศ์ (2547) ศึกษามาตรการริบทรัพย์สินให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เฉพาะกรณีทรัพย์สินที่เช่าซื้อเพื่อทราบปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการยึดอายัดและริบทรัพย์สินที่เช่าซื้อในคดียาเสพติดเป็นการศึกษาจากเอกสารพบว่า กฎหมายไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การริบทรัพย์สินที่เช่าซื้อให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไว้เป็นการเฉพาะส่วนหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ไม่สามารถนำมาใช้ริบทรัพย์สินที่เช่าซื้อได้ ซึ่งพ.ร.บ.ดังกล่าวไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การริบทรัพย์สินกรณีเช่าซื้อไว้ และลักษณะของสัญญาเช่าซื้อมีลักษณะเป็นกฎหมายทั่วไปไม่ครอบคลุมปัญหาที่เกิดขึ้นจริง การปฏิบัติจึงขาดความชัดเจนและไม่มีประสิทธิภาพ จึงเสนอให้แก้ไข พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ให้กำหนดการริบทรัพย์สินกรณีเช่าซื้อไว้อย่างชัดเจน และแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เกี่ยวกับการเช่าซื้อให้ชัดเจน

วุฒิพงษ์ เกษภาษา (2548) ศึกษาการริบทรัพย์สินของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีการจับกุมในคดียาเสพติด เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินในคดียาเสพติด ทราบขั้นตอนระยะเวลาการตรวจพิสูจน์สิทธิในทรัพย์สิน การคัดค้าน โต้แย้ง และอุทธรณ์การริบทรัพย์สิน และหาข้อมูลการริบทรัพย์สินของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีการจับกุม เป็นการศึกษาจากเอกสารพบว่า กรณีผู้ถูกตรวจสอบทรัพย์สิน ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีการจับกุม กฎหมายกำหนดไว้ไม่ชัดเจนว่าขั้นตอน วิธีการหรือระยะเวลาในการให้สิทธิในการโต้แย้งคัดค้าน

Copyright by Mahidol University

หรืออุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินต้องทำอย่างไร จึงเสนอให้แก้ไขกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการริบทรัพย์สินของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีการจับกุม และในส่วนของกระบวนการคัดค้าน โต้แย้ง หรืออุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินในกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีการจับกุมให้ชัดเจน

ทิพย์ประภา ศรีสุวรรณ์ (2549) ศึกษาการนำมาตรการริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 มาใช้ในการปราบปรามยาเสพติด เพื่อศึกษาการนำมาตรการริบทรัพย์สินมาใช้และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ เป็นการศึกษาจากเอกสารพบว่า มาตรการริบทรัพย์สินเป็นเพียงมาตรการหนึ่งเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามยาเสพติด แต่ผู้ที่ถูกริบทรัพย์สินกลับเป็นเพียงผู้ค้ายาเสพติดรายเล็ก ๆ เท่านั้น ไม่สามารถดำเนินการกับผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ ๆ หรือที่เป็นขบวนการได้เท่าที่ควร ปัญหาเกิดจาก มีกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนและยุ่งยาก เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างถ่องแท้ จึงเสนอให้พัฒนาบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องและมีจริยธรรม ปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์จริงในปัจจุบัน และควรพัฒนาการประสานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

ประโลม ทองเป้า (2549) ศึกษาปัญหาการดำเนินการริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดลำปาง เพื่อสำรวจปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการริบทรัพย์สินและสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องถึงผลที่ได้รับจากการดำเนินการริบทรัพย์สินเฉพาะในจังหวัดลำปาง โดยใช้แบบสอบถามกับผู้พิพากษาศาล พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน พนักงาน ปปส. และทนายความรวม 137 คน พบว่า การตีความเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องมีปัญหามากที่สุด ส่วนผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเห็นต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายอยู่ในระดับมาก เพราะมาตรการของกฎหมายทำให้ผู้ค้า/ผู้ผลิตยาเสพติดกลัวมากขึ้น เข็ดหลาบไม่อยากกระทำความผิดอีก ปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดได้รับทรัพย์สิน และทำให้ไม่สามารถปิดบัง ซ่อนเร้น เปลี่ยนแปลงเงินที่ได้รับเป็นทรัพย์สินหรือเงินอย่างอื่น ๆ ได้ เสนอให้ ป.ป.ส. ปรับปรุงเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอริบทรัพย์สินให้มีความรวดเร็วขึ้นลดขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อนลง คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินผู้กระทำผิดควรมีกระบวนการตรวจสอบที่ชัดเจนมีหลักฐานประกอบอย่างครบถ้วน โปร่งใส รวดเร็ว ควรเพิ่มแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ควรเพิ่มอำนาจในการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการในการวินิจฉัยมากขึ้น ควรจัดตั้งศาลพิจารณาคดียาเสพติดโดยตรง ควรจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกคน และควรเปิดโอกาสให้ผู้ถูกริบทรัพย์และบุคคลที่สาม

Copyright by Mahidol University

พิสูจน์สิทธิของตนเองได้อย่างเต็มที่ ข้อเสนอคือ ควรแก้ไขกฎหมายกรณีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีหรือถึงแก่ความตาย ให้ผู้ถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือทายาทสามารถนำพยานหลักฐานเสนอต่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินได้โดยตรง และควรมีมาตรการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับบุคคลที่สุจริต

นราวรรณ พรมจรรย์ (2554) ศึกษาการริบทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดเพื่อศึกษาแนวความคิดและวิเคราะห์คำพิพากษาของศาลฎีกาในการลงโทษริบทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้ใช้หรือมีไว้ใช้ในการกระทำความผิดในคดีอาญา เป็นการศึกษาจากเอกสาร พบว่า มีปัญหาในการตีความกฎหมายของศาลเนื่องจากในคดีที่มีข้อเท็จจริงลักษณะคล้ายคลึงกันแต่ผลคำพิพากษากลับแตกต่างกันจึงเสนอว่า ควรกำหนดเกณฑ์ประกอบการพิจารณาว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์ที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดโดยตรง คือ ใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด เป็นไปตามหลักสัดส่วนของโทษ ผู้กระทำผิดมีโอกาสนำทรัพย์สินนั้นไปกระทำความผิดได้อีก และมีการใช้ทรัพย์สินนั้นในการกระทำความผิดที่มีความร้ายแรง

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ตัวแปรที่สำคัญ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินในคดียาเสพติดโดยนำข้อสรุปตัวแปรที่สำคัญของทฤษฎีระบบราชการ (Bureaucracy Theory) ทฤษฎีการบริหารของฟาโยล (Fayol's Administrative Theory) หลักการของศาสตร์ในการบริหาร "POSDCORB" และปัจจัย 7 ประการในการประเมินองค์การ 7-S Framework มาเป็นกรอบในการสังเคราะห์ข้อมูลร่วมกับตัวแปรผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ แสดงไว้ในตาราง 2.4

ตาราง 2.4 สังเคราะห์ตัวแปรงานวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินการริบทรัพย์สิน

ชื่อผู้วิจัย	ตัวแปร										
	นโยบาย	การกำหนดภารกิจ	ทรัพยากร	หน่วยงานที่ปฏิบัติ	ผู้บริหาร/การบริหาร	บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน	สภาพแวดล้อมภายนอก	กลุ่มเป้าหมาย	[illegible]	การประสานสัมพันธ์	มาตรการควบคุมภายใน	ประเมินผล	ผลกระทบที่เกิดขึ้น
วัฒนา ชั้นบุญ (2540)	/	/		/		/		/			/		/
ชัยรัตน์ แก่นแก้ว (2543)	/					/		/					/
ณัฐพงษ์ ปุระตา (2546)	/			/		/			/				/
ไพรวัน ทัพวงศ์ (2547)	/												

Copyright by Mahidol University

ตาราง 2.4 สังเคราะห์ตัวแปรงานวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินการริบทรัพย์สิน(ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย	ตัวแปร										
	นโยบาย	การกำหนดภารกิจ	ทรัพยากร	หน่วยงานที่ปฏิบัติ	ผู้บริหาร/การบริหาร	บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน	สภาพแวดล้อมภายนอก	กลุ่มเป้าหมาย	การประชาสัมพันธ์	มาตรการควบคุมและ	ประเมินผล	ผลกระทบที่เกิดขึ้น
วุฒิพงษ์ เกษภาษา (2548)	/			/		/		/				/
ทิพย์ประภา ศรีสุวรรณ์ (2549)	/			/		/			/		/	
ประโลม ทองเป้า (2549)	/			/		/		/			/	/
นราวรรณ พรมจรรย์ (2554)												
ผู้วิจัย			/		/							

จากตาราง 2.4 พบว่าตัวแปรด้านนโยบาย/กฎหมาย เป็นตัวแปรที่สำคัญที่มีผู้ศึกษามากที่สุด รองลงมาคือตัวแปรด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ กลุ่มเป้าหมาย ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน มาตรการควบคุมและประเมินผล และการกำหนดภารกิจ มีผู้ศึกษารองลงมาตามลำดับน่าสังเกตว่าการศึกษาเรื่องนี้ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาจากเอกสารเกือบทั้งหมด มีเพียงการศึกษาของประโลมเท่านั้นที่ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือโดยสอบถามผู้ปฏิบัติงานจากหลายหน่วยงาน ทำให้เห็นว่า ยังไม่มีงานวิจัยชิ้นใดเลยที่ศึกษาองค์ประกอบขององค์กรที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะมาตรการริบทรัพย์ ตาม พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

จากการสังเคราะห์ตัวแปรงานวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินการริบทรัพย์สิน สำหรับงานวิจัยนี้มุ่งเน้นไปที่ขั้นตอนของการปฏิบัติงานของหนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบทรัพย์สิน การทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน และสรุปสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ซึ่งเน้นในภาคปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นหลัก ดังนั้น จึงเลือกตัวแปรสำคัญที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยจำนวน 2 ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ตัวแปรบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน และตัวแปรทรัพยากรมาใช้ในงานวิจัย

Copyright by Mahidol University

2.5 การสร้างกรอบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สิน ผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินการกับผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน จากที่ได้นำกรอบแนวคิดทฤษฎีระบบราชการ ทฤษฎีการบริหารของฟาโยล หลักการของศาสตร์ในการบริหาร และปัจจัย 7 ประการในการประเมินองค์การ มาใช้เป็นกรอบแนวคิด ซึ่งสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่องค์การควรจะผลักดันให้เกิดขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรประกอบไปด้วย ความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การให้อำนาจในการตรวจสอบทรัพย์สิน การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ และจำนวนบุคลากรที่มีหน้าที่ปฏิบัติงาน ความสมดุลระหว่างจำนวนผู้ปฏิบัติงานกับปริมาณงาน ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา การสื่อสารระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชากับผู้บังคับบัญชา และสิทธิประโยชน์ และเส้นทางความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้รวบรวมมาพบว่าปัจจัยที่น่าจะมีการแก้ไขในด้านของกฎหมาย ความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านงบประมาณและทรัพยากร ที่องค์การต้องให้ความสำคัญและปรับปรุงให้เกิดความเหมาะสม

และจากขั้นตอนการริบทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่กำหนดไว้ 5 ขั้นตอน ตั้งแต่การสั่งตรวจสอบทรัพย์สินและมอบหมายพนักงานเจ้าหน้าที่ การดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ การพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน การยื่นคำร้องของพนักงานอัยการ และการไต่สวนของศาล ซึ่งในขั้นตอนกระบวนการดังกล่าวพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ส. มีหน้าที่ต้องดำเนินการในเรื่องการการตรวจสอบทรัพย์สิน การทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน และสรุปสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ซึ่งมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณในมิติที่ 1 ด้านประสิทธิผล จึงนำมาวิเคราะห์เป็นผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ใน 3 ด้าน ดังนั้นจึงสรุปตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดังนี้

ปัจจัยการดำเนินการริบทรัพย์ผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติด (ตัวแปรต้น) ได้แก่

1. ความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน
2. การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน
3. ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร
4. ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา

Copyright by Mahidol University

ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน (ตัวแปรตาม) ได้แก่

1. ความสามารถในการสืบหาทรัพย์ที่ต้องการยึดเพิ่ม
2. ความสามารถในการทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน
3. ความสามารถในการสรุปสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินได้ทันเวลา

Copyright by Mahidol University

บทที่ 3
ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดและสัมฤทธิผลในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จุดมุ่งหมายเพื่อการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะหนึ่ง ๆ โดยมุ่งเน้นการนำค่าสถิติของประชากร หรือกลุ่มตัวอย่างไปทดสอบสมมุติฐาน และใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติหาข้อสรุปของข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ข้าราชการในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำแหน่งนักสืบสวนสอบสวน และนักวิเคราะห์นโยบายและแผนในระดับปฏิบัติการ ระดับชำนาญการ และเป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินอยู่ในปี พ.ศ. 2557 จำนวนทั้งหมด 69 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวมรวมข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดการสร้างแบบสอบถามดังนี้

3.2.1 การศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการฯ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการฯ

3.2.2 นำข้อมูลที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมมาสรุปเพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยต้องครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ และจัดทำข้อคำถามของแบบสอบถาม

Copyright by Mahidol University

3.2.3 นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ วิจารณ์เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เกิดความเหมาะสม และเที่ยงตรงกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมทั้งเพื่อปรับแก้ข้อคำถามให้ชัดเจนเข้าใจง่าย และมีภาษาที่สื่อความหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์

3.2.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วทดลองเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับประชากรที่ต้องการศึกษาเพื่อหาความเที่ยงตรง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง จึงนำแบบสอบถามที่ได้จัดทำสำเนาเพื่อไปใช้เก็บรวมรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ หรือแบบสอบถาม โดยมีการดำเนินการดังนี้

3.3.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้มาซึ่งความเห็นและข้อวิจารณ์ต่าง ๆ นำมาปรับปรุงรูปแบบและเนื้อหาของแบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสม และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.3.2 ผู้วิจัยได้ทดลองนำแบบสอบถามที่ได้จากการปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำแบบสอบถามมาทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรของการวิจัย เป็นข้าราชการในสังกัดสำนักงาน ป.ป.ส. ตำแหน่งนักสืบสวนสอบสวนและนักวิเคราะห์นโยบายและแผนเฉพาะที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าตรวจสอบทรัพย์สินซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน โดยสุ่มจากสำนักงาน ปปส.กรุงเทพมหานคร และสำนักงาน ปปส. ภาค 1-9 ภาคละ 1 คน เพื่อหาคุณภาพแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีสัมประสิทธิอัลฟ่าของครอนบัค (Cronbach, 1954) อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2549 : 277) โดยแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือเรื่องการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย จากคณะบดีคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล ถึง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

Copyright by Mahidol University

3.4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือ ป.ป.ส. มีสำนักงานทั้งในส่วนกลาง และภูมิภาค โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในแบบสอบถามนั้น จะประจำอยู่ในสำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด ถนนดินแดง กรุงเทพมหานคร, สำนักงาน ปปส. กรุงเทพมหานคร และสำนักงาน ปปส .ภาค 1-9 สำหรับหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครนั้นผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง แต่สำหรับสำนักงาน ปปส. ภาค 1-9 ซึ่งตั้งอยู่ในเขตภูมิภาคนั้น ผู้ทำวิจัยจึงได้จัดส่งแบบสอบถามผ่านทางไปรษณีย์ ไปยังตัวแทนผู้รับผิดชอบที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นในแต่ละที่ทำการของสำนักงาน ปปส.ทั่วประเทศ และให้ตัวแทนแต่ละคนรับผิดชอบกระจายแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากร หลังจากนั้นตัวแทนผู้รับผิดชอบจะรวบรวมนำแบบสอบถามนำส่งกลับมายังผู้วิจัยผ่านทางไปรษณีย์ สำหรับตัวแทนที่คัดเลือกให้เป็นผู้กระจายแบบสอบถามแก่กลุ่มประชากรตัวอย่างนั้น เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ประจำอยู่ที่สำนักงานภาค โดยมีหน้าที่ในการให้การสนับสนุนงานด้านตรวจสอบทรัพย์สินแก่พนักงานเจ้าหน้าที่จึงมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนพื้นฐานในการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ และขั้นตอนในการทำการวิจัยครั้งนี้ให้บุคคลเหล่านั้นได้ทราบ เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนในการชี้แจงแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม และเมื่อนำแบบสอบถามมาใช้บันทึกข้อมูลเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยจะทำลายข้อมูลต่าง ๆ หลังจากการวิจัยได้สิ้นสุดลงแล้วภายใน 1 เดือน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายข้อมูลทั่วไปของประชากร ได้แก่ ร้อยละ (%) วิเคราะห์สัดส่วนร้อยละของข้อมูลทั่วไปของประชากร ใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของประชากรที่มีต่อปัจจัยด้านต่าง ๆ และใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ค่าเบี่ยงเบนของระดับความคิดเห็นของประชากร ที่มีต่อปัจจัยด้านต่าง ๆ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย ดังนี้

1) เกณฑ์การแปลผล

เห็นด้วยมากอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 5
เห็นด้วย	ให้คะแนน 4
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน 3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน 2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 1

Copyright by Mahidol University

2). เกณฑ์การแปลความหมาย

4.21-5.00 หมายถึง มีความรู้/ความคาดหวัง/ความเห็นด้วยในระดับสูงมาก

3.41-4.20 หมายถึง มีความรู้/ความคาดหวัง/ความเห็นด้วยในระดับสูง

2.61-3.40 หมายถึง มีความรู้/ความคาดหวัง/ความเห็นด้วยในระดับปานกลาง

1.81-2.60 หมายถึง มีความรู้/ความคาดหวัง/ความเห็นด้วยในระดับสูงต่ำ

1.00-1.80 หมายถึง มีความรู้/ความคาดหวัง/ความเห็นด้วยในระดับต่ำมาก

3.5.2 สถิติวิเคราะห์ (Analytical Statistics) ได้แก่

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดกับผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient : *r*) (ปรีดาภรณ์ กาญจนสำราญวงศ์, 2556 : 161-162) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

r = 0.01-0.20 มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

r = 0.21-0.40 มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ

r = 0.41-0.60 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

r = 0.61-0.80 มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง

r = 0.81-1.00 มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

2. วิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression) (ปรีดาภรณ์ กาญจนสำราญวงศ์, 2556 : 159-160) เพื่อทดสอบหาปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน (2) การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน (3) ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร และ (4) ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา

Copyright by Mahidol University

โดยสมมติฐานสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

$H_0 : \beta_{1=}\beta_{2=}\beta_{3=}\beta_{4=}0$

$H_1 : \beta_1 \neq 0$ อย่างน้อย 1 ค่า

ส่วนการปฏิเสธสมมติฐานหลักพิจารณาจากค่า p-value หรือ Significance < α (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05)

Copyright by Mahidol University

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ส่วน เรียงตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ 4.1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ 4.2 การวิเคราะห์การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด 4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ และ 4.4 การวิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยมีรายะเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

4.2 การวิเคราะห์การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด ประกอบด้วย

4.2.1 ความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

4.2.2 การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน

4.2.3 ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร

4.2.4 ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา

4.2.5 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน

4.2.6 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด

4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

4.4 การวิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

Copyright by Mahidol University

ข้อมูลทั่วไปของประชากร จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง ระดับตำแหน่ง ประสบการณ์ และหน่วยสังกัด จากประชากรจำนวน 69 คน แสดงผลดังนี้

ตาราง 4.1 จำนวนร้อยละของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

รายการ		**จำนวนประชากร (คน)**	**ร้อยละ**
1.เพศ			
	ชาย	50	72.5
	หญิง	19	27.5
รวม		69	100
2.อายุ			
	20-30 ปี	17	24.6
	31-40 ปี	32	46.4
	41-50 ปี	13	18.8
	51-60 ปี	7	10.1
รวม		69	100
3. การศึกษา			
	ปริญญาตรี	42	60.9
	ปริญญาโท	26	37.7
	ปริญญาเอก	1	1.4
รวม		69	100
4. ตำแหน่ง			
	นักสืบสวนสอบสวน	61	88.4
	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	8	11.6
รวม		69	100
5. ระดับตำแหน่ง			
	ปฏิบัติการ	30	43.5
	ชำนาญการ	39	56.5
	ชำนาญการพิเศษ	0	0
รวม		69	100

Copyright by Mahidol University

ตาราง 4.1 จำนวนร้อยละของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

รายการ		**จำนวนประชากร (คน)**	**ร้อยละ**
6. ประสบการณ์ การทำงานด้านตรวจสอบทรัพย์สิน			
	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี	12	17.4
	มากกว่า 1-5 ปี	27	39.1
	มากกว่า 5-10 ปี	18	26.1
	มากกว่า 10 ปี	12	17.4
รวม		69	100
7. สังกัด			
	สำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด	7	10.1
	สำนักงาน ปปส.กรุงเทพมหานคร	4	5.8
	สำนักงาน ปปส.ภาค 1	4	5.8
	สำนักงาน ปปส.ภาค 2	4	5.8
	สำนักงาน ปปส.ภาค 3	5	7.2
	สำนักงาน ปปส.ภาค 4	4	5.8
	สำนักงาน ปปส.ภาค 5	6	8.7
	สำนักงาน ปปส.ภาค 6	7	10.1
	สำนักงาน ปปส.ภาค 7	12	17.4
	สำนักงาน ปปส.ภาค 8	8	11.6
	สำนักงาน ปปส.ภาค 9	8	11.6
รวม		69	100

จากตาราง 4.1 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 72.5 ของประชากรทั้งหมด โดยประชากรส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี ซึ่งมีมากคิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมาคือช่วงอายุ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.6 รองลงมาจะเป็นช่วงอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 18.8 และ อายุ 51-60 ปี ร้อยละ 10.1.ในส่วนของการศึกษานั้นพบว่าประชากรส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยคิดเป็นร้อยละ 60.9 รองลงมาเป็น ปริญญาโท ร้อยละ 37.7 และ ปริญญาเอก ร้อยละ 1.4 .ในส่วนของตำแหน่งนั้น พบว่าประชากรส่วนใหญ่ มีตำแหน่งนักสืบสวนสอบสวน โดยคิดเป็นร้อยละ 88.4 ที่เหลือจะเป็นตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผน ซึ่งมีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 11.6 สำหรับระดับตำแหน่งนั้น พบว่า ร้อยละ 56.5 ของประชากรมีระดับตำแหน่งชำนาญการ ที่เหลือร้อยละ 43.5 เป็นระดับปฏิบัติการ และไม่มีระดับตำแหน่งชำนาญการพิเศษ ในส่วนของประสบการณ์พบว่า

Copyright© by Mahidol University

ประชากรส่วนใหญ่มีประสบการที่ 1-5 ปี โดยคิดเป็นร้อยละ 26.1 รองลงมาคือ 5-10 ปี ร้อยละ 26.1 และมีประสบการณ์ในช่วง น้อยกว่า 1 ปี และมากกว่า 10 ปี เท่ากันที่ ร้อยละ 17.4 สำหรับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนั้นพบว่าส่วนใหญ่ เป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงาน ปปส.ภาค 7 คือคิดเป็นร้อยละ 17.4 ของประชากรทั้งหมด รองลงมาเป็นเจ้าที่ในสังกัดพื้นที่ภาคใต้คือ สำนักงาน ปปส.ภาค 8 และ 9 จำนวนร้อยละ 11.6 รองลงมาเป็นเจ้าหน้าที่สังกัด สำนักงาน ปปส.ภาค 6 และสำนักตรวจสอบทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 10.1

4.1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

ผลการวิเคราะห์ด้านผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

ตาราง 4.2 ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อ	ประเด็นประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ท่านไปดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินในทันที เมื่อได้รับแฟ้มสำนวนคดี	3.33	.834	ปานกลาง
2	ท่านรับผิดชอบทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินในคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อน อยู่เสมอ	3.38	.769	ปานกลาง
3	ท่านทำสำนวนอย่างมีคุณภาพ มีหลักฐานหักล้างเข้าตามเงื่อนไขกฎหมาย ทุกคดี	3.54	.778	สูง
4	ท่านทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน โดยให้ความสำคัญกับการยึดทรัพย์สินเพื่อนำมาส่งมอบให้กับผู้ทำหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินในทุกคดี	3.64	.907	สูง
5	ท่านสามารถสรุปสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน และนำเสนอคดีจำนวนมากเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการตรวจสอบฯ ได้เป็นประจำทุกเดือน	3.17	.923	ปานกลาง
6	ท่านสามารถสรุปสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินเพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาได้อย่างรวดเร็ว ก่อนครบกำหนด 1 ปีหลังศาลชั้นต้นตัดสินเสมอ	3.49	.868	สูง

Copyright by Mahidol University

ตาราง 4.2 ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
7	ท่านทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินที่ส่งไปยังพนักงานอัยการเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลนั้น เป็นสำนวนที่มีความเรียบร้อยสมบูรณ์อย่างยิ่ง	3.51	.760	สูง
8	ทุกคดีที่ท่านเป็นผู้ดำเนินการ ศาลจะมีคำสั่งยึด หรืออายัดทรัพย์สินตามความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินเสมอ	3.61	.771	สูง
เฉลี่ยทั้งหมด		3.46	.643	สูง

จากตาราง 4.2 พบว่า พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยต่อประเด็นผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่โดยรวมในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.46) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ประเด็นที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยสูงกว่าประเด็นอื่นโดยได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประเด็นเกี่ยวกับท่านทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน โดยให้ความสำคัญกับการยึดทรัพย์สินเพื่อนำมาส่งมอบให้กับผู้ทำหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินในทุกคดี ($\overline{X}$ = 3.64) รองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับทุกคดีที่ท่านเป็นผู้ดำเนินการ ศาลจะมีคำสั่งยึด หรืออายัด ทรัพย์สินตามความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินเสมอ ($\overline{X}$ = 3.61) และประเด็นเกี่ยวกับท่านทำสำนวนอย่างมีคุณภาพ มีหลักฐานหักล้างเข้าตามเงื่อนไขกฎหมาย ทุกคดี ($\overline{X}$ = 3.54) ส่วนประเด็นที่มีความเห็นด้วยน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ โดยได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านสามารถสรุปสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินและนำเสนอคดีจำนวนมากเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการตรวจสอบฯ ได้เป็นประจำทุกเดือน ($\overline{X}$ = 3.17) ภาพรวมทั้งหมดพนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยอยู่ระดับปานกลางถึงสูง ($\overline{X}$ = 3.17-3.64)

Copyright by Mahidol University

4.2 การวิเคราะห์การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ด้านความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

ตาราง 4.3 ความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

ข้อ	ประเด็นประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	เจตนารมณ์ของกฎหมายพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534	3.93	.602	สูง
2	กรณีบุคคลที่ถูกสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สิน นอกจากต้องเป็นผู้ต้องหาแล้ว ข้อหาที่ถูกกล่าวหาต้องเป็นความผิดที่พระราชบัญญัติมาตรการฯ กำหนดไว้ว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดด้วย ซึ่งข้อเท็จจริงจะครอบคลุมทุกข้อหายกเว้นข้อหาเสพ และครอบครองยาเสพติด	4.03	.727	สูง
3	กรณีบุคคลที่ถูกสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สินต้องถูกตั้งข้อหาโดยมียาเสพติดซึ่งเป็นของกลาง เป็นชนิดยาเสพติดที่กฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัติมาตรการฯ กำหนด	4.00	.664	สูง
4	กรณีบุคคลที่ถูกสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สิน ต้องตกเป็นผู้ต้องหา หรือถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดก่อน ไม่ว่าจะจับกุมตัวได้หรือไม่	3.54	.948	สูง
5	กรณีผู้ถูกตรวจสอบฯมีอาชีพ และรายได้โดยสุจริตเป็นจำนวนมาก จะทำให้ไม่สามารถยึด หรืออายัดทรัพย์สินใดได้	3.35	1.082	ปานกลาง

Copyright by Mahidol University

ตาราง 4.3 ความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
6	ทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รวมถึงทรัพย์สินอื่นที่ได้จากการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาเนื่องจากการกระทำความผิดไปแปรสภาพมา ไม่ว่าจะแปรสภาพไปกี่ครั้ง ไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่น หรือปรากฏชื่อบุคคลอื่นเป็นเจ้าของก็ตาม	4.06	.802	สูง
7	เงื่อนไขสำคัญหนึ่งในการตรวจสอบทรัพย์สิน คือต้องพบทรัพย์สินของผู้ต้องหา	3.93	.846	สูง
8	ขั้นตอนการทำงานและบทบาทหน้าที่ของท่านในฐานะผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน	3.99	.675	สูง
เฉลี่ยทั้งหมด		3.85	.481	สูง

จากตาราง 4.3 พบว่า พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยต่อประเด็นด้านความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงานโดยรวมในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.85) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ประเด็นที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยสูงกว่าประเด็นอื่นโดยได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประเด็นเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รวมถึงทรัพย์สินอื่นที่ได้จากการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาเนื่องจากการกระทำความผิดไปแปรสภาพมา ไม่ว่าจะแปรสภาพไปกี่ครั้ง ไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่น หรือปรากฏชื่อบุคคลอื่นเป็นเจ้าของก็ตาม ($\overline{X}$ = 4.06) รองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับกรณีบุคคลที่ถูกสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สินนอกจากต้องเป็นผู้ต้องหาแล้ว ข้อหาที่ถูกกล่าวหาต้องเป็นความผิดที่พระราชบัญญัติมาตรการฯ กำหนดไว้ว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดด้วย ซึ่งข้อเท็จจริงจะครอบคลุมทุกข้อหายกเว้นข้อหาเสพ และครอบครองยาเสพติด ($\overline{X}$ = 4.03) และประเด็นเกี่ยวกับกรณีบุคคลที่ถูกสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สินต้องถูกตั้งข้อหาโดยมียาเสพติดซึ่งเป็นของกลาง เป็นชนิดยาเสพติดที่กฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัติมาตรการฯ กำหนด ($\overline{X}$ = 4.00) ส่วนประเด็นที่มีความเห็นด้วยน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ โดยได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กรณีผู้ถูกตรวจสอบฯมีอาชีพ และรายได้โดยสุจริตเป็นจำนวนมาก

Copyright by Mahidol University

จะทำให้ไม่สามารถยึด หรืออายัดทรัพย์สินใดได้ ($\overline{X}$ = 3.35) ภาพรวมทั้งหมดพนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยอยู่ระดับปานกลางถึงสูง ($\overline{X}$ = 3.35-4.06)

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน

ตาราง 4.4 การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน

ข้อ	ประเด็นประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	การพัฒนาความรู้และทักษะในการตรวจสอบทรัพย์สินมีความจำเป็น และต้องหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอ	4.32	.675	สูงมาก
2	การพัฒนาความรู้และทักษะในการตรวจสอบทรัพย์สินทำได้โดยการอ่านหนังสือที่เกี่ยวข้อง	3.87	.839	สูง
3	การพัฒนาความรู้และทักษะในการตรวจสอบทรัพย์สินทำได้โดยการสรุปบทเรียนจากการทำงานของตนเอง	4.01	.831	สูง
4	การพัฒนาความรู้และทักษะในการตรวจสอบทรัพย์สินทำได้โดยการพูดคุยในกลุ่มผู้ทำงานตรวจสอบทรัพย์สิน	4.10	.825	สูง
5	การพัฒนาความรู้และทักษะในการตรวจสอบทรัพย์สินทำได้โดยการพูดคุยขอคำแนะนำจากผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบดูแลท่าน	4.01	.831	สูง
6	สำนักงาน ป.ป.ส. เปิดหลักสูตรการฝึกอบอบรม เพิ่มพูนความรู้ในเรื่องการตรวจสอบทรัพย์สินอยู่เสมอ	3.77	.825	สูง
7	สำนักงาน ป.ป.ส. เปิดศึกษา/อบรม ในหลักสูตรเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สิน ซึ่งตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	3.65	.855	สูง
8	การฝึกอบรมด้านการตรวจสอบทรัพย์สินของสำนักงาน ป.ป.ส. สามารถนำมาใช้ในการทำงานตรวจสอบทรัพย์สินให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น	4.03	.840	สูง

Copyright by Mahidol University

ตาราง 4.4 การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
9	หลักสูตรที่เปิดอบรมควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ในเรื่องกฎหมายพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2534 รวมถึงกฎกระทรวง และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	4.04	.775	สูง
10	หลักสูตรที่เปิดอบรมควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง พาณิชย์ ทรัพย์ กฎหมายที่ดิน การซื้อขายแลกเปลี่ยน นิติกรรมสัญญาหนี้	4.04	.915	สูง
11	หลักสูตรที่เปิดอบรมควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการเป็นพยานศาลในคดียาเสพติดในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่	4.06	.983	สูง
12	ผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนท่าน ในการอบรมเพิ่มพูนความรู้ และทักษะ ในการตรวจสอบทรัพย์สิน	4.04	.812	สูง
เฉลี่ยทั้งหมด		4.00	.579	สูง

จากตาราง 4.4 พบว่า พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยต่อประเด็นการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สินโดยรวมในระดับสูง ($\overline{X}$ = 4.00) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ประเด็นที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยสูงกว่าประเด็นอื่นโดยได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้และทักษะในการตรวจสอบทรัพย์สินมีความจำเป็น

และต้องหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอ ($\overline{X}$ = 4.32) รองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้และทักษะในการตรวจสอบทรัพย์สินทำได้โดยการพูดคุยในกลุ่มผู้ทำงานตรวจสอบทรัพย์สิน ($\overline{X}$ = 4.10) และประเด็นเกี่ยวกับหลักสูตรที่เปิดอบรมควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการเป็นพยานศาลในคดียาเสพติดในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ($\overline{X}$ = 4.06) ส่วนประเด็นที่มีความเห็นด้วยน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ โดยได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สำนักงาน ป.ป.ส. เปิดศึกษา/อบรม ในหลักสูตรเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินซึ่งตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ($\overline{X}$ = 3.65) ภาพรวมทั้งหมดพนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยอยู่ระดับสูงถึงสูงมาก ($\overline{X}$ = 3.65-4.32)

Copyright by Mahidol University

4.2.3 ผลการวิเคราะห์ด้านความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร

ตารางที่ 4.5 ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร

ข้อ	ประเด็นประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	เครื่องมือ เครื่องใช้ เช่นรถยนต์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ กระดาษพิมพ์ ตลอดจนอาวุธซึ่งใช้ประจำกายเพื่อความปลอดภัย เพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านตรวจสอบทรัพย์สิน	2.75	1.090	ปานกลาง
2	มีระบบฐานข้อมูลที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเมื่อปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงาน	3.09	.887	ปานกลาง
3	มีระบบฐานข้อมูลที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเมื่อออกปฏิบัติงานนอกสถานที่	2.62	.893	ปานกลาง
4	จำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน มีจำนวนเพียงพอต่อจำนวนคดีที่มีการสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สิน	2.32	1.007	ต่ำ
5	พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน มีความเหมาะสมต่อการทำคดีที่มีการสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สิน	3.00	.840	ปานกลาง
6	เจ้าหน้าที่กองทุนซึ่งทำหน้าที่ด้านธุรการตรวจสอบทรัพย์สินมีจำนวนเพียงพอ และสามารถปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์	2.91	.935	ปานกลาง
7	เจ้าหน้าที่กองทุนสามารถช่วยเหลือ สนับสนุน งานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน	3.38	.925	ปานกลาง

Copyright by Mahidol University

ตาราง 4.5 ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร(ต่อ)

ข้อ	ประเด็นประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
8	จำนวนบุคลากรกับปริมาณงาน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน	3.91	1.011	สูง
9	ขั้นตอนการออกคำสั่งตรวจสอบทรัพย์สิน และคำสั่งยึดอายัดชั่วคราว สามารถดำเนินการ เป็นไปด้วยความสมบูรณ์ เรียบร้อย ทันต่อการทำงานและไม่มีข้อผิดพลาด สามารถนำคดีไปดำเนินการต่อได้ทันที	2.77	.987	ปานกลาง
10	ขั้นตอนการเสนอยึด อายัดทรัพย์สินเพิ่ม สามารถดำเนินการ เป็นไปด้วยความสมบูรณ์ เรียบร้อย ทันต่อการช่วงเวลา และไม่มีข้อผิดพลาด	2.81	.827	ปานกลาง
11	ขั้นตอนการเสนอเพื่อไห้มีคำสั่งยึด อายัดทรัพย์สินในกรณีต่าง ๆ สามารถดำเนินการ เป็นไปด้วยความสมบูรณ์ เรียบร้อย ทันต่อช่วงเวลาและไม่มีข้อผิดพลาด สามารถนำไปดำเนินการต่อได้ทันที	2.84	.816	ปานกลาง
12	ขั้นตอนการเสนอเพื่อไห้มีคำสั่งยึด อายัดทรัพย์สินในกรณีต่าง ๆ สามารถดำเนินการ เป็นไปด้วยความสมบูรณ์ เรียบร้อย ทันต่อช่วงเวลาและไม่มีข้อผิดพลาด สามารถนำไปดำเนินการต่อได้ทันที	2.88	.883	ปานกลาง
เฉลี่ยทั้งหมด		2.94	.582	ปานกลาง

จากตาราง 4.5 พบว่า พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยต่อประเด็นความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากรโดยรวมในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.94) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ประเด็นที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยสูงกว่าประเด็นอื่นโดยได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประเด็นเกี่ยวกับจำนวนบุคลากรกับปริมาณงาน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน ($\overline{X}$ = 3.91) รองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่กองทุนสามารถช่วยเหลือ สนับสนุนงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน ($\overline{X}$ = 3.38) และประเด็นเกี่ยวกับมีระบบฐานข้อมูลที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเมื่อปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงาน ($\overline{X}$ = 3.09) ส่วนประเด็นที่มีความเห็นด้วยน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ โดยได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่

Copyright© by Mahidol University

ตรวจสอบทรัพย์สิน มีจำนวนเพียงพอต่อจำนวนคดีที่มีการสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สิน ($\overline{X}$ = 2.32) ภาพรวมทั้งหมดพนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยอยู่ระดับปานกลางถึงสูง ($\overline{X}$ = 2.32-3.91)

4.2.4 ผลการวิเคราะห์ด้านความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา

ตาราง 4.6 ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา

ข้อ	ประเด็นประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	การทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ทำให้ท่านเจริญก้าวหน้าในอาชีพราชการมากกว่า การปฏิบัติหน้าที่ในด้านอื่น	3.13	.954	ปานกลาง
2	การทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ เงินรางวัลตอบแทนจากกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทำให้ท่านมีกำลังใจทำงานในด้านตรวจสอบทรัพย์สินต่อไป	3.06	1.013	ปานกลาง
3	การทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีที่ผิดพลาดอาจทำให้ท่านได้รับการลงโทษทางวินัยตั้งแต่ขั้นว่ากล่าวตักเตือน ไปจนถึงขั้นที่รุนแรงกว่าได้ง่ายกว่าการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอื่น	3.83	.985	สูง
4	การทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ แม้ไม่ได้รับผลประโยชน์ใด ๆ แต่ท่านยังคงตั้งใจปฏิบัติหน้าที่นี้ต่อไป	3.72	.820	สูง
5	ผู้บังคับบัญชาระดับผู้อำนวยการสำนัก/กอง ให้ความสำคัญกับท่านเพราะท่านได้ทำงานด้านตรวจสอบทรัพย์สินให้แก่สำนักงาน	3.14	.879	ปานกลาง
6	ผู้บังคับบัญชาในระดับสูงกว่าผู้อำนวยการสำนัก/กองของสำนักงาน ป.ป.ส. ให้ความสำคัญกับงานด้านตรวจสอบทรัพย์สิน	3.38	.859	ปานกลาง
7	ท่านและผู้บังคับบัญชา มีการสื่อสารข้อสั่งการที่มีความชัดเจน ไม่มีปัญหาความเข้าใจผิดในการทำงาน	3.41	.671	สูง

Copyright by Mahidol University

ตาราง 4.6 ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
8	ท่านสามารถขอรับคำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาในการทำงานกับผู้บังคับบัญชาในระดับหัวหน้างานหรือผู้อำนวยการส่วนงานได้เสมอ	3.65	.801	สูง
9	ท่านสามารถขอรับคำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาในการทำงานกับผู้บังคับบัญชาในระดับผู้อำนวยการสำนัก/กองได้เสมอ	3.52	.797	สูง
10	กรณีการทำงานตรวจสอบทรัพย์สินมีความผิดพลาดโดยสุจริต หรือมีการกลั่นแกล้งร้องเรียน ผู้บังคับบัญชาในระดับหัวหน้างานหรือผู้อำนวยการส่วนงานเข้ามาช่วยเหลือให้คำแนะนำ และร่วมแก้ไขปัญหา	3.57	.882	สูง
11	กรณีการทำงานตรวจสอบทรัพย์สินมีความผิดพลาดโดยสุจริต หรือมีการกลั่นแกล้งร้องเรียน ผู้บังคับบัญชาของท่าน ในระดับผู้อำนวยการสำนัก/กอง เข้ามาช่วยเหลือให้คำแนะนำ และร่วมแก้ไขปัญหา	3.42	.864	สูง
12	ผู้บังคับบัญชาระดับหัวหน้างาน และผู้อำนวยการส่วนงาน คือผู้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการทำงานด้านตรวจสอบทรัพย์สินของท่านอย่างแท้จริง	3.57	.962	สูง
เฉลี่ยทั้งหมด		3.45	.591	สูง

จากตาราง 4.6 พบว่า พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยต่อประเด็นความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชาโดยรวมในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.45) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ประเด็นที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยสูงกว่าประเด็นอื่นโดยได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประเด็นเกี่ยวกับการทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีที่ผิดพลาดอาจทำให้ท่านได้รับการลงโทษทางวินัยตั้งแต่ขั้นว่ากล่าวตักเตือน ไปจนถึงขั้นที่รุนแรงกว่าได้ง่ายกว่าการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอื่น ($\overline{X}$ = 3.83) รองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับการทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ แม้ไม่ได้รับผลประโยชน์ใด ๆ แต่ท่านยังคงตั้งใจปฏิบัติหน้าที่นี้ต่อไป ($\overline{X}$ = 3.72) และประเด็นเกี่ยวกับท่านสามารถขอรับคำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาในการทำงานกับผู้บังคับบัญชาในระดับหัวหน้างานหรือผู้อำนวยการส่วนงานได้เสมอ ($\overline{X}$ = 3.65)

Copyright© by Mahidol University

ส่วนประเด็นที่มีความเห็นด้วยน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ โดยได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่เงินรางวัลตอบแทนจากกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทำให้ท่านมีกำลังใจทำงานในด้านตรวจสอบทรัพย์สินต่อไป ($\overline{X}$ = 3.06) ภาพรวมทั้งหมดพนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยอยู่ระดับปานกลางถึงสูง ($\overline{X}$ = 3.06-3.83)

4.2.5 ผลการวิเคราะห์ด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน

ตาราง 4.7 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน

ข้อ	ประเด็นปัญหาและอุปสรรค	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ขั้นตอนกระบวนการ ที่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน	3.74	.852	สูง
2	องค์การ ระบบการทำงาน และการบริหารจัดการ เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน	3.84	.740	สูง
3	ประเด็นข้อกฎหมาย เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน	3.38	.909	ปานกลาง
4	นโยบายทางการเมือง เป็นปัจจัยส่งผลกระทบต่อการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน	3.69	1.102	สูง
เฉลี่ยทั้งหมด		3.64	.601	สูง

จากตาราง 4.7 พบว่า พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยต่อประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินโดยรวมในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.64) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ประเด็นที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยสูงกว่าประเด็นอื่นโดยได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประเด็นเกี่ยวกับองค์การ ระบบการทำงาน และการบริหารจัดการ เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน ($\overline{X}$ = 3.84) รองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับขั้นตอนกระบวนการ ที่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน ($\overline{X}$ = 3.74) นโยบายทางการเมือง เป็นปัจจัยส่งผลกระทบต่อการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน ($\overline{X}$ = 3.69) และประเด็นเกี่ยวกับประเด็นข้อกฎหมาย เป็นปัญหาและอุปสรรคที่

Copyright by Mahidol University

สำคัญในการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน ($\overline{X}$ = 3.38) ตามลำดับ ภาพรวมทั้งหมดพนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยอยู่ระดับปานกลางถึงสูง ($\overline{X}$ = 3.38-3.84)

4.2.6 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด

ตาราง 4.8 การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด

ข้อ	การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สิน	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน	3.85	.481	สูง
2	การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน	4.00	.579	สูง
3	ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร	2.94	.582	ปานกลาง
4	ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา	3.45	.591	สูง
เฉลี่ยทั้งหมด		3.56	.825	สูง

จากตาราง 4.8 พบว่าการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดโดยรวมในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.56) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ด้านที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยสูงกว่าด้านอื่นโดยได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน ($\overline{X}$ = 4.00) ส่วนด้านที่มีความเห็นด้วยน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ โดยได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร ($\overline{X}$ = 2.94) นอกนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 2.94-4.00)

Copyright by Mahidol University

4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

จากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจำนวน 69 ชุด นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (*r*) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนตัวแปรและสถิติต่าง ๆ ดังนี้

V แทน ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด

X_1 แทน ความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การให้อำนาจในการตรวจสอบทรัพย์สิน

X_2 แทน การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน

X_3 แทน ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ และจำนวนบุคลากรที่มีหน้าที่ปฏิบัติงาน ความสมดุลระหว่างจำนวนผู้ปฏิบัติงานกับปริมาณงาน

X_4 แทน ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา การสื่อสารระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชากับผู้บังคับบัญชา สิทธิประโยชน์ และเส้นทางความเจริญก้าวหน้า

Y แทน ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

ตาราง 4.9 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

V	X_1	X_2	X_3	X_4	Y
X_1	1				
X_2	.529**	1			
X_3	.264*	.179	1		
X_4	.005	.423**	.361**	1	
Y	.402**	.461**	.212	.274*	1

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Copyright by Mahidol University

จากตาราง 4.9 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดในแต่ละเรื่องมีค่าระหว่าง .005 - .529 ซึ่งเกือบทุกเรื่องมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรื่องความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมายระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การให้อำนาจในการตรวจสอบทรัพย์สิน (X_1) กับเรื่องการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน (X_2) มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุดมีค่าเท่ากับ .529 และเรื่องการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน (X_2) กับเรื่องความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา การสื่อสารระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชากับผู้บังคับบัญชา สิทธิประโยชน์ และเส้นทางความเจริญก้าวหน้า (X_4) มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุดมีค่าเท่ากับ .005 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในแต่ละด้านกับผลสัมฤทธิ์แล้วได้ผลดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ ในกฎหมายระเบียบขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การให้อำนาจในการตรวจสอบทรัพย์สิน (X_1) กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ (Y) มีค่าเท่ากับ .402 มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน (X_2) กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ (Y) มีค่าเท่ากับ .461 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร และจำนวนบุคลากรที่มีหน้าที่ปฏิบัติงาน ความสมดุลระหว่างจำนวนผู้ปฏิบัติงานกับปริมาณงาน (X_3) กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ (Y) มีค่าเท่ากับ .212 มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ

ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา การสื่อสารระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชากับผู้บังคับบัญชา สิทธิประโยชน์ และเส้นทางความเจริญก้าวหน้า (X_4) กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ (Y) มีค่าเท่ากับ .274 มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ

และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ พบว่า ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดทุกเรื่องมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Copyright by Mahidol University

4.4 การวิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

ตาราง 4.10 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ กำลังสองของค่าสหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณ กำลังสองของค่าสหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณที่ปรับแก้และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

Variable	R	R^2	Adjusted R^2	β	t-value
X_2	.461	.212	.200	.461	4.249**

**p<.01

จากตาราง 4.10 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่าเท่ากับ .461 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่าเท่ากับ .212 แสดงว่า ตัวแปรทำนาย X_2 ทำนายผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ร้อยละ 21.2 โดยสร้างเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$Y = 461(X_2)$

Copyright by Mahidol University

บทที่ 5
อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดและสัมฤทธิผลในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่” ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด ว่ามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์อย่างไรกับผลสัมฤทธิ์ในการทำงานด้านการริบทรัพย์สินในคดียาเสพติด โดยผู้วิจัยได้แบ่งปัจจัยด้านการริบทรัพย์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ ไว้ทั้งสิ้น 4 ปัจจัย คือ

1. ความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน
2. การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน
3. ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร และ
4. ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา

และผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไว้ 4 ประการ ได้แก่

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินการตามมาตรการริบทรัพย์สินผู้ที่เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่
4. เพื่อศึกษาปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

เพื่อให้การอภิปรายผลการวิจัยมีความครอบคลุมและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

Copyright by Mahidol University

5.1 การอภิปรายการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด

ประชากรที่ศึกษาในงานวิจัยเป็นข้าราชการสังกัดสำนักงาน ป.ป.ส. ตำแหน่งนักสืบสวนสอบสวน และนักวิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับปฏิบัติการและชำนาญการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 และรับผิดชอบในการทำสำนวนคดี จำนวนทั้งสิ้น 69 คน ซึ่งเป็นจำนวนทั้งหมดของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำสำนวนริบทรัพย์ที่มีในขณะทำวิจัยนี้

5.1.1 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบ กฎหมาย

จากผลการวิจัยที่พบว่า พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยต่อประเด็นด้านความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงานโดยรวมในระดับสูง โดยเฉพาะในประเด็นความรู้ในเรื่องทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รวมถึงทรัพย์สินอื่นที่ได้จากการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาเนื่องจากการกระทำความผิดไปแปรสภาพมา ไม่ว่าจะแปรสภาพไปกี่ครั้ง ไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่น หรือปรากฏชื่อบุคคลอื่นเป็นเจ้าของก็ตาม มีความรู้ความเข้าใจสูงที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของทิพย์ประภา ศรีสุวรรณ์ (2549) ที่ศึกษาการนำมาตรการริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาใช้ในการปราบปรามยาเสพติดพบว่า เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างถ่องแท้ จึงเสนอให้พัฒนาบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องและมีจริยธรรม ทั้งนี้งานวิจัยดังกล่าวจัดทำขึ้นใน ช่วง พ.ศ. 2549 ซึ่ง ปัจจุบันพนักงานเจ้าหน้าของสำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรเฉพาะด้านอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงานโดยรวมในระดับสูงดังผลการวิจัยนี้ และตามมุมมององค์ประกอบขององค์การ แสดงให้เห็นว่า สำนักงาน ป.ป.ส. นั้น เป็นองค์การที่มี Goal - Oriented Nature คือองค์การจัดตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ และมีการแบ่งงานกันทำโดยอาศัยหลักความชำนาญเฉพาะ (Specialization) สอดคล้องแนวคิดของ *บราวน์และ*โมเบิร์ก (Brown & Moberg, 1980 อ้างในสมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ, 2553 : 3-4) ที่ว่าจะต้องมีการแบ่งงานกันทำโดยอาศัยหลักความสามารถชำนาญเฉพาะ (Specialization) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์การที่มีขนาดใหญ่ หรือใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานสูง ซึ่งมีความแตกต่างในลักษณะงานที่ปฏิบัติมากก็ยิ่งมีความจำเป็นจ้องแบ่งงานโดยใช้ความชำนาญเฉพาะด้านมากยิ่งขึ้น

Copyright by Mahidol University

5.1.2 การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน

จากผลการวิจัยที่พบว่า พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยต่อประเด็นการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สินโดยรวมในระดับสูง โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้และทักษะในการตรวจสอบทรัพย์สินมีความจำเป็น และต้องหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอมีความเห็นด้วยสูงที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐพงษ์ ปุระตา (2546) ที่แนะนำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรการการยึดอายัดและริบทรัพย์สินคดียาเสพติดควรมีโครงการจัดฝึกอบรมความรู้และดำเนินการอย่างถูกต้องของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปในแนวเดียวกัน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของประโลม ทองเป้า (2549) ที่ศึกษาปัญหาการดำเนินการริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ในจังหวัดลำปาง ที่เสนอให้ ป.ป.ส. ปรับปรุงในหลายเรื่องรวมถึงควรจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกคนด้วย ดังนั้น การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สินให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. จึงมีความสำคัญมากต่อการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด

5.1.3 ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร

จากผลการวิจัยที่พบว่า พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยต่อประเด็นความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากรโดยรวมในระดับปานกลาง โดยเฉพาะในเรื่องจำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน มีจำนวนเพียงพอต่อจำนวนคดีที่มีการสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สินมีความพร้อมต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่จำกัด ซึ่งสอดคล้องกับที่สุรสิทธิ์ วชิรขจร (2549 : 105-108) ได้รวบรวมสรุปปัญหาของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติประการหนึ่งในด้านสมรรถนะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติในประเด็นเรื่องงบประมาณไว้ว่า “ฝ่ายกำหนดนโยบายมักจะพยายามกำหนดนโยบายให้หน่วยงานต่าง ๆ ทำมากขึ้นแต่ในขณะเดียวกันก็จะพบว่างบประมาณที่จัดสรรให้มักจะไม่เป็นไปตามภาระหน้าที่ที่เพิ่มมากขึ้น” อย่างไรก้ตามอาจไม่สอดคล้องเพียงพอต่อปริมาณคดีในปัจจุบันมีปัญหาด้านงบประมาณ “Budgeting” ตาม “POSDCORB” ของกูลิค*และ*เออร์วิกค์ แต่ในความเป็นจริง การทำงานด้านยาเสพติด ซึ่งถือเป็นนโยบายหลักในทุกรัฐบาล สำนักงาน ป.ป.ส. มีงบประมาณในการดำเนินงาน และงบที่ใช้สนับสนุนการทำงานซึ่งมาจากกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จำนวนมาก ดังนั้น ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากรโดยรวมในระดับปานกลาง ส่วนหนึ่งจึงอาจเป็นเพราะการกำกับดูแล “Directing” และการประสานงาน “Coordinating” เป็นการ

Copyright by Mahidol University

เชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทุกฝ่าย ทั้งในระดับสูงกว่าและระดับต่ำกว่าเพื่อให้งานสามารถดำเนินไปได้โดยราบรื่น

5.1.4 ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา

จากผลการวิจัยที่พบว่า พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยต่อประเด็นความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชาโดยรวมในระดับสูง แต่ประเด็นการทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ เงินรางวัลตอบแทนจากกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทำให้ท่านมีกำลังใจทำงานในด้านตรวจสอบทรัพย์สินต่อไปมีความคาดหวังน้อยที่สุด จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึง ปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างผู้บังคับบัญชา และพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ซึ่งน่าจะเป็นในลักษณะของการรับคำสั่ง เพราะผลการวิจัยในประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ กรณีที่ผิดพลาดอาจทำให้ท่านได้รับการลงโทษทางวินัยตั้งแต่ขั้นว่ากล่าวตักเตือน ไปจนถึงขั้นที่รุนแรงกว่าได้ง่ายกว่าการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอื่น และจากผลการวิจัยยังแสดงถึงการมี personal objectives ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลถึง การบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมขององค์การ ในที่นี้คือการบังคับใช้กฎหมายการริบทรัพย์ ซึ่งลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิด ของ ฮิกส์และกูลเล็ต (Hicks & Gullet, 1967 อ้างในสมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ, 2553 : 3) ในเรื่ององค์ประกอบขององค์กร ที่ว่าทุกคนที่อยู่ในองค์การจะมีวัตถุประสงค์ส่วนตัว (Personal Objectives) อันเป็นสาเหตุจูงใจในการทำงาน และมีความคาดหวังว่าการร่วมมือกันปฏิบัติงานในองค์การ จะเป็นหนทางให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ส่วนตัวได้ ทั้งนี้เงินรางวัลตอบแทนจากกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ไม่ใช่ personal objectives ที่ส่งผลถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมขององค์การ แต่ เป็นการเกรงกลัวต่อการถูกลงโทษทางวินัย กลายเป็น personal objectives หลัก ที่ส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมขององค์การ

5.2 การอภิปรายผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินการตามมาตรการริบทรัพย์สินผู้ที่เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด

จากผลการวิจัยที่พบว่า พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยต่อประเด็นผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่โดยรวมในระดับสูง แต่ในประเด็น ท่านสามารถสรุปสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน และนำเสนอคดีจำนวนมากเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการตรวจสอบฯ ได้เป็นประจำทุกเดือน มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง กรณีดังกล่าว ใช้ 7-S Framework ของปีเตอร์สและวอเตอร์แมนในการประเมิน อธิบายได้ว่า ประเด็น

Copyright by Mahidol University

ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่โดยรวมในระดับสูง นั้นเพราะพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ส. มีความเชื่อ ค่านิยมและบรรทัดฐานที่ยึดถือร่วมกันในองค์การ (Shared Values) ที่มีความมุ่งมั่นและรับผิดชอบในการทำงานมุ่งผลสัมฤทธิ์โดยรวม จึงมีผลอยู่ในระดับสูง แต่การนำเสนอคดีจำนวนมากเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ได้เป็นประจำทุกเดือนยังมีความเห็นอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น เป็นเพราะการกำหนดกลยุทธ์ (Strategy) ก็เพื่อให้องค์การมีเป้าหมายที่ชัดเจน, โครงสร้างองค์การ (Structure), ระบบการทำงาน (Systems) และทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skills) ทั้งในส่วนทักษะด้านงานอาชีพและทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานมีการจัดที่ไม่เหมาะสม ประกอบกับความแตกต่างในพื้นที่รับผิดชอบ จำนวนคดีที่รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ ความยากง่ายของสำนวน ต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยทีส่งผลถึงความแตกต่างของประสิทธิผลในการทำงาน

5.3 การอภิปรายความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

จากผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ได้ค่า F เท่ากับ 5.909 และมีค่า Sig เป็น .001 ค่าดังกล่าวน้อยกว่า 0.05 แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดในแต่ละด้าน ซึ่งได้แก่

1. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบ กฎหมาย
2. การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน
3. ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร เครื่องมืออุปกรณ์ จำนวนบุคลากรที่มีหน้าที่ปฏิบัติงาน และคามสมดุลระหว่างจำนวนผู้ปฏิบัติงานกับปริมาณงาน
4. ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา การสื่อสารระหว่างผู้บังคับบัญชา สิทธิประโยชน์ และเส้นทางความเจริญก้าวหน้า

มีอย่างน้อย 1 ด้านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงต้องทดสอบว่า ในแต่ละด้านของการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด มีปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน ซึ่งการตรวจสอบดังกล่าว ผู้วิจัยเลือกใช้ การวิเคราะห์การถอดถอย (Regression Analysis) ในการคำนวณ โดยผลจากการวิเคราะห์สามารถแปลความหมายได้ดังนี้

Copyright© by Mahidol University

5.3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบ กฎหมาย กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน

จากผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบ กฎหมาย มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน เนื่องจากมีค่า Sig เท่ากับ .001 และมีค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .402 แสดงให้เห็นว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบ กฎหมาย มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ มีความสัมพันธ์คล้อยตามในทิศทางเดียวกัน อาจสรุปได้ว่า ถ้ามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบกฎหมายสูง ก็จะมีผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่สูงตามไปด้วย

5.3.2 การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน กับ ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน

จากผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน เนื่องจากมีค่า Sig เท่ากับ 0.001 และมีค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .461 แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สินมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ มีความสัมพันธ์คล้อยตามในทิศทางเดียวกัน อาจสรุปได้ว่า หากมีการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สินต่อเนื่องก็จะมีผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่สูงตามไปด้วย

5.3.3 ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร เครื่องมืออุปกรณ์ จำนวนบุคลากรที่มีหน้าที่ปฏิบัติงาน และความสมดุลระหว่างจำนวนผู้ปฏิบัติงานกับปริมาณงาน กับ ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน

จากผลการวิจัยพบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร เครื่องมืออุปกรณ์ จำนวนบุคลากรที่มีหน้าที่ปฏิบัติงาน และความสมดุลระหว่างจำนวนผู้ปฏิบัติงานกับปริมาณงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน เนื่องจากมีค่า Sig เท่ากับ .080 และมีค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .212 ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงาน ป.ป.ส. มีการจัดหา พัฒนา ปรับปรุงเครื่องมือ อุปกรณ์ในการทำงานให้มีความทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการของพนักงานเจ้าหน้าที่อยู่แล้วซึ่งช่วยสนับสนุนให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้ อาจสรุปได้ว่า ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร เครื่องมืออุปกรณ์

Copyright by Mahidol University

จำนวนบุคลากรที่มีหน้าที่ปฏิบัติงาน และความสมดุลระหว่างจำนวนผู้ปฏิบัติงานกับปริมาณงานไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน

5.3.4 ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา การสื่อสารระหว่างผู้บังคับบัญชา สิทธิประโยชน์ และเส้นทางความเจริญก้าวหน้า กับ ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน

จากผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา การสื่อสารระหว่างผู้บังคับบัญชา สิทธิประโยชน์ และเส้นทางความเจริญก้าวหน้า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน เนื่องจากมีค่า Sig เท่ากับ .023 และมีค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .274 แสดงให้เห็นว่า ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา การสื่อสารระหว่างผู้บังคับบัญชา สิทธิประโยชน์ และเส้นทางความเจริญก้าวหน้ามีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ มีความสัมพันธ์คล้อยตามในทิศทางเดียวกัน อาจสรุปได้ว่า ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา การสื่อสารระหว่างผู้บังคับบัญชา สิทธิประโยชน์ และเส้นทางความเจริญก้าวหน้าดี ก็จะมีผลให้ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินดีตามไปด้วย

และจากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดพบว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบ กฎหมายมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สินสูงที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .529 แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สินอาจด้วยวิธีการฝึกอบรมจะมีผลทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบ กฎหมายมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สินสูงขึ้นไปด้วย

5.4 การอภิปรายปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

5.4.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและสามารถเข้าสู่สมการที่ใช้ทำนายผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินได้เพียงด้านเดียว เนื่องจากยุทธศาสตร์การควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติดในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

Copyright by Mahidol University

เสริมสร้างศักยภาพการสกัดกั้นยาเสพติดในประเทศ ได้กำหนดแนวทางการเสริมศักยภาพการสกัดกั้นยาเสพติดตามไว้หลายข้อที่เน้นเกี่ยวกับการฝึกอบรมทั้งเจ้าหน้าที่ของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

โดยระบุให้มีการพัฒนาทักษะบุคลากรในการตรวจค้นให้มีทักษะในการตรวจค้นอย่างต่อเนื่อง พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของบุคลากรด้านสืบสวนปราบปราม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2558) แสดงให้เห็นว่านโยบายใหม่ที่เพิ่งเริ่มต้นในด้านหนึ่งให้ความสำคัญและมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานด้านตรวจสอบทรัพย์สินอย่างจริงจัง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแผนการ/โครงการประจำปี สำนักงาน ป.ป.ส. มีการตั้งงบประมาณเพื่อจัดฝึกอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นการเฉพาะทั้งสำหรับข้าราชการบรรจุใหม่ก่อนเข้าปฏิบัติหน้าที่และพนักงานเจ้าหน้าที่เดิมเพื่อพัฒนาศักยภาพให้มีมากขึ้น ดังนั้น จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สินมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.4.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร เครื่องมืออุปกรณ์ และจำนวนบุคลากรที่มีหน้าที่ปฏิบัติงาน ความสมดุลระหว่างจำนวนผู้ปฏิบัติงานกับปริมาณงาน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ทำสำนวนคดีนั้นพนักงานเจ้าหน้ามุ่งเน้นไปที่คุณภาพของสำนวนคดีเป็นสำคัญ ในปัจจุบันการปฏิบัติงานพนักงานเจ้าหน้าที่นำอุปกรณ์สื่อสารที่ทันสมัย เช่น แท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟนซึ่งเป็นทรัพย์สินส่วนตัวมาช่วยในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารหรือสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ก็สามารถทำได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงทำให้ความพร้อมในด้านทรัพยากรการปฏิบัติงานไม่กระทบต่อผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน อย่างไรก็ตามยังพบว่าจำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ยังมีน้อยเกินไปไม่สอดคล้องต่อปริมาณคดีนั้น ซึ่งส่งผลให้ปริมาณคดีไม่สามารถส่งคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาได้ทันในแต่ละเดือนนั้นยังมีไม่มากและไม่ถึงขั้นรุนแรงจนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

5.5 การอภิปรายปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน

จากผลการวิจัยที่พบว่า เรื่องปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินในด้านองค์การ ระบบการทำงาน และการบริหารจัดการ เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยมากที่สุด ทั้งนี้สาเหตุอาจเนื่องมาจากสำนักงาน ป.ป.ส. เองมีทรัพยากรในการดำเนินการค่อนข้างจำกัด ดังนั้น ความพร้อมขององค์การในด้านอื่น ๆ ที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่รวมถึงวิธีการบริหาร

Copyright by Mahidol University

จัดการและระบบการทำงานจึงมีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น แต่ในปัจจุบันการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอาจยังไม่ได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุงมากนักเพราะมีภาระกิจเร่งด่วนที่ต้องรีบดำเนินการก่อน จึงทำให้ในเรื่องการบริหารจัดการและระบบการทำงานจึงอาจยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

Copyright by Mahidol University

บทที่ 6
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ 4 ส่วน ดังนี้ 6.1 สรุปวัตถุประสงค์และระเบียบวิธีการวิจัย 6.2 สรุปผลการวิจัย ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินการตามมาตรการริบทรัพย์สินผู้ที่เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด ผลการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด และความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ 6.3 ข้อเสนอแนะการวิจัย ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ และ 6.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป โดยแต่ละหัวข้อมีเนื้อหาตามลำดับ ดังนี้

6.1 สรุปวัตถุประสงค์และระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด (2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการตามมาตรการริบทรัพย์สินผู้ที่เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ และ (4) เพื่อศึกษาปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการในตำแหน่งนักสืบสวนสอบสวน และตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนระดับปฏิบัติการและชำนาญการจำนวน 69 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเรื่องการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด และผลสัมฤทธิในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่จำนวน 1 ฉบับ นำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรแต่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 10 คน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

Copyright by Mahidol University

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยลงมือเก็บข้อมูลด้วยตนเองในสำนักงาน ป.ป.ส. ส่วนกลาง ส่วนหน่วยงานที่อยู่ในส่วนภูมิภาคผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปและตอบกลับ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

6.2 สรุปผลการวิจัย

6.2.1 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดพบว่า โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการดำเนินการในระดับปานกลางถึงสูง ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สินมีการดำเนินการอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดสำหรับงานวิจัยนี้ ($\overline{X}$ = 4.00) รองลงมาคือด้านความรู้ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงานมีการดำเนินการอยู่ในระดับสูง($\overline{X}$ = 3.85) รองลงมาคือด้านความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชามีการดำเนินการอยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.45) และ ด้านความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากรมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.94) โดยในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

1. ความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

การดำเนินการโดยรวมในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.85) พบว่า ทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รวมถึงทรัพย์สินอื่นที่ได้จากการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาเนื่องจากการกระทำความผิดไปแปรสภาพมา ไม่ว่าจะแปรสภาพไปกี่ครั้ง ไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่น หรือปรากฏชื่อบุคคลอื่นเป็นเจ้าของก็ตามมีการดำเนินการสูงกว่าประเด็นอื่น ($\overline{X}$ = 4.06) ส่วนประเด็นผู้ถูกตรวจสอบฯมีอาชีพ และรายได้โดยสุจริตเป็นจำนวนมาก จะทำให้ไม่สามารถยึด หรืออายัดทรัพย์สินใดได้มีการดำเนินการต่ำกว่าประเด็นอื่น ($\overline{X}$ = 3.35)

2. การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน

การดำเนินการโดยรวมในระดับสูง ($\overline{X}$ = 4.00) พบว่า การพัฒนาความรู้และทักษะในการตรวจสอบทรัพย์สินมีความจำเป็น และต้องหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอมีการดำเนินการสูงกว่าประเด็นอื่น ($\overline{X}$ = 4.32) ส่วนประเด็นสำนักงาน ป.ป.ส. เปิดศึกษา/อบรม ในหลักสูตรเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สิน ซึ่งตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการดำเนินการต่ำกว่าประเด็นอื่น ($\overline{X}$ = 3.65)

Copyright by Mahidol University

3. ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร

การดำเนินการโดยรวมในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.94) พบว่า จำนวนบุคลากรกับปริมาณงาน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานด้านการตรวจสอบทรัพย์สินมีการดำเนินการสูงกว่าประเด็นอื่น ($\overline{X}$ = 3.91) ส่วนประเด็นจำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน มีจำนวนเพียงพอต่อจำนวนคดีที่มีการสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สินมีการดำเนินการต่ำกว่าประเด็นอื่น ($\overline{X}$ = 2.32)

4. ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา

การดำเนินการโดยรวมในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.45) พบว่า การทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีที่ผิดพลาดอาจทำให้ท่านได้รับการลงโทษทางวินัยตั้งแต่ขั้นว่ากล่าวตักเตือน ไปจนถึงขั้นที่รุนแรงกว่าได้ง่ายกว่าการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอื่นมีการดำเนินการสูงกว่าประเด็นอื่น ($\overline{X}$ = 3.83) ส่วนประเด็นการทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ เงินรางวัลตอบแทนจากกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทำให้ท่านมีกำลังใจทำงานในด้านตรวจสอบทรัพย์สินต่อไปมีการดำเนินการต่ำกว่าประเด็นอื่น ($\overline{X}$ = 3.06)

6.2.2 ผลการวิเคราะห์การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า มีการดำเนินการในระดับปานกลางถึงสูง ประเด็นท่านทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน โดยให้ความสำคัญกับการยึดทรัพย์สินเพื่อนำมาส่งมอบให้กับผู้ทำหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินในทุกคดีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับสูง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดสำหรับงานวิจัยนี้ ($\overline{X}$ = 3.64) รองลงมาคือทุกคดีที่ท่านเป็นผู้ดำเนินการ ศาลจะมีคำสั่งยึด หรืออายัด ทรัพย์สินตามความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินเสมอมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.61) ส่วนประเด็นท่านสามารถสรุปสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน และนำเสนอคดีจำนวนมากเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการตรวจสอบฯ ได้เป็นประจำทุกเดือนมีผลสัมฤทธิ์น้อยที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.17)

6.2.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดในแต่ละเรื่องมีค่าระหว่าง .005 - .529 ซึ่งเกือบทุกเรื่องมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรื่องความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การให้อำนาจในการตรวจสอบทรัพย์สิน กับเรื่องการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุดมีค่าเท่ากับ .529 และเรื่องการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน กับเรื่องความคาดหวังของเจ้าหน้าที่

Copyright by Mahidol University

ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา การสื่อสารระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชากับผู้บังคับบัญชา สิทธิประโยชน์ และเส้นทางความเจริญก้าวหน้า มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุดมีค่าเท่ากับ .005

6.2.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน พบว่า

1. ปัจจัยด้านการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถเข้าสู่สมการที่ใช้ทำนายผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินได้เพียงด้านเดียว

2. ปัจจัยด้านความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ และจำนวนบุคลากรที่มีหน้าที่ปฏิบัติงาน ความสมดุลระหว่างจำนวนผู้ปฏิบัติงานกับปริมาณงาน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.3 ข้อเสนอแนะการวิจัย

6.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยที่พบว่า การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน ซึ่งในแผนยุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558 - 2562 ได้วางกรอบการพัฒนาบุคลกรไว้อย่างชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นเป็นเรื่องสำคัญที่ถูกระบุไว้ในแผน ดังนั้น กระทรวงยุติธรรมหรือสำนักงาน ป.ป.ส. ที่เป็นหน่วยงานนำนโยบายไปปฏิบัติควรศึกษาความต้องการของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดโดยตรงเพื่อให้ทราบความต้องการที่จะพัฒนาความรู้ทักษะความสามารถในการปฏิบัติงาน และควรศึกษาสภาพการปฏิบัติงานปัจจุบันรวมถึงความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์หลักสูตรที่จะจัดขึ้นเพื่อให้การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สินเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง

Copyright by Mahidol University

และจากผลการวิจัยที่พบว่า ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร เครื่องมืออุปกรณ์ และจำนวนบุคลากรที่มีหน้าที่ปฏิบัติงาน ความสมดุลระหว่างจำนวนผู้ปฏิบัติงานกับปริมาณงานจะไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินก็ตาม แต่จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินการกลับพบว่า พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นสอดคล้องกันในประเด็นเกี่ยวกับจำนวนบุคลากรกับปริมาณงานไม่สอดคล้องกันเพราะจำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่มีน้อยเกินไปทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน แสดงให้เห็นว่าจำนวนของพนักงานเจ้าหน้าที่ในปัจจุบันยังมีไม่เพียงพอหรือไม่สอดคล้องกับปริมาณงานซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพงาน ดังนั้น กระทรวงยุติธรรมอาจพิจารณาโอนย้ายข้าราชการในกระทรวงที่มีคุณวุฒิและมีความเหมาะสมมาปฏิบัติงานที่สำนักงาน ป.ป.ส. ในขณะเดียวกันสำนักงาน ป.ป.ส. ควรวิเคราะห์และสรุปข้อมูลออกมาให้ได้ว่าในแต่ละพื้นที่มีจำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอหรือไม่สอดคล้องกับปริมาณงานหรือมีจำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่มากจนเกินไป เพื่อพิจารณาเกลี่ยอัตรากำลังภายในหน่วยงานให้มีความเหมาะสมมากขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และความยากง่ายในการปฏิบัติงานและการทำสำนวนคดีด้วย

6.3.2 ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

จากข้อค้นพบของงานวิจัยในเรื่องการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สินมีความสำคัญและส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ขององค์กร ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. ทั้งส่วนกลางและภาค 1-9 ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานเป็นลำดับต้น ๆ โดยอาจสร้างบรรยากาศของการพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานขึ้นภายในหน่วยงาน มีการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ มีการถ่ายทอดสอนงานอย่างต่อเนื่อง สำหรับผู้ที่มีประสบการณ์สูงมีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดีควรถ่ายทอดความรู้นั้นสู่คนรุ่นหลังหรือแม้แต่ผู้ที่ได้โอกาสในการฝึกอบรมหรือเข้ารับการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานควรมีการแบ่งปันความรู้นั้นในสำนักงาน เพื่อให้เรื่องการพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานไม่จำกัดอยู่เพียงรองบประมาณเพื่อจัดฝึกอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่เท่านั้น

สำหรับหัวหน้างาน ควรจัดหาอุปกรณ์/เครื่องมือที่มีความทันสมัยเพียงพอต่อการปฏิบัติงานมาใช้ในสำนักงานเพื่ออำนวยความสะดวกหรือเป็นการสนับสนุนให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะเดียวกันต้องมุ่งเน้นให้เกิดการทำงานเป็นทีมมากขึ้นซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาจำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีน้อยกว่าสำนวนคดีที่ต้องปฏิบัติในแต่ละเดือนได้ และหัวหน้างานควรมีการติดตามผลการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นระยะอย่าง

Copyright by Mahidol University

ใกล้ชิดเพื่อให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้งานมีคุณภาพมากขึ้นและสามารถนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ได้ทันตามเวลาที่กำหนด

6.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

6.4.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน ซึ่ง 7-S Framework ของ ปีเตอร์สและวอเตอร์แมน แยกทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skills) เป็น 2 ด้านหลัก ได้แก่ ทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ (Occupational Skills) และทักษะความถนัดหรือความชาญฉลาดพิเศษ (Aptitudes and Special Talents) เป็นความสามารถที่ทำให้พนักงานนั้น ๆ โดดเด่นกว่าคนอื่น ซึ่งทั้งสองทักษะนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานการศึกษาการอบรม ดังนั้น การศึกษาถึงความเหมาะสม ในการจัดการฝึกอบรมให้กับ บุคลากรในองค์กรอย่างเหมาะสมตามทักษะ จึงอาจเป็นแนวทางที่ช่วยให้มีทางเลือกในการพัฒนาประสิทธิภาพของบุคลากรได้อย่างเหมาะสม และน่าสนใจศึกษา

6.4.2 ถึงแม้ว่าผลการวิจัยจะพบว่า ความพร้อมขององค์กรในเรื่องทรัพยากรต่าง ๆ และความคาดหวังของพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมถึงสวัสดิการสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ไม่ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ก็ตาม แต่กลับเป็นการเกรงกลัวต่อการถูกลงโทษในกรณีทำงานผิดพลาด เป็นปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า การทำงานในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่มีแรงกดดันจำนวนมาก ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนั้นการศึกษาถึงภาวะแรงกดดัน และการจัดสวัสดิการหรือผลตอบแทนที่เหมาะสม น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการทำงาน และลดความกดดันในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ เพราะการทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินนั้น จำเป็นต้องใช้ทักษะความชำนาญ ดังนั้น บุคลากรจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

6.4.3 ตามที่การที่ได้ศึกษาแล้วพบว่าองค์ความรู้เชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีปัจจัยหลักสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติจำนวน 11 ปัจจัย ได้แก่ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย การแปลงนโยบายมาเป็นแผนงาน โครงการ วิธีการและกระบวนการปฏิบัติงาน ทรัพยากร องค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้บริหารและการบริหารงานบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อม กลุ่มเป้าหมายของนโยบาย ความร่วมมือและการประสานงาน

Copyright© by Mahidol University

การประชาสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร และมาตรการในการควบคุมและประเมินผล ดังที่กล่าวมานั้นทำให้มีคำถามว่า นโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยใช้มาตรการยึดทรัพย์สินนี้

เป็นนโยบายที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว หากได้มีวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะมีการกำหนดมาตรการในการควบคุมและประเมินผลตามแนวทางที่วรเดชเสนอไว้ โดยเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินนโยบายนี้น่าจะวิเคราะห์ได้ว่านโยบายดังกล่าวประสบความสำเร็จในระดับใด ดังนั้น จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจให้มีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยเน้นในเรื่องการใช้มาตรการริบทรัพย์สินว่า เป็นนโยบายที่ประสบความสำเร็จหรือไม่ ซึ่งควรจะมีการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าวต่อไป

6.4.4 ค่านิยมของการบริหารงานเป็นสิ่งที่ติดตัวอยู่กับมนุษย์และจะสั่งสมอยู่ตลอดเวลา ค่านิยมมีประโยชน์อย่างมากกับนักบริหารและนักการเมืองในการกำหนดนโยบาย และการกำหนดทิศทางใหม่ให้กับองค์การและประเทศ จากแนวคิดดังกล่าวจึงเห็นได้ว่า ค่านิยมของผู้บริหารนั้นมีความสำคัญกับองค์การในเรื่องทิศทางขององค์การในด้านการบริหารและการกำหนดนโยบาย จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างผู้บังคับบัญชาและพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ซึ่งน่าจะเป็นในลักษณะของการรับคำสั่ง ดังนั้น ค่านิยมของผู้บริหารจึงน่าจะมีอิทธิพลต่อการทำงานด้านริบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งเรื่องดังกล่าวยังไม่มีการศึกษาที่ชัดเจนว่า ในแต่ละสมัย ตั้งแต่ เริ่มมีการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา ค่านิยมของนักบริหารที่มีต่อการดำเนินการมาตรการริบทรัพย์สินเป็นอย่างไร และจากค่านิยมดังกล่าวนั้น ส่งผลอย่างไรในการดำเนินการริบทรัพย์สิน ในยุคสมัยนั้น ๆ จึงเห็นได้ว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีประเด็นน่าสนใจ และสามารถนำไปต่อยอดทำการศึกษาเพิ่มเติมได้ต่อไป

Copyright by Mahidol University

การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 และผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่

THE MANAGEMENT OF PROPERTY - FORFEITURE AMONG PERSONS INVOLVING IN THE NARCOTIC CASE ACCORDING TO THE SUPRESSION OF OFFENDERS IN THE OFFENCE RELATED TO NARCOTIC ACT B.E. 2534 (1991) AND THE ACHIEVEMENT OF OFFICERS ' PERFORMANCE

กรณ์กาญจน์ สนั่นแก้ว 5337784 SHPA/M

ศศ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สุรีย์ กาญจนวงศ์, Ph.D., สมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ, Ph.D., ภัทร์ พลอยแหวน, Ph.D.

บทสรุปแบบสมบูรณ์

1. บทนำ

จากสภาพปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกวัน ส่งผลกระทบต่อประชากร ชุมชน และสังคมต่าง ๆ แม้รัฐบาลในทุกยุคทุกสมัยจะมีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามผู้ลักลอบจำหน่าย และบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดมาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังไม่สามารถขจัดปัญหายาเสพติดให้หมดไป ข่าวการจับกุมนักค้ายาเสพติดรายใหญ่ การตรวจพบยาเสพติดของกลางในปริมาณครั้งละมาก ๆ หรือการจับกุมนักค้ายาเสพติดเครือข่ายในเรือนจำเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าปัญหายาเสพติดในปัจจุบันกลับทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จากการสำรวจของนิด้าโพลล์ เมื่อวันที่ 26-29 มิถุนายน 2555 เรื่อง 5 อันดับสถานการณ์รุนแรงในสังคมไทย ซึ่งได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชน ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศโดยมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1,175

Copyright by Mahidol University

พบว่า ประชาชนมีความกังวลในปัญหายาเสพติดมากที่สุด ผลการรายงานสถานการณ์การค้ายาเสพติด ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ในช่วงตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2548 - 2553 พบว่าผู้ค้ายาเสพติดถูกจับกุมเพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับสถานการณ์ปัญหาในช่วงก่อนประกาศสงครามกับยาเสพติดเมื่อปี พ.ศ. 2546 ซึ่งมีจำนวนผู้ถูกจับกุมในคดียาเสพติดไม่เกิน 50,000 ราย แต่ในปี พ.ศ. 2552 มีผู้ถูกจับกุมในคดียาเสพติดถึง 56,853 ราย สำหรับในปี พ.ศ.2553 มีผู้ถูกจับกุมในคดียาเสพติดจำนวน 42,243 ราย และในช่วงระหว่างวันที่ 11 กันยายน 2554 ถึงวันที่ 28 มิถุนายน 2555 มีการจับกุมคดียาเสพติดจำนวนถึง 295,327 คดี จำนวนผู้ต้องหา 286,715 ราย เป็นการจับกุมในข้อหาสำคัญ คือ ข้อหาผลิต ข้อหานำเข้า – ส่งออก ข้อหาจำหน่าย และครอบครองเพื่อจำหน่าย จำนวน 47,348 คดี จำนวนผู้ต้องหา 53,212 ราย สะท้อนให้เห็นว่าคดียาเสพติดมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจับกุมคดียาเสพติดรายสำคัญที่ในแต่ละคดีสามารถยึดของกลางยาบ้าได้จำนวนมากโดยในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมามีแนวโน้มการจับกุมที่ยึดยาเสพติดของกลางได้เป็นจำนวนมากสูงขึ้นโดยตลอด คือสามารถจับกุมได้ถึง 91 คดี จำนวนผู้ต้องหา 180 ราย ยึดยาบ้าของกลางได้ถึง 30,644,640 เม็ด ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับในช่วงปี พ.ศ. 2549 จับกุมได้เพียง 19 คดี จำนวนผู้ต้องหา 49 ราย ยึดยาบ้าของกลาง 2,863,256 เม็ด (สำนักงาน ป.ป.ส., 2556)

เมื่อศึกษาย้อนไปถึงนโยบายการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล พบว่า ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลสมัยใดต่างก็มุ่งเน้นในด้านการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด กล่าวคือ มีการสกัดกั้นตามแนวชายแดน การสกัดกั้นสารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด การจับกุมผู้ค้า การบำบัดรักษาผู้เสพ ซึ่งนโยบายดังกล่าวนี้มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันในรัฐบาลทุกยุคทุกสมัย ต่างกันแต่เฉพาะการให้ความสำคัญ และการเร่งรัดให้เกิดการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงของแต่ละรัฐบาลเท่านั้น จากแถลงการณ์เปิดปฏิบัติการวาระแห่งชาติ “พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด” ของรัฐบาลสมัยนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2554 โดยร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง รองนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้มีนโยบายให้ความสำคัญต่อการยึดอายัดทรัพย์สินของนักค้ายาเสพติด โดยใช้มาตรการด้านริบทรัพย์สิน ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 โดยต่อมาได้กำหนดเป็นเป้าหมายสำคัญว่า จะต้องเร่งรัดให้เกิดการดำเนินมาตรการด้านทรัพย์สินของนักค้ายาเสพติดให้ได้กว่า 8,000 คดี ภายในปี พ.ศ. 2555

Copyright by Mahidol University

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มีผลบังคับใช้มาจนถึงปัจจุบันนี้ เป็นเวลากว่า 20 ปี ตราขึ้นโดยมีเจตนารมณ์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการปราบปรามผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติด ซึ่งได้บัญญัติให้มีมาตรการพิเศษ คือ มาตรการในการริบทรัพย์ที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่เข้าทำการยึดอายัดทรัพย์สินได้มากขึ้นกว่าที่สามารถริบได้ตามกฎหมายอาญา มีมาตรการสมคบเพื่อดำเนินการต่อผู้ที่อยู่เบื้องหลังหรือผู้สั่งการ มีการกำหนดโทษแก่ผู้ให้การสนับสนุน หรือผู้ที่ให้การช่วยเหลือผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และขยายเขตอำนาจศาลให้สามารถพิพากษาผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่อยู่นอกราชอาณาจักรได้ แต่จากข้อมูลการจับกุมตามที่ได้กล่าวแล้ว เห็นได้ว่าสถิติตัวเลขการจับกุมผู้ต้องหาในคดียาเสพติดยังคงทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นทุกวัน แสดงให้เห็นว่าแม้จะมีกฎหมายที่เพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามยาเสพติดแล้ว ก็ยังไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพสมตามเจตนารมณ์ในการร่างกฎหมาย ซึ่งปัญหาความไม่มีประสิทธิภาพดังกล่าว อาจเกิดขึ้นจากปัญหาในการบริหารจัดการ ทั้งในส่วนบุคลากร และทั้งองค์กร ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านบังคับใช้กฎหมาย

นับตั้งแต่มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 (มาตรา 27) ตั้งแต่ปี 2535 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2556 ได้มีการตรวจสอบทรัพย์สินผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดทั้งสิ้น 26,181 ราย ริบทรัพย์สินได้รวมมูลค่า 15,487 ล้านบาท ซึ่งเมื่อทำการเปรียบเทียบร้อยละของการเพิ่มขึ้นและลดลง ของจำนวนคดีที่สั่งให้มีการตรวจสอบทรัพย์สิน และยึดอายัดทรัพย์สินพบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 นับแต่เริ่มมีการบังคับใช้กฎหมายสามารถริบทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ได้มูลค่าเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ.2546 ซึ่งรัฐบาลในยุคนั้นได้มีนโยบายทำสงครามยาเสพติด มีคดีดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและผู้เกี่ยวข้องจำนวน 1,838 คดี ริบทรัพย์สินได้เป็นมูลค่า 2,272.8 ล้านบาท แม้ในช่วงระยะเวลาต่อมารัฐบาลจะมีนโยบายในการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นผลให้มีปริมาณคดีที่เข้าสู่การดำเนินการตรวจสอบเพิ่มมากขึ้น แต่ปริมาณมูลค่าทรัพย์สินที่สามารถริบได้กลับลดลง โดยในปี พ.ศ. 2554 ซึ่งมีจำนวนคดีตรวจสอบทรัพย์สินเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2553 ร้อยละ 54.07 แต่อัตรามูลค่าทรัพย์สินที่ยึดเพิ่มจาก พ.ศ. 2553 เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 23.56 และในปี พ.ศ. 2555 ซึ่งมีจำนวนคดีตรวจสอบทรัพย์สินเทียบกับ พ.ศ.2554 มากขึ้นกว่าร้อยละ 79.46 แต่กลับมีอัตราเพิ่มเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2554 เพียงร้อยละ 26.71 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในแต่ละปีปริมาณคดีที่เข้าสู่การดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่าต่อเนื่องโดยเฉพาะในช่วงปี 2553 - 2555 ในขณะที่มูลค่าทรัพย์สินที่รัฐจะสามารถยึดได้จากผู้กระทำความผิดกลับมีปริมาณเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยไม่

Copyright by Mahidol University

แปรผันตามกัน ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากตัวผู้ปฏิบัติหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน หรือองค์การยังขาดความพร้อมในด้านทรัพยากร เครื่องมือ หรือจำนวนบุคคลกรที่ไม่สมดุลกับปริมาณของงาน

ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรการยึดทรัพย์สินโดยใช้พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ข้อขัดข้อง และปรับปรุงการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐ ตลอดจนเพื่อแสวงหาแนวทางที่จะพัฒนาการดำเนินการดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

2. บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องสภาพปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรการยึดทรัพย์สิน โดยใช้พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มีวัตถุประสงค์ (1) ศึกษาการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด (2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินการตามมาตรการริบทรัพย์สินผู้ที่เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ และ (4) ศึกษาปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ส.

จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.56) ผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินการตามมาตรการริบทรัพย์สินผู้ที่เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.46) ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ พบว่ามีค่าระหว่าง .005 - .529 ซึ่งเกือบทุกเรื่องมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ปัจจัยด้านการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สินส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถเข้าสู่สมการที่ใช้ทำนายผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินได้เพียงด้านเดียว

Copyright by Mahidol University

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด

3.2 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินการตามมาตรการริบทรัพย์สินผู้ที่เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด

3.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

3.4 เพื่อศึกษาความสามารถของปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดในการทำนายผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

4. ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรเป็นข้าราชการในตำแหน่งนักสืบสวนสอบสวน และตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับปฏิบัติการและชำนาญการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 และรับผิดชอบในการทำสำนวนคดี จำนวนทั้งสิ้น 69 คน

ปัจจัยการดำเนินการริบทรัพย์ผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน (2) การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน (3) ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร และ (4) ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา และผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน 3 ด้าน ได้แก่ (1) ความสามารถในการสืบหาทรัพย์ที่ต้องการยึดเพิ่ม (2) ความสามารถในการทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน และ (3) ความสามารถในการสรุปสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินได้ทันเวลา

5. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดและสัมฤทธิผลในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

Copyright by Mahidol University

5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ตรวจสอบคุณภาพด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรจำนวน 10 คน โดยแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากประชากรด้วยตนเอง ส่วนสำนักงาน ปปส. ภาค 1-9 ซึ่งตั้งอยู่ในเขตภูมิภาคนั้น จัดส่งแบบสอบถามผ่านทางไปรษณีย์ไปยังตัวแทนผู้รับผิดชอบที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นในแต่ละที่ทำการของสำนักงาน ปปส. ทั่วประเทศ โดยให้ตัวแทนแต่ละคนรับผิดชอบกระจายแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากร จากนั้นตัวแทนผู้รับผิดชอบจะรวบรวมนำแบบสอบถามนำส่งกลับมายังผู้วิจัยผ่านทางไปรษณีย์ สำหรับตัวแทนที่คัดเลือกให้เป็นผู้กระจายแบบสอบถามแก่กลุ่มประชากรตัวอย่างนั้น เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ประจำอยู่ที่สำนักงานภาค โดยมีหน้าที่ในการให้การสนับสนุนงานด้านตรวจสอบทรัพย์สินแก่พนักงานเจ้าหน้าที่จึงมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนพื้นฐานในการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ และขั้นตอนในการทำการวิจัยครั้งนี้ให้บุคคลเหล่านั้นได้ทราบ เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนในการชี้แจงแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล (1) ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายข้อมูลทั่วไปของประชากร ได้แก่ ร้อยละ (%) วิเคราะห์สัดส่วนร้อยละของข้อมูลทั่วไปของประชากร ใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของประชากรที่มีต่อปัจจัยด้านต่าง ๆ และใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ค่าเบี่ยงเบนของระดับความคิดเห็นของประชากร (2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดกับผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient : *r*) และ (3) วิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression)

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด พบว่า การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดโดยรวมในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.56) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ด้านที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยสูงกว่าด้านอื่นโดยได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบ

Copyright© by Mahidol University

ทรัพย์สิน ($\overline{X}$ = 4.00) ส่วนด้านที่มีความเห็นด้วยน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ โดยได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร ($\overline{X}$ = 2.94) นอกนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 2.94-4.00)

6.2 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินการตามมาตรการริบทรัพย์สินผู้ที่เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่โดยรวมในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.46) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ประเด็นที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยสูงกว่าประเด็นอื่นโดยได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประเด็นเกี่ยวกับท่านทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินโดยให้ความสำคัญกับการยึดทรัพย์สินเพื่อนำมาส่งมอบให้กับผู้ทำหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินในทุกคดี ($\overline{X}$ = 3.64) รองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับทุกคดีที่ท่านเป็นผู้ดำเนินการ ศาลจะมีคำสั่งยึด หรืออายัด ทรัพย์สินตามความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินเสมอ ($\overline{X}$ = 3.61) และประเด็นเกี่ยวกับท่านทำสำนวนอย่างมีคุณภาพ มีหลักฐานหักล้างเข้าตามเงื่อนไขกฎหมาย ทุกคดี ($\overline{X}$ = 3.54) ส่วนประเด็นที่มีความเห็นด้วยน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ โดยได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านสามารถสรุปสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน และนำเสนอคดีจำนวนมากเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการตรวจสอบฯ ได้เป็นประจำทุกเดือน ($\overline{X}$ = 3.17) ภาพรวมทั้งหมดพนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยอยู่ระดับปานกลางถึงสูง ($\overline{X}$ = 3.17-3.64)

6.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดในแต่ละเรื่องมีค่าระหว่าง .005 - .529 ซึ่งเกือบทุกเรื่องมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรื่องความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การให้อำนาจในการตรวจสอบทรัพย์สิน (X_1) กับเรื่องการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน (X_2) มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุดมีค่าเท่ากับ .529 และเรื่องการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน (X_2) กับเรื่องความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา การสื่อสารระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชากับผู้บังคับบัญชา สิทธิประโยชน์ และเส้นทางความเจริญก้าวหน้า (X_4) มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุดมีค่าเท่ากับ .005 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในแต่ละด้านกับผลสัมฤทธิ์แล้วได้ผลดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ ในกฎหมายระเบียบขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การให้อำนาจในการตรวจสอบทรัพย์สิน (X_1) กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ (Y) มีค่าเท่ากับ .402 มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ

Copyright by Mahidol University

ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน (X_2) กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ (Y) มีค่าเท่ากับ .461 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร และจำนวนบุคลากรที่มีหน้าที่ปฏิบัติงาน ความสมดุลระหว่างจำนวนผู้ปฏิบัติงานกับปริมาณงาน (X_3) กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ (Y) มีค่าเท่ากับ .212 มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ

ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา การสื่อสารระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชากับผู้บังคับบัญชา สิทธิประโยชน์ และเส้นทางความเจริญก้าวหน้า (X_4) กับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ (Y) มีค่าเท่ากับ .274 มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ

และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ พบว่า ปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดทุกเรื่องมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.4 ผลการวิเคราะห์ความสามารถของปัจจัยการดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดในการทำนายผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่าเท่ากับ .461 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่าเท่ากับ .212 แสดงว่า ตัวแปรทำนาย X_2 ทำนายผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ร้อยละ 21.2 โดยสร้างเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$Y = 0.461(X_2)$

Copyright by Mahidol University

7. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กระทรวงยุติธรรมหรือสำนักงาน ป.ป.ส. ที่เป็นหน่วยงานนำนโยบายไปปฏิบัติควรศึกษาความต้องการของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติดโดยตรงเพื่อให้ทราบความต้องการที่จะพัฒนาความรู้ทักษะความสามารถในการปฏิบัติงาน และควรศึกษาสภาพการปฏิบัติงานปัจจุบันรวมถึงความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์หลักสูตรที่จะจัดขึ้นเพื่อให้การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สินเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง

กระทรวงยุติธรรมอาจพิจารณาโอนย้ายข้าราชการในกระทรวงที่มีคุณวุฒิและมีความเหมาะสมมาปฏิบัติงานที่สำนักงาน ป.ป.ส. ในขณะเดียวกันสำนักงาน ป.ป.ส. ควรวิเคราะห์และสรุปข้อมูลออกมาให้ได้ว่าในแต่ละพื้นที่มีจำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอหรือไม่สอดคล้องกับปริมาณงานหรือมีจำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่มากจนเกินไป เพื่อพิจารณาเกลี่ยอัตรากำลังภายในหน่วยงานให้มีความเหมาะสมมากขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และความยากง่ายในการปฏิบัติงานและการทำสำนวนคดีด้วย

7.2 ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

สำนักงาน ป.ป.ส. ทั้งส่วนกลางและภาค 1-9 ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานเป็นลำดับต้น ๆ โดยอาจสร้างบรรยากาศของการพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานขึ้นภายในหน่วยงาน มีการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ มีการถ่ายทอดสอนงานอย่างต่อเนื่อง สำหรับผู้ที่มีประสบการณ์สูงมีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดีควรถ่ายทอดความรู้นั้นสู่คนรุ่นหลังหรือแม้แต่ผู้ที่ได้โอกาสในการฝึกอบรมหรือเข้ารับการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานควรมีการแบ่งปันความรู้นั้นในสำนักงาน เพื่อให้เรื่องการพัฒนkความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานไม่จำกัดอยู่เพียงรองบประมาณเพื่อจัดฝึกอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่เท่านั้น

สำหรับผู้บังคับบัญชา ควรจัดหาอุปกรณ์/เครื่องมือที่มีความทันสมัยเพียงพอต่อการปฏิบัติงานมาใช้ในสำนักงานเพื่ออำนวยความสะดวกหรือเป็นการสนับสนุนให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะเดียวกันต้องมุ่งเน้นให้เกิดการทำงานเป็นทีมมากขึ้นซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาจำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีน้อยกว่าสำนวนคดีที่ต้องปฏิบัติในแต่ละเดือนได้ และควรมีการติดตามผลการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นระยะอย่างใกล้ชิด

Copyright by Mahidol University

เพื่อควบคุม หรือให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้งานมีคุณภาพมากขึ้นและสามารถนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ได้ทันตามเวลาที่กำหนด

7.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาถึงความเหมาะสมในการจัดการฝึกอบรมให้กับบุคลากรในองค์กรอย่างเหมาะสมตามทักษะ จึงอาจเป็นแนวทางที่ช่วยให้มีทางเลือกในการพัฒนาประสิทธิภาพของบุคลากรได้อย่างเหมาะสมและน่าสนใจศึกษา

การศึกษาถึงภาวะแรงกดดันและการจัดสวัสดิการหรือผลตอบแทนที่เหมาะสม น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการทำงาน และลดความกดดันในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ เพราะการทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินนั้น จำเป็นต้องใช้ทักษะความชำนาญ ดังนั้น บุคลากรจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

นโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยใช้มาตรการยึดทรัพย์สินนี้ เป็นนโยบายที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว หากได้มีวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะมีการกำหนดมาตรการในการควบคุมและประเมินผล โดยเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินนโยบายนี้ น่าจะวิเคราะห์ได้ว่านโยบายดังกล่าวประสบความสำเร็จในระดับใด ดังนั้น จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจให้มีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยเน้นในเรื่องการใช้มาตรการริบทรัพย์สินว่า เป็นนโยบายที่ประสบความสำเร็จหรือไม่ ซึ่งควรจะมีการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าวต่อไป

ค่านิยมของผู้บริหารจึงน่าจะมีอิทธิพลต่อการทำงานด้านริบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งเรื่องดังกล่าวยังไม่มีการศึกษาที่ชัดเจนว่า ในแต่ละสมัยตั้งแต่เริ่มมีการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา ค่านิยมของนักบริหารที่มีต่อการดำเนินการมาตรการริบทรัพย์สินเป็นอย่างไร และจาd ค่านิยมดังกล่าวนั้น ส่งผลอย่างไรในการดำเนินการริบทรัพย์สิน ในยุคสมัยนั้น ๆ จึงเห็นได้ว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีประเด็นน่าสนใจ และสามารถนำไปต่อยอดทำการศึกษาเพิ่มเติมได้ต่อไป

Copyright by Mahidol University

THE MANAGEMENT OF PROPERTY - FORFEITURE AMONG PERSONS INVOLVING IN THE NARCOTIC CASE ACCORDING TO THE SUPRESSION OF OFFENDERS IN THE OFFENCE RELATED TO NARCOTIC ACT B.E. 2534 (1991) AND THE ACHIEVEMENT OF OFFICERS ' PERFORMANCE

KORNKARN SANANKAEW 5337784 SHPA/M

M.A. (PUBLIC ADMINISTRATION)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUREE KANJANAWONG, Ph.D.,SOMBOON SIRISUNHIRUN, Ph.D., PHUT PLOYWAN, Ph.D.

EXTENDED SUMMARY

1. Introduction

The problems of severer spread of narcotics impact on people, community, and society. Although every government has policy to continuously suppress narcotic dealers and treat narcotic addicts, it cannot completely eliminate the narcotic problems. Arrest of large narcotic dealers, finding large quantities of narcotics, or arrest of prison network narcotic dealers indicates that the narcotic problems are currently severer. According to NIDA Poll Survey during 26-29 June 2012 on Top Five Severe Situations in the Thai Society, people were most considerably worried about the narcotic problems. According to Narcotics Trafficking Situation Report of Office of Narcotics Control Board during 2005 - 2010, narcotic dealers were increasingly arrested. Before the announcement of war against narcotics in 2003, less than 50,000 people were arrested for the narcotic case. In 2009, there were 56,853 people arrested for the narcotic case. In 2010, there were 42,243 people arrested for the narcotic case. During 11 September 2011 - 28 June 2012, there was arrest of 295,327 narcotic cases and 286,715 offenders. There was arrest of 47,348 cases for the charges of narcotic production, import-export, sale, and possession for sale and

Copyright© by Mahidol University

there were 53,212 offenders. This indicates that the ratio of narcotic case continuously increases. As for arrest of narcotic cases, large quantities of amphetamine were forfeited. During the past five years, there was arrest with more forfeiture of a lot of narcotics. There was arrest of 91 cases and 180 offenders. 30,644,640 amphetamine pills were forfeited. In 2006, there was arrest of 19 cases and 49 offenders. 2,863,256 amphetamine pills were forfeited (Office of Narcotics Control Board, 2013).

According to the study of the government's narcotics suppression policy, every government emphasizes narcotic dealers suppression by intercepting narcotic dealers along the borders, intercepting substances used for narcotics production, arresting dealers, and treating narcotic addicts. However, each government differently accelerates the concrete implementation. According to the statement of National Agenda Operation "Power of People Overcoming the Narcotic Problems" of the government of Yinglak Shinnawat on 11 September 2011, Chalerm Yubamrung, Deputy Prime Minister at that time gave the importance to forfeiture of narcotic dealers' property by using the property forfeiture measures according to Measures for Suppression of Narcotic offenders Act. B.E. 2534 (1991). Later, there was determination of the important goal that related agency had to urgently implement the narcotic dealers' property forfeiture measures by arresting about 8,000 cases within 2012.

Measures for Suppression of Narcotic Offenders Act. B.E. 2534 (1991) which has been effective for 20 years aim to increase the efficiency of suppressing the narcotic offenders. Special measures are provided as follows: According to property forfeiture measures, the officers have authority to increasingly forfeit the property. The conspiracy measures are provided for managing the heads. There is determination of penalty against supporters or people assisting the narcotic offenders. Jurisdiction is extended to be able to judge the narcotic offenders staying outside the kingdom. According to the information on the arrest, statistics of arrest of narcotic offenders increase. This indicates that although the law is provided to increase the efficiency of suppressing narcotics, it cannot be efficiently enforced. The inefficiency problems may stem from the problems of management of staffs and the organization whose work related to law enforcement.

Copyright by Mahidol University

As for the implementation according to Measures for Suppression of Narcotic Offenders Act. B.E. 2534 (1991) (Section 27) from the year of 1992 to 30th June 2013, there was examination of property of 26,181 narcotic offenders. There was forfeiture of property amounting to 15,487 million baht. According to comparison of percent of the increasing and decreasing cases which ordered examination and forfeiture of property from the year of 1991 when there was enforcement of law, the values of the property derived from the narcotic offence increased. In 2003, the government had policy to announce the war against the narcotics. There were 1,838 cases for examination of property of narcotic offenders and people involved. The property was forfeited at the amount of 2,272.8 million baht. Although, the government had policy to continuously solve the narcotic problems, causing examination of more cases, the values of forfeited property decreased. In 2011, the cases for property examination increased by 54.07% but the values of forfeited property increased by 23.56% only. In 2012, number of the cases for property examination increased by 79.46% but the values of forfeited property increased by 26.71% only. This indicates that number of the cases for property examination continuously increased, especially in the years of 2010 - 2012. In the meantime, the values of property which could be forfeited from the offenders slightly increased because the competent officers still lacked knowledge and understanding on work regulations. And the organizations still lacked readiness for resources, tools, or number of staffs.

The researcher, therefore, wanted to do the research on the problems of implementation of property forfeiture measures according to Measures for Suppression of Narcotic Offenders Act. B.E. 2534 (1991) for being the guidelines on solution to the problems, improving solution to the narcotic problems, and seeking the efficient and effective development guidelines.

2. Abstract

Copyright by Mahidol University

The objectives of this research were to study (1) the management of property-forfeiture among persons involving in narcotic case, (2) an achievement of officers' performance in enforcing measure for the suppression offenders in offence

related to narcotic act, (3) the relationships between the property-forfeiture management factors and an achievement of law enforcement, and (4) property-forfeiture management factors accounting for the variation of an achievement of officers' performance in enforcing measure for the suppression offenders in offence related to narcotic act. Sixty-nine samples were selected from officers in The Office of Narcotics Control Board.

The research findings were that the management of property-forfeiture among persons involving in narcotic case was at a high level ($\overline{X}$ = 3.56), and an achievement of officers' performance in enforcing measure for the suppression offenders in offence related to narcotic act was at a high level as well ($\overline{X}$ = 3.46). Almost all of the property-forfeiture management factors had relationships with an achievement of officers' performance in enforcing measure for the suppression offenders in offence related to narcotic act at .01 and .05 level of significance except the readiness of the organization in terms of tools and equipment, personnel, the balance between number of personnel and job demands. However, factor concerning essential knowledge and performance skills development was the only one that could account for 21.2 % of the variance of an achievement of law enforcement. Thus, an establishment of an intervention program concerning essential knowledge and skills development would be recommended.

3. Research objectives

3.1 To study the implementation on forfeiture of the property of people involving in the narcotic case.

3.2 To study the officers' achievement in implementation of the measures to forfeit the property of people involving in the narcotic case.

3.3 To study relationship between the implementation factors on forfeiture of the property of people involving in the narcotic case and the officers' achievement in property examination.

Copyright by Mahidol University

3.4 To study capability of the implementation factors on forfeiture of the property of people involving in the narcotic case to forecast the officers' achievement in property examination.

4. Scope of research

The sample groups consisting of 69 officials being investigators and policy and plan analysis are appointed to be competent officers according to Measures for Suppression of Narcotic Offenders Act. B.E. 2534 (1991) and are responsible for making the case files.

The implementation factors on narcotic offenders' property forfeiture consist of 1) knowledge and understanding on work regulations, 2) development of knowledge and skills in property examination, 3) organizational readiness for resources, and 4) the officers' expectancy on their chiefs. The achievement in property examination in three aspects consist of 1) capability to seek property which the officers want to increasingly forfeit, 2) capability to make the file of property examination, and 3) capability to conclude the file of property examination in time.

5. Research methodology

The research on the implementation on forfeiture of the property of people involving in the narcotic case and the officers' work achievement was the survey research.

5.1 The research tool was the questionnaire. The researcher sent the questionnaire to the advisors to examine content validity. The researcher tried out the questionnaire with 10 people who were the sample groups with similar characteristics to research populations. The questionnaire reliability was 0.92.

5.2 Data collection. The researcher used the questionnaires to collect data from the research populations by himself. As for Offices of Narcotics Control Board Regions 1-9 in the provinces, the researcher sent the questionnaires by mail to the representatives in each workplace of Offices of The Narcotics Control Board throughout the country. Each representative would collect and return the questionnaires to the researcher by mail. As the representatives giving out the questionnaires to the sample groups work at the regional offices and have to give the officers support on property examination, they considerably have knowledge and understanding on basic steps of property examination. Moreover, the researcher

Copyright by Mahidol University

explained research objectives and processes to those people to clearly explain to respondents.

5.3 Data analysis. 1) Descriptive statistics used for explaining populations' general information were as follows: Percent (%) was used for analyzing percent of populations' general information. Mean ($\overline{X}$) was used for analyzing mean of populations' opinion level on various factors. Standard deviation was used for analyzing deviation of populations' opinion level. 2) The researcher found Correlation Coefficient (r) to analyze the relationship between the implementation factors on forfeiture of the property of people involving in the narcotic case and the officers' work achievement. 3) The researcher used multiple regression to analyze the implementation factors on forfeiture of the property of people involving in the narcotic case affecting the officers' work achievement.

6. Research results

6.1 The results of analyzing the implementation on forfeiture of the property of people involving in the narcotic case are as follows: The issue on the implementation on forfeiture of the property of people involving in the narcotic case was at the high level ($\overline{X}$ = 3.56). After considering each article, the researcher found that the officers more considerably agreed on the issue on development of knowledge and skills in property examination which had the highest mean ($\overline{X}$ = 4.00). The officers slightly agreed on the issue on organizational readiness for resources which had the lowest mean ($\overline{X}$ = 2.94). The officers considerably agreed on other issues ($\overline{X}$ = 2.94 - 4.00).

6.2 The results of analyzing the officers' achievement in implementation of the measures to forfeit the property of people involving in the narcotic case are as follows: The issue on the officers' achievement in property examination was at a high level ($\overline{X}$ = 3.46). After considering each article, the researcher found that the officers more considerably agreed on the issue stipulating that you make the file of property examination by giving the importance to property forfeiture and bringing the property to people protecting the property in every case ($\overline{X}$ = 3.64). The officers considerably

Copyright by Mahidol University

agreed on the issue stipulating that, as for the case you manage, the court always orders property forfeiture according to the opinions of Property Examination Committee ($\overline{X}$ = 3.61). The officers agreed on the issue stipulating that you efficiently make the file and have evidence in every case ($\overline{X}$ = 3.54). The officers slightly agreed on the issue stipulating that you are able to conclude the file of property examination and present a lot of cases for consideration of Property Examination Sub-committee in every month ($\overline{X}$ = 3.17). The officers moderately and considerably agreed in general ($\overline{X}$ = 3.17 - 3.64).

6.3 The results of analyzing the relationship between the implementation factors on forfeiture of the property of people involving in the narcotic case and the officers' achievement in property examination are as follows: Correlation Coefficient between the implementation factors on forfeiture of the property of people involving in the narcotic case in each issue was .005 - . 529 Almost of all issues significantly correlated at the level of .01. Knowledge and understanding on work regulations and empowerment of property examination (X_1) most considerably correlated with development of knowledge and skills in property examination (X_2) with the mean of .529 Development of knowledge and skills in property examination (X_2) least correlated with the officers' expectancy on their chiefs, communication between subordinates and chiefs, benefits, and career path (X_4) with the mean of .005 The results of considering the relationship between each factor and achievement are as follows:

The relationship between knowledge and understanding on work regulations and empowerment of property examination (X_1) and the officers' achievement in property examination (Y) was at the rather low level with the mean of .402.

The relationship between development of knowledge and skills in property examination (X_2) and the officers' achievement in property examination (Y) was at the moderate level with the mean of .461.

The relationship between organizational readiness for resources, number of operation staffs, balance between number of operation staffs and work quantity(X_3)

Copyright by Mahidol University

and the officers' achievement in property examination (Y) was at the rather low level with the mean of .212.

The relationship between the officers' expectancy on their chiefs, communication between subordinates and chiefs, benefits, and career path (X_4) and the officers' achievement in property examination (Y) was at the rather low level with the mean of .274.

After considering Correlation Coefficient between the implementation factors on forfeiture of the property of people involving in the narcotic case and the officers' achievement in property examination, the researcher found that the implementation factors on forfeiture of the property of people involving in the narcotic case significantly and positively correlated with the officers' achievement in property examination at the level of .05.

6.4 The results of analyzing the capability of the implementation factors on forfeiture of the property of people involving in the narcotic case to forecast the officers' achievement in property examination are as follows: Multiple Correlation Coefficient was .461. The square of Multiple Correlation was .212. This indicates that the forecast variable (X_2) could forecast the officers' achievement in property examination by 21.2%. The forecast equation could be created in the form of standard score as follow:

Forecast equation in the form of standard score

$Y = 0.461(X_2)$

7. Research recommendations

7.1 Policy recommendations

Ministry of Justice or Office of Narcotics Control Board implementing the policy should study need of the officers whose duties are to forfeit the property of people involving in the narcotic case to know their need to develop knowledge, skills, and capability of working. They should study current work condition and cooperation with related agencies to analyze the curriculums to be organized for successful development of knowledge and skills in property examination.

Copyright by Mahidol University

Ministry of Justice may consider and transfer its officials with suitable qualifications to work in Office of Narcotics Control Board. In the meantime, Office of Narcotics Control Board should analyze and conclude the information that whether there are enough officers in each area to more suitably arrange manpower in the agency according to suitability of areas and difficulty in working and making the case file.

7.2 Action recommendations

Offices of Narcotics Control Board both the central agency and regions 1 - 9 should first give the importance to development of knowledge and skills in working by creating the atmosphere of development of knowledge and skills in working in the agency, systematically organizing knowledge management, and continuously coaching. People with considerable knowledge and expertise in working should disseminate the knowledge to new staffs. People having the chance to receive the training or develop skills in working should share knowledge in the office.

Chiefs should provide modern equipment/ tools for the officers to more efficiently work. In the meantime, they should emphasize teamwork to solve the problem of insufficient officers. They should periodically follow up the officers' performances to bring about more efficient work and be able to present the issues for the sub-committee's consideration within the specified time.

7.3 Recommendations for future research

The study of the suitability to organize the training for organizational staffs may be the guidelines on development of staffs' efficiency.

The study of pressure and suitable provision of welfare or remuneration will be beneficial to development in working and reduce the officers' work pressure. As it is necessary to use skills in making the file of property examination, staffs have very important roles in successfully working.

As for success or failure of the policy on solution to the narcotic problems using property forfeiture measures, analysis of related factors, especially determination of control and evaluation measures by comparing with the achievement in policy implementation can indicate that how much the mentioned policy achieves

Copyright by Mahidol University

success. Researchers should additionally study whether use of narcotic control policy on property forfeiture measures achieves success.

Administrators' values are, therefore, likely to influence the officers' operation on property forfeiture. There is no obvious study of administrators' values in the implementation of property forfeiture measures and how the mentioned values affect the implementation of property forfeiture measures after enforcement of Measures for Suppression of Narcotic offenders Act. B.E. 2534 (1991). The mentioned issue is, therefore, interesting and can be additionally studied.

Copyright by Mahidol University

บรรณานุกรม

ชัยรัตน์ แก่นแก้ว. (2543). *การยึดทรัพย์สินและการริบทรัพย์สินในคดียาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีการริบทรัพย์สินของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถึงแก่ความตาย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ณัฐพงษ์ ปุระตา. (2546). *การคุ้มครองสิทธิกับมาตรการการยึด อายัด และริบทรัพย์สินคดียาเสพติด*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ทิพย์ประภา ศรีสุวรรณ์. (2549). *การนำมาตรการริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาใช้ในการปราบปรามยาเสพติด*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นราวรรณ พรมจรรย์. (2554). *การริบทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอาญา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บุญทัน ดอกไธสง. (2523). *ทฤษฎี : การบริหารองค์การ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2549). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.

ประโลม ทองเป้า. (2549). *ปัญหาการดำเนินการริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปรีดาภรณ์ กาญจนสำราญวงศ์. (2556). *Excel Statistic Analysis*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ไอดีซีพรีเมียร์.

ไพรวัน ทัพวงศ์. (2547). *มาตรการริบทรัพย์สินให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีทรัพย์สินที่เช่าซื้อ*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2551). *การนำนโยบายไปปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

Copyright by Mahidol University

วัฒนา ชั้นบุญ. (2540). *การดำเนินคดีริบทรัพย์สินให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรเดช จันทรศร. (2552). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

วุฒิพงษ์ เกษภาษา. (2548). *การริบทรัพย์สินของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีการจับกุมในคดียาเสพติด*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ และสมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ (2545). *ทฤษฎีองค์การ Organization Theory ฉบับมาตรฐาน*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ไดมอนด์ อิน บิซิเนส เวิร์ล.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2558). *แผนยุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558 - 2562*. กรุงเทพฯ: สำนักยุทธศาสตร์.

_____ . (2556). *ข้อมูลคดีตรวจสอบทรัพย์สิน*. เอกสารที่ไม่เป็นเล่ม. กรุงเทพฯ: สำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด.

_____ . (2553). *มาตรการริบทรัพย์สินคดียาเสติดสำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด*. เอกสารที่ไม่เป็นเล่ม. กรุงเทพฯ: สำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด.

สมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ. (2553). *สัมมนาทฤษฎีองค์กรและการจัดการ* [เอกสารคำสอน]. นครปฐม: คณะสังคมศาสตร์และมนุษย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุรสิทธิ์ วชิรขจร. (2549). *นโยบายสาธารณะเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ธเนศวร (1999) พริ้นติ้ง.

อุทัย เลาหวิเชียร. (2556). *ค่านิยมของการบริหารงาน*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

McKinsey & Company. (2008). Enduring Ideas: The 7-S Framework. (Online). Available : http://www.mckinsey.com/insights/strategy/enduring_ideas_the_7-s_framework

Copyright by Mahidol University

ภาคผนวก

Copyright by Mahidol University

แบบสอบถาม
การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด
และผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง O ที่สอดคล้องกับข้อมูลของท่าน)

1.1 เพศ

O ชาย O หญิง

1.2 อายุ

O 20 - 30 ปี O 31 – 40 ปี

O 41 – 50 ปี O 51 – 60 ปี

1.3 ระดับการศึกษา

O ปริญญาตรี O ปริญญาโท O ปริญญาเอก

1.4 ชื่อตำแหน่ง

O นักสืบสวนสอบสวน O นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

1.5 ระดับตำแหน่ง

O ปฏิบัติการ O ชำนาญการ

1.6 ประสบการณ์การทำงานด้านตรวจสอบทรัพย์สิน (พรบ.มาตรการฯ)

O น้อยกว่า 1 ปี O ระหว่าง 1 - 5 ปี 11 เดือน

O ระหว่าง 6 - 10 ปี 11 เดือน O ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

1.7 สังกัด

O สำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด O สำนักงาน ปปส.กรุงเทพมหานคร

O สำนักงาน ปปส.ภาค 1 O สำนักงาน ปปส.ภาค 2 O สำนักงาน ปปส.ภาค 3

O สำนักงาน ปปส.ภาค 4 O สำนักงาน ปปส.ภาค 5 O สำนักงาน ปปส.ภาค 6

O สำนักงาน ปปส.ภาค 7 O สำนักงาน ปปส.ภาค 8 O สำนักงาน ปปส.ภาค 9

Copyright by Mahidol University

ตอนที่ 2 การดำเนินการด้านการริบทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องในคดียาเสพติด ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534

(ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความรู้/ความคิดเห็นของท่าน)

2.1 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทรัพย์สิน

ลำดับ	คำถาม	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1.1	เจตนารมณ์ของกฎหมายพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534					
2.1.2	กรณีบุคคลที่ถูกสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สิน นอกจากต้องเป็นผู้ต้องหาแล้ว ข้อหาที่ถูกกล่าวหาต้องเป็นความผิดที่พระราชบัญญัติมาตรการฯ กำหนดไว้ว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดด้วย ซึ่งข้อเท็จจริงจะครอบคลุมทุกข้อหายกเว้นข้อหาเสพ และครอบครองยาเสพติด					
2.1.3	กรณีบุคคลที่ถูกสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สินต้องถูกตั้งข้อหาโดยมียาเสพติดซึ่งเป็นของกลาง เป็นชนิดยาเสพติดที่กฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัติมาตรการฯ กำหนด					
2.1.4	กรณีบุคคลที่ถูกสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สิน ต้องตกเป็นผู้ต้องหา หรือถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดก่อน ไม่ว่าจะจับกุมตัวได้หรือไม่					
2.1.5	กรณีผู้ถูกตรวจสอบฯมีอาชีพ และรายได้โดยสุจริตเป็นจำนวนมาก จะทำให้ไม่สามารถยึด หรืออายัดทรัพย์สินใดได้					
2.1.6	ทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รวมถึงทรัพย์สินอื่นที่ได้จากการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาเนื่องจากการกระทำความผิดไปแปรสภาพมา ไม่ว่าจะแปรสภาพไปกี่ครั้ง ไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่น หรือปรากฏชื่อบุคคลอื่นเป็นเจ้าของก็ตาม					
2.1.7	เงื่อนไขสำคัญหนึ่งในการตรวจสอบทรัพย์สิน คือต้องพบทรัพย์สินของผู้ต้องหา					
2.1.8	ขั้นตอนการทำงานและบทบาทหน้าที่ของท่านในฐานะผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน					

Copyright by Mahidol University

2.2 การพัฒนาความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบทรัพย์สิน

ลำดับ	คำถาม	ระดับความเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.2.1	การพัฒนาความรู้และทักษะในการตรวจสอบทรัพย์สินมีความจำเป็น และต้องหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอ					
2.2.2	การพัฒนาความรู้และทักษะในการตรวจสอบทรัพย์สินทำได้โดยการอ่านหนังสือที่เกี่ยวข้อง					
2.2.3	การพัฒนาความรู้และทักษะในการตรวจสอบทรัพย์สินทำได้โดยการสรุปบทเรียนจากการทำงานของตนเอง					
2.2.4	การพัฒนาความรู้และทักษะในการตรวจสอบทรัพย์สินทำได้โดยการพูดคุยในกลุ่มผู้ทำงานตรวจสอบทรัพย์สิน					
2.2.5	การพัฒนาความรู้และทักษะในการตรวจสอบทรัพย์สินทำได้โดยการพูดคุยขอคำแนะนำจากผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบดูแลท่าน					
ด้านการฝึกอบรม						
2.2.6	สำนักงาน ป.ป.ส. เปิดหลักสูตรการฝึกอบอบรม เพิ่มพูนความรู้ในเรื่องการตรวจสอบทรัพย์สินอยู่เสมอ					
2.2.7	สำนักงาน ป.ป.ส. เปิดศึกษา/อบรม ในหลักสูตรเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สิน ซึ่งตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม					
2.2.8	การฝึกอบรมด้านการตรวจสอบทรัพย์สินของสำนักงาน ป.ป.ส. สามารถนำมาใช้ในการทำงานตรวจสอบทรัพย์สินให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น					
2.2.9	หลักสูตรที่เปิดอบรมควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ในเรื่อง พรบ. มาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2534 รวมถึงกฎกระทรวง และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง					
2.2.10	หลักสูตรที่เปิดอบรมควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมาย แพ่ง พาณิชย์ ทรัพย์ กฎหมายที่ดิน การซื้อขายแลกเปลี่ยน นิติกรรมสัญญาหนี้					
2.2.11	หลักสูตรที่เปิดอบรมควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการเป็นพยานศาลในคดียาเสพติดในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่					
2.2.12	ผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนท่าน ในการอบรมเพิ่มพูนความรู้ และทักษะ ในการตรวจสอบทรัพย์สิน					

Copyright© by Mahidol University

2.3 ความพร้อมขององค์กรในด้านทรัพยากร เครื่องมืออุปกรณ์ จำนวนบุคลากรที่มีหน้าที่ปฏิบัติงาน และความสมดุลระหว่างจำนวน ผู้ปฏิบัติงานกับปริมาณงาน

ลำดับ	คำถาม	ระดับความเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.3.1	เครื่องมือ เครื่องใช้ เช่น รถยนต์ คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ กระดาษพิมพ์ ตลอดจนอาวุธซึ่งใช้ประจำกายเพื่อความปลอดภัย เพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านตรวจสอบทรัพย์สิน					
2.3.2	มีระบบฐานข้อมูลที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเมื่อปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงาน					
2.3.3	มีระบบฐานข้อมูลที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเมื่อออกปฏิบัติงานนอกสถานที่					
2.3.4	จำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน มีจำนวนเพียงพอต่อจำนวนคดีที่มีการสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สิน					
2.3.5	พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน มีความเหมาะสมต่อการทำคดีที่มีการสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สิน					
2.3.6	เจ้าหน้าที่กองทุนซึ่งทำหน้าที่ด้านธุรการตรวจสอบทรัพย์สิน มีจำนวนเพียงพอ และสามารถปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์					
2.3.7	เจ้าหน้าที่กองทุนสามารถช่วยเหลือ สนับสนุน งานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน					
2.3.8	จำนวนบุคลากรกับปริมาณงาน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน					
	ระบบขั้นตอนกระบวนการ และความต่อเนื่องในการดำเนินงานด้านตรวจสอบทรัพย์สิน					
2.3.9	ขั้นตอนการออกคำสั่งตรวจสอบทรัพย์สิน และคำสั่งยึดอายัดชั่วคราว สามารถดำเนินการ เป็นไปด้วยความสมบูรณ์ เรียบร้อย ทันต่อการทำงานและไม่มีข้อผิดพลาด สามารถนำคดีไปดำเนินการต่อได้ทันที					
2.3.10	ขั้นตอนการเสนอยึด อายัดทรัพย์สินเพิ่ม สามารถดำเนินการเป็นไปด้วยความสมบูรณ์ เรียบร้อย ทันต่อการช่วงเวลา และไม่มีข้อผิดพลาด					
2.3.11	ขั้นตอนการเสนอเพื่อให้มีคำสั่งยึด อายัดทรัพย์สินในกรณีต่างๆ สามารถดำเนินการ เป็นไปด้วยความสมบูรณ์ เรียบร้อย ทันต่อช่วงเวลาและไม่มีข้อผิดพลาด สามารถนำไปดำเนินการต่อได้ทันที					
2.3.12	การจัดทำคำวินิจฉัยคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ทันต่อช่วงเวลา					

Copyright by Mahidol University

2.4 ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา การสื่อสารระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา สิทธิประโยชน์ และเส้นทางความเจริญก้าวหน้า

ลำดับ	คำถาม	ระดับความเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.4.1	การทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ทำให้ท่านเจริญก้าวหน้าในอาชีพราชการมากกว่า การปฏิบัติหน้าที่ในด้านอื่น					
2.4.2	การทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่เงินรางวัลตอบแทนจากกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทำให้ท่านมีกำลังใจทำงานในด้านตรวจสอบทรัพย์สินต่อไป					
2.4.3	การทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีที่ผิดพลาดอาจทำให้ท่านได้รับการลงโทษทางวินัยตั้งแต่ขั้นว่ากล่าวตักเตือน ไปจนถึงขั้นที่รุนแรงกว่าได้ง่ายกว่าการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอื่น					
2.4.4	การทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่แม้ไม่ได้รับผลประโยชน์ใดๆ แต่ท่านยังคงตั้งใจปฏิบัติหน้าที่นี้ต่อไป					
2.4.5	ผู้บังคับบัญชาระดับผู้อำนวยการสำนัก/กอง ให้ความสำคัญกับท่านเพราะท่านได้ทำงานด้านตรวจสอบทรัพย์สินให้แก่สำนักงาน					
2.4.6	ผู้บังคับบัญชาในระดับสูงกว่าผู้อำนวยการสำนัก/กองของสำนักงาน ป.ป.ส. ให้ความสำคัญกับงานด้านตรวจสอบทรัพย์สิน					
2.4.7	ท่านและผู้บังคับบัญชา มีการสื่อสารข้อสั่งการที่มีความชัดเจน ไม่มีปัญหาความเข้าใจผิดในการทำงาน					
2.4.8	ท่านสามารถขอรับคำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาในการทำงานกับผู้บังคับบัญชาในระดับหัวหน้างานหรือผู้อำนวยการส่วนงานได้เสมอ					
2.4.9	ท่านสามารถขอรับคำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาในการทำงานกับผู้บังคับบัญชาในระดับผู้อำนวยการสำนัก/กองได้เสมอ					
2.4.10	กรณีการทำงานตรวจสอบทรัพย์สินมีความผิดพลาดโดยสุจริต หรือมีการกลั่นแกล้งร้องเรียน ผู้บังคับบัญชาในระดับ					

Copyright by Mahidol University

	หัวหน้างานหรือผู้อำนวยการส่วนงานเข้ามาช่วยเหลือให้คำแนะนำ และร่วมแก้ไขปัญหา					
2.4.11	กรณีการทำงานตรวจสอบทรัพย์สินมีความผิดพลาดโดยสุจริต หรือมีการกลั่นแกล้งร้องเรียน ผู้บังคับบัญชาของท่านในระดับผู้อำนวยการสำนัก/กอง เข้ามาช่วยเหลือให้คำแนะนำ และร่วมแก้ไขปัญหา					
2.4.12	ผู้บังคับบัญชาระดับหัวหน้างาน และผู้อำนวยการส่วนงาน คือผู้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการทำงานด้านตรวจสอบทรัพย์สินของท่านอย่างแท้จริง					

2.5 ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินฯ

ลำดับ	คำถาม	ระดับความเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.5.1	ท่านไปดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินในทันที เมื่อได้รับแฟ้มสำนวนคดี					
2.5.2	ท่านรับผิดชอบทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินในคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อน อยู่เสมอ					
2.5.3	ท่านทำสำนวนอย่างมีคุณภาพ มีหลักฐานหักล้างเข้าตามเงื่อนไขกฎหมาย ทุกคดี					
2.5.4	ท่านทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน โดยให้ความสำคัญกับการยึดทรัพย์สินเพื่อนำมาส่งมอบให้กับผู้ทำหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินในทุกคดี					
2.5.5	ท่านสามารถสรุปสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน และนำเสนอคดีจำนวนมากเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการตรวจสอบฯ ได้เป็นประจำทุกเดือน					
2.5.6	ท่านสามารถสรุปสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินเพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาได้อย่างรวดเร็ว ก่อนครบกำหนด 1 ปีหลังศาลชั้นต้นตัดสินเสมอ					
2.5.7	ท่านทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินที่ส่งไปยังพนักงานอัยการเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลนั้น เป็นสำนวนที่มีความเรียบร้อยสมบูรณ์อย่างยิ่ง					
2.5.8	ทุกคดีที่ท่านเป็นผู้ดำเนินการ ศาลจะมีคำสั่งยึด หรืออายัดทรัพย์สินตามความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินเสมอ					

Copyright© by Mahidol University

2.6 ปัญหาและอุปสรรค์ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินฯ

ลำดับ	คำถาม	ระดับความเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.6.1	ขั้นตอนกระบวนการ ที่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน					
2.6.2	องค์การ ระบบการทำงาน และการบริหารจัดการ เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน					
2.6.3	ประเด็นข้อกฎหมาย เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน					
2.6.4	นโยบายทางการเมือง เป็นปัจจัยส่งผลกระทบต่อการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน					

ข้อเสนอแนะ_____

_____

_____

ขอบคุณทุกท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

Copyright by Mahidol University

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวกรณ์กาญจน์ สนั่นแก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	25 สิงหาคม พ.ศ. 2517
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
วุฒิการศึกษา	มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2534-2539 ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2553 - 2558 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
ที่อยู่ปัจจุบัน	หมู่ที่ 7 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร 10150
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน	นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการ สำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด 5 ถนนดินแดง แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ 02-2470901-19

Copyright by Mahidol University